

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
KATEDRA PLÁNOVÁNÍ KRAJINY A SÍDEL

KLÍČOVÍ AKTÉŘI KOMUNITY A JEJICH SOCIÁLNÍ
KAPITÁL JAKO FAKTOR ROZVOJE OBCE ÚBISLAVICE

KEY ACTORS OF THE COMMUNITY AND THEIR
SOCIAL CAPITAL AS A FACTOR OF DEVELOPMENT IN
ÚBISLAVICE, CZ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Ing. arch. Milan Macoun

Bakalant: Marie Živorová

2021

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Marie Živorová

Rozvoj venkova a zemědělství
Územní plánování

Název práce

Klíčovní aktéři komunity a jejich sociální kapitál jako faktor rozvoje obce Úbislavice

Název anglicky

Key actors of the community and their social capital as a factor of development in Úbislavice, CZ

Cíle práce

Cílem této práce je poznat a popsat jakým způsobem se sociální kapitál podílí na utváření rozvoje obce Úbislavice. Budou zde zkoumány aktivity a vztahy klíčových aktérů a podle jejich podílu na dosavadním rozvoji bude v obci také vyhodnocen její další růstový potenciál.

Metodika

Teoretická část práce bude zaměřena na vysvětlení a objasnění pojmu sociální kapitál a jeho vlivu na rozvoj obce. Jako podklad k úvahám je také třeba vydefinovat téma venkovského prostoru, venkovské obce a její komunity. V rešerši bude také teoreticky podchycena metoda používaného kvalitativního výzkumu.

Analytická část charakterizuje obec Úbislavice – z pohledu její polohy, historie, obyvatelstva, vybavenosti a kulturního vyžití, zemědělství, správy obce a místní ekonomiky. Bude identifikovat klíčové aktéry v obci, se kterými bude posléze prováděn strukturovaný rozhovor.

Na základě dat získaných z rozhovorů a charakteristik obce bude zjištěno, zda zde klíčovní aktéři mezi spolupracují, jestli prosazují společné zájmy a jakým způsobem mezi sebou vytváří sociální síť, v rámci kterých by mohl být generován sociální kapitál. V diskuzi a závěru budou tyto výsledky interpretovány v kontextu toho, zda budou mít příznivý vliv na další rozvoj obce.

Doporučený rozsah práce

dle Nařízení děkana č. 1/2020 – Metodické pokyny pro zpracování bakalářské práce na FŽP

Klíčová slova

sociální sítě; rozvoj venkova; aktéři územního rozvoje

Doporučené zdroje informací

- GROOTAERT, CH. – VAN BASTELAER, T. *The Role of Social Capital in Development: An Empirical Assessment*. Cambridge: Cambridge University Press, 2002. ISBN 0-521-81291-7.
- KAY, A. Social capital, the social economy and community development. *Community Development Journal* 41(2). 2006:160-173
- KELLER, J. *Nejistota a důvěra, aneb, K čemu je modernitě dobrá tradice*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2009. ISBN 978-80-7419-002-5.
- KOCMÁNKOVÁ-MENŠÍKOVÁ, L. – HUDEČKOVÁ, H. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA. *Sociální a kulturní kapitál lokálních aktérů v rozvoji venkova [rukopis]*. Disertační práce. Praha: 2011.
- MAJEROVÁ, V. – KOSTELECKÝ, T. – SÝKORA, L. *Sociální kapitál a rozvoj regionu : příklad Kraje Vysočina*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-4093-5.
- PUTNAM, R D. *Bowling alone : the collapse and revival of American community*. New York: Simon & Schuster, 2000. ISBN 0-7432-0304-6.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – FŽP

Vedoucí práce

Ing. arch. Milan Macoun

Garantující pracoviště

Katedra plánování krajiny a sídel

Elektronicky schváleno dne 2. 3. 2021

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 3. 2021

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Děkan

V Praze dne 17. 03. 2021

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Klíčové aktéry komunity a jejich sociální kapitál jako faktor rozvoje obce Úbislavice“ vypracovala samostatně a citovala jsem všechny informační zdroje, které jsem v práci použila a které jsem rovněž uvedla na konci práce v seznamu použitých informačních zdrojů.

Jsem si vědoma, že na mojí bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 SB., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla

Jsem si vědoma, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním podle zákone č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s verzí tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPR.

V Praze dne 30.3.2021

.....
Marie Živorová

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala vedoucímu práce Ing. arch. Milanovi Macounovi za jeho cenné rady, čas, ochotu a odborné vedení při tvorbě této práce. Dále bych chtěla za spolupráci a vstřícnost poděkovat všem, kteří se účastnili výzkumu. V neposlední řadě patří poděkování mé rodině za podporu po celou dobu studií.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá klíčovými aktéry komunity a jejich sociálním kapitálem jako faktorem rozvoje obce Úbislavice. Řešeným územím je obec Úbislavice nacházející se v Královéhradeckém kraji přibližně 6 km severovýchodně od Jičína 5 km jihozápadně od Nové Paky.

Práce je rozdělena do tří částí: literární rešerše, analytická část a výsledky. Literární rešerše objasňuje pojem sociální kapitál a jeho vliv na rozvoj venkova. Dále jsou zde vydefinovány témata venkovského prostoru, venkovské obce a komunity. V analytické části práce je popisována charakteristika obce především z pohledu na její polohu, historii, obyvatelstvo, vybavenost a kulturní vyžití, zemědělství a správu obce. Jsou zde identifikováni klíčoví aktéři obce a provedeny s nimi rozhovory. Závěrečná část práce zjišťuje, jak mezi sebou klíčoví aktéři spolupracují, prosazují společné zájmy a jakým způsobem mezi sebou vytváří sociální kapitál.

Klíčová slova: sociální síť, rozvoj venkova, aktéři územního rozvoje

ABSTRACT

The bachelor's thesis deals with key actors of community and their social capital as a factor of development in Úbislavice, CZ. The solved area is the village Úbislavice located in the Hradec Králové region, 6 km northeast of Jičín and 5 km southwest of Nová Paka.

Bachelor's thesis is divided into three parts: literary research, analytic part and results. Literary research clarified the concept of social capital and its impact on rural development. It also defines themes or rural space, rural village and rural communities. The analytics part of bachelor's thesis is describing the characteristics of the village mainly from the perspective of its location, history, population, public infrastructure and cultural activities, agriculture and municipal administration. Key actor's are identified and interviewed. The final part of bachelor's thesis explores how key actor's cooperate with each other, promote common interests and how they create social capital among themselves.

Keywords: social networks, rural development , actors of spatila development

Obsah

1.	ÚVOD	1
2.	CÍLE PRÁCE	2
3.	METODIKA	3
4.	LITERÁRNÍ REŠERŠE	5
4.1.	VENKOVSKÁ OBEC A KOMUNITA	5
4.1.1.	VENKOV	5
4.1.2.	OBEC.....	6
4.1.3.	KOMUNITA.....	7
4.2.	ROZVOJ VENKOVA.....	8
4.2.1.	AKTÉŘI ROZVOJE	9
4.2.2.	SOCIÁLNÍ KAPITÁL A ROZVOJ VENKOVA	12
4.3.	KVALITATIVNÍ VÝZKUM.....	15
4.3.1.	STRUKTUROVANÝ ROZHOVOR	16
5.	ANALYTICKÁ ČÁST	17
5.1.	CHARAKTERISTIKA OBCE.....	17
5.1.1.	POLOHA	17
5.1.2.	HISTORIE	18
5.1.3.	PŘÍRODNÍ PODMÍNKY A ZEMĚDĚLSTVÍ.....	19
5.1.4.	OBYVATELSTVO	19
5.1.5.	VYBAVENOST	22
5.1.6.	KULTURNÍ VYŽITÍ.....	23
5.1.7.	SPRÁVA OBCE	24
5.2.	IDENTIFIKACE KLÍČOVÝCH AKTÉRŮ A ROZHOVORY	25
6.	VÝSLEDKY.....	28
7.	DISKUZE	42
8.	ZÁVĚR	44
9.	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	46
10.	SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK.....	51
11.	PŘÍLOHY	52

1. ÚVOD

Sociální kapitál představuje velmi široký pojem a je možné ho aplikovat v různých disciplínách. Jedná se o jeden z mála pojmů, ve kterém byl za krátkou dobu zaznamenán velký rozvoj v široké škále oborů, jako jsou sociální vědy či ekonomie. Zahrnuje znaky jako jsou např. vztahy, interakce a kontakty, společné sdílené postoje a důvěra. Sociální vazby mají za úkol ulehčovat koordinaci a kooperaci mezi aktéry a zároveň je propojují, čímž dochází k účinnějšímu dosahování cílů (Sýkora, Matoušek 2008).

Sociální kapitál patřím mezi jeden z nejdůležitějších faktorů, které ovlivňují regionální a lokální rozvoj (Blažek, Uhlíř 2002). Z tohoto důvodu je také zohledňován při vytváření regionálních rozvojových politik. Do rozvoje se zapojuje zejména prostřednictvím sítí aktérů, které se protínají napříč soukromým, veřejným i neziskovým sektorem. Ti si mezi sebou navzájem předávají informace, které jsou pro rozvoj důležité a dále umožňují spolupráci mezi aktéry. Bez sociálního kapitálu by nedocházelo k uskutečnění tak vysokých cílů, jako je to díky němu možné. (Stachová, Sýkora, Matoušek 2011). Přítomnost sociálního kapitálu v dané lokalitě je vnímána jako častý zdroj pro úspěšný rozvoj.

Téma této práce jsem si vybrala, protože jsem v obci vyrůstala a žila od dětství, a i přes to, že obec navštěvuji už jen krátkodobě, místní komunitu a její vazby znám relativně dobře. Z tohoto důvodu jsem se rozhodla tyto poznatky využít v bakalářské práci.

2. CÍLE PRÁCE

Cílem této práce je poznat a popsat jakým způsobem se sociální kapitál podílí na utváření rozvoje obce Úbislavice. Budou zde zkoumány aktivity a vztahy klíčových aktérů a podle jejich podílu na dosavadním rozvoji bude v obci také vyhodnocen její další růstový potenciál.

3. METODIKA

Teoretická část práce je zaměřena na vysvětlení a objasnění pojmů potřebných k praktické části této práce. Čerpala jsem zejména z české a cizojazyčné odborné literatury, zejména z knih z oboru sociologických, které jsou pro toto téma stěžejní. Vyhledávala jsem klíčová slova venkov, rozvoj venkova, aktéři rozvoje, obec, komunita, sociální kapitál. Vzhledem k tomu, že většina zdrojů jsou cizojazyčná, bylo zapotřebí klíčová slova vyhledávat i v anglickém jazyce. Vyhledávání probíhalo podle internetového vyhledávače Google s ním spojeným Google Books a Google Scholar. Potřebné články jsem získala pomocí portálu JSTOR a ResearchGate. Některé knihy jsem našla volně přístupné v online podobě na internetu. Fyzické knihy jsem měla vypůjčené z Národní technické knihovny v Praze a z Městské knihovny v Praze. Vzhledem k tomu, že byly s jednotlivými klíčovými aktéry obce prováděny rozhovory kvalitativní metodou, je i tento pojem objasněn. K tomu jsem použila klíčová slova kvalitativní výzkum, polostrukturovaný rozhovor, metody výzkumu.

Po zpracování teoretické části práce jsem se přesunula k části praktické. Praktická část je zaměřena na charakteristiku obce Úbislavice, jak z pohledu polohy obce, historie, obyvatelstva, vybavenosti a kulturního vyžití, zemědělství tak i z pohledu na správu obce. Při zpracování polohy obce, vybavenosti, kulturního vyžití, a správy obce jsem vycházela z vlastních poznatků a zkušeností. Dále jsem také využila internetové stránky obce, Místopisného průvodce pro ČR, Památkový katalog Národního památkového ústavu, stránky Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy. Pro zpracování přírodních podmínek a zemědělství jsem využívala stránky Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy, Ministerstva zemědělství a Agrochovu Stará Paka. Ke zpracování historie obce Úbislavice jsem vycházela z Almanachu obce, který byl vydán v roce 2007. Při charakteristice obyvatel jsem vycházela z informací na stránkách Českého statistického úřadu a také ze sčítání lidu, domů a bytů.

Dále následuje identifikace klíčových aktérů v obci, se kterými bude prováděn kvalitativní rozhovor. Při této identifikaci jsem vycházela zejména ze spolků, které jsou v obci evidovány. Mezi ně patří TJ Sokol Úbislavice, SDH Úbislavice, SDH Zboží, SDH Stav, SDH Štěpanice, Okrašlovací spolek Stav, Podkumburský rozhled. Dále jsem vzala v potaz společnost Agrochov Stará Paka, která působí na většině zemědělské půdě v obci Úbislavice. Dalšími významnými aktéry, kteří mají značný vliv na obec je dobrovolný svaz obcí DSO Novopacko a místní akční skupina MAS Brána do Českého ráje, které na území obce působí a dále také Obecní úřad obce Úbislavice.

Po identifikaci klíčových aktérů, kteří v mé práci představují převážně uskupení, jsem s jejich zástupci uskutečnila rozhovor. Rozhovory jsou součástí příloh (příloha č. 1-11). Rozhovory se zástupci Podkumburského rozhledu, Okrašlovacího spolku Stav, DSO Novopacko a MAS Brána do českého ráje byly uskutečněny v příjemném domácím prostředí na základě přátelského vztahu. Rozhovor se zástupcem Obecního úřadu byl uskutečněn po předchozí telefonické komunikaci

v samotné budově Obecního úřadu v úředních hodinách. Rozhovory se zástupci SDH Úbislavice, SDH Štěpanice – Česká Proseč, Agrochov Stará paka a Vodovod osada Zboží byly uskutečněny telefonicky. Bohužel nebylo možné z časových důvodů uskutečnit rozhovor ať už osobně nebo po telefonu se zástupcem SDH Zboží. Z tohoto důvodu jsme se dohodli na komunikaci pomocí e-mailu, kdy jsem v e-mailu uvedla stručné seznámení s tématem, kterého se bude rozhovor týkat. Do přílohy emailu jsem umístila otázky k rozhovoru s případným podrobnějším popisem toho, jak je otázka zamýšlena. Zároveň jsem také zaslala jako vzor již dva uskutečněné rozhovory pro případ, že by nevěděli, jak se dané otázky chopit. Rozhovory se zástupci TJ Sokol a SDH Stav jsem neuskutečnila, jelikož jsem se s nimi nedokázala zkontaktovat.

Získaná data z rozhovorů, ve formě audia, jsem přenesla do textového souboru. V případě komunikace přes email jsem data měla již v Microsoft Word od respondenta.

Pro další postup jsem využila software Atlas.ti, který se používá zejména při kvalitativních výzkumech a analýzách kvalitativních dat. Do programu jsem postupně importovala jednotlivé rozhovory, ke kterým jsem si vytvářela poznámky. Tyto poznámky jsem následně exportovala do excelové tabulky. Na základě poznámek jsem vytvořila kódy, které jsem následně třídila do jednotlivých kategorií. Z programu Atlas.ti jsem přešla do programu MAXQDA, který je také využíván při kvalitativních analýzách. Do programu jsem také nahrávala jednotlivé rozhovory společně s kódy, které jsem si vytvořila. Kódy jsem pak vyznačovala v textu rozhovoru. Následně jsem kódy seskupila do setů podle jejich kategorií. Kódy jsem pak vizualizovala podle jednotlivých rozhovorů i podle jejich kategorií do jednotlivých world cloudu (přílohy č. 12-30).

Pro výslednou část práce jsem měla dané výzkumné otázky, na které jsem byla schopna odpovědět díky poskytnutým rozhovorům. Otázka č. 1: **V čem spočívá a jak se projevuje rozvoj na území obce Úbislavice?** Tuto otázku jsem si rozdělila do kategorií: komunita, pracovní příležitosti v obci a diverzifikované ekonomické subjekty, efektivní správa, kvalitní infrastruktura, odpovídající úroveň bydlení, přívětivá a pohostinná krajina. Otázka č. 2: **Jaký je mezi aktéry sociální kapitál a jak je provázán s rozvojem obce?** Tato otázka se skládá z několika podotázek: na jaké bázi fungují vztahy mezi aktéry; jaký vliv mají vztahy na úroveň spolupráce mezi subjekty a na úspěšný průběh činností; jaký vliv mají činnosti aktérů na rozvoj obce? Poslední otázka č. 3 se týká růstového potenciálu obce: **jaký je další růstový potenciál obce?**

4. LITERÁRNÍ REŠERŠE

4.1. VENKOVSKÁ OBEC A KOMUNITA

4.1.1. VENKOV

Venkov je „obydlený prostor mimo městské lokality tradičně charakterizovaný orientací na zemědělství a menší hustotou obyvatel, ale i jiným způsobem života, většinou propojeným s přírodou, a také s jinou sociální strukturou ve srovnání s městem...“ (Velký sociologický slovník 1996).

„Pro venkov jsou charakteristické menší intenzity sociálně ekonomických kontaktů, menší hustota vazeb mezi jednotlivými subjekty, které se ve venkovském prostoru pohybují“ (Perlín 1999).

Podle Maříkové (2006) můžeme venkov rozdělit na venkovský prostor, venkovský region a venkovské sídlo – vesnici. Za **venkovský prostor** se dá považovat vesnice společně s krajinou v jejím okolí. Venkov může i značit všechno území mimo města. **Venkovský region** je užíván pro označení takové oblasti, která je definovaná určitými kritérii. **Venkovské sídlo** – vesnice označuje sídlištní jednotku ve venkovském prostoru. Jde o seskupení jak obytných, tak i hospodářských budov, které plní různé funkce, v historii nejdůležitější zemědělskou.

Při identifikaci, zda se jedná o venkovskou obec, se můžeme velmi často setkat s hranicí 2000 obyvatel. Určování podle počtu obyvatel je ovšem velmi nepřesné a jednoduché. „Existují však obce, které jsou podle mnoha dalších ukazatelů (historický vývoj, urbanistická struktura, ekonomická skladba obyvatel) typickými vesnicemi, ale zároveň mají více než 2 000 obyvatel, a proto je podle tohoto kritéria za venkovské nepovažujeme“ (Maříková 2006).

Pro členění venkova se v České republice velmi často používá typologie venkova založená na základě historických, sociálních, ekonomických a fyzickogeografických kritérií, kdy dochází k tomu, že typické znaky jednotlivých typů se dají velmi dobře rozlišit, ovšem vymezení jejich hranic je nepřesné a obtížné. V tomto případě je vymezeno šest kategorií. **Suburbánní zóna** se nachází v blízkosti měst na okraji vesnic, kde dochází k výstavbě nových rodinných domů, které svým charakterem již nepřipomínají vesnické stavení. Lidé, kteří je obývají, žijí městský styl života a původní zemědělská funkce zaniká. **Venkov v bohatých zemědělských oblastech** je typický tradiční zemědělskou výrobou. **Vnitřní periferie** se vyznačují větším množstvím malých sídel, s omezeným občanským vybavením a nízkou intenzitou veřejné dopravy. Tyto jevy vedly postupně k tomu, že jsou tyto oblasti využívány zejména k chataření a k rozvoji chatových osad. Mezi typy, které jsou vymezeny zejména díky svému umístění patří **Bohaté Sudety**, pro které je typická industrializace lehkého průmyslu a intenzivní urbanizace. Dále sem patří také **Chudé Sudety**, ve kterých probíhal velmi omezený rozvoj, avšak na druhou stranu jsou tyto oblasti velmi cenné z hlediska přírodního prostředí. Posledním je **Moravsko-slezské pomezí**, kde se postupně začínají projevovat jevy jako vyšší míra nezaměstnanosti apod. (Perlín 1999).

Venkov se dá také vymezit na základě stupně integrace s národním hospodařením (European Commission DG VI 1997) do třech oblastí. **Integrované venkovské oblasti** ležící relativně blízko velkých měst. **Mezilehlé venkovské oblasti**, které jsou relativně vzdáleny od městských center a vyskytují se zde rozsáhlé zemědělské operace většího rozsahu. **Odlehlé venkovské oblasti** nacházející se nejdále od městských center a jsou od nich často izolovány faktory topografického charakteru (např. hory) nebo odlehlostí od dopravních sítí.

Další identifikace venkova je podle kritérii, které mohou být subjektivní, objektivní kvalitativní a objektivní kvantitativní. Za **subjektivní vymezení** se považují pocity a dojmy. „*Jednoduše se jedná o pocit, když poprvé vstoupíte do obce a prohlédnete si ji – obvykle snadno rozlišíte typickou vesnici a typické město*“. **Objektivní vymezení kvalitativní** je typické přesně danými kritérii, které se ovšem dají špatně identifikovat. „*I kvalitativní znaky je možno přesně specifikovat a používat, stanovení hranic však věci subjektivního názoru odborníka*“. Mezi taková kritéria patří urbanistická struktura a architektonické znaky, historický vývoj, ekonomické znaky a sociální znak – nebo-li styl života. Posledním je **objektivní vymezení kvantitativní**, kdy dochází k přesné definici kritérií, která jsou měřitelná a snadno ověřitelná. Za tato kritéria se považuje postavení obce ve správním systému, označení (status) obce, počet obyvatel a hustota zalidnění (Maříková 2006).

4.1.2. OBEC

Obec je „*větší nebo menší sociální jednotka, tvořená obyvatelstvem společně užívajícím určité vymezené území, ve kterém se odehrává převážná část denního, hospodářského a kulturního života*“ (Malý sociologický slovník 1970).

Původně se pojmu obec ve společenských vědách užívalo pro označení „*území s právně vymezenými hranicemi, obydleného obyvatelstvem, jež se zabývá hospodářskými činnostmi navzájem závislými, a pro označení území tvořícího politicky samosprávnou jednotku. Za obce byly proto považovány vesnice, městyse, města i velkoměsta*“ (Malý sociologický slovník 1970).

Podle legislativy je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce (§ 1 zákona č. 128/2000 Sb). Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající (§ 2 zákona č. 128/2000 Sb). Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem (§ 3 zákona č. 128/2000 Sb).

Podle rozsahu výkonu státní správy lze rozdělit obce na obec se základním rozsahem přenesené působnosti, obec s pověřeným obecním úřadem (POÚ), a obecní úřad obce s rozšířenou působností (ORP).

Jako znaky charakteristické pro obce se uvádí vlastní území, obyvatelstvo obce, soustava orgánů, jimiž jedná a uskutečňuje svoji roli, vystupování v právních vztazích svým jménem a vydávání právních předpisů, vlastní majetek a hospodaření (Koudelka 2007).

4.1.3. KOMUNITA

Termín komunita pochází z latinského *communitas*, což znamená společenství. Komunita představuje „sociální útvar charakterizovaný jednak zvláštním typem sociálních vazeb uvnitř, mezi členy, jednak specifickým postavením navenek, v rámci širšího sociálního prostředí“ (Keller 2017).

Hartl (1997) uvádí, že „Komunita je místo, kde člověk může získávat emocionální podporu, ocenění a praktickou pomoc v každodenním životě. Komunita zajišťuje prostor pro naplňování volného času, kde neexistují žádné sankce, kde člověk není nucen hrát svou každodenní sociální roli a může uspokojovat své potřeby.“

Komunitu lze rozdělit do tří kategorií na lokální, zájmovou a virtuální. **Zájmová komunita** se vyznačuje společným zájmem lidí, kdy je jejich činnost vtělesněna do občanských sdružení, spolků či klubů (Frič, Vávra 2012). „Komunita je skupina lidí, kteří jsou sociálně nezávislí, participují na společných diskusích a rozhodování a sdílejí určité praktiky“ (Bellah a kol. 1985)¹.

U **Virtuální komunity** jde o jakési odvětví komunity zájmové, kdy veškeré komunikace probíhají v kyberprostoru. Účastníci mezi sebou komunikují pomocí zpráv a odkazů, nebo v reálném čase pomocí chatování. Tímto si mezi sebou postupně vytvářejí sociální vazby (Frič, Vávra 2012).

Lokální komunita dříve označovala mezičlánek mezi rodinou a společenstvím (Frič, Vávra 2012). Tato komunita se dá definovat jako „skupina lidí, kteří žijí na společném území, mají společnou historii, sdílejí společné hodnoty, společně se účastní různých aktivit a vyznačují se vysokým stupněm solidarity“ (Phillips 1993)². V lokálních komunitách existuje mezi členy hojnost sociálních vazeb, citová provázanost mezi sebou, ale i k místu, kde se nacházejí, které je geograficky definované. Tyto komunity se vymezují pomocí kulturních či demografických charakteristik, subkulturami, názory a symboly. To, co tvoří lokální komunitu spočívá v rodinných a sousedských vztazích, sociálních interakcích, organizacích a geografickou polohou (Heřmanová, Patočka 2007). „Rozvoj lokálních komunit je tak považován za klíčovou komponentu opatření pro rozvoj venkova“ (Bernard 2010 ex. Luloff, Bridger 2003).

¹ A community is a group of people who are socially interdependent, who participate together in discussion and decision making, and who share certain practices that both define the community and are nurtured by it. Such a community is not quickly formed. It almost always has a history and so is also a community of memory, defined in part by its past and its memory of the past.

² A community is a group of people who live in a common territory, have a common history and shared values, participate together in various activities, and have a high degree of solidarity.

Základní charakteristikou venkovské komunity jsou meziosobní vztahy, které jsou na vysoké úrovni. Tím dochází ke vzájemné znalosti lidí mezi sebou a ke vzájemné odpovědnosti a solidaritě, k intenzivnějšímu pocitu bezpečí a sociální kontroly. V těchto komunitách dochází k většímu zachování a dodržování tradic, pokrevnímu provázání mezi členy a k silnější sociální závislosti. Potřeba sdružování se a překonávání uzavřenosti jednotlivých občanů vedla k potřebě zakládání spolků. Tyto spolky vznikaly na zájmové a funkcionální bázi. Některé spolky průběhem času zanikly, některým se povedlo přetrvat, a dokonce se některé dočkaly obnovení (Heřmanová, Patočka 2007).

4.2. ROZVOJ VENKOVA

Rozlišujeme obnovu a rozvoj venkova. **Obnova venkova** je postavena na základě souvislosti s historií, na ožívání tradic a vytváření podmínek vhodných ke vzniku občanských společností. **Rozvoj venkova** představuje souhrn aktivit, které jsou postaveny na základech regionálních věd a propojeny se strategickým plánováním a dotační politikou (Vavrouchová 2014).

O rozvoji obecně se dá říct, že patří mezi jeden z nejkontroverznějších pojmů ve společenských vědách. Nejčastějším problémem je vztah mezi rozvojem a růstem, se kterým bývá často zaměňován nebo dokonce chápán jako synonymum, ale jsou v něm značné rozdíly. Pojem růst odkazuje na:

- zvýšení počtu obyvatel
- zvýšení zaměstnanosti
- nárůst průměrné mzdy
- nárůst HDP.

Problém těchto ukazatelů je, že hodnotu pojmu rozvoj snižují pouze na materiální úroveň. Populační nárůst komunity nepředstavuje rozvoj, je pouze jeho předchůdcem. Nárůstem dojde ke zvýšení příjmu na daních a vláda tak bude moci poskytnout lepší úroveň služeb pro místní občany. Dochází zde ovšem k ignorování sociálním, ekologickým a ekonomickým stránkám. Růstem může docházet k rozvoji, při čemž je jeho součástí, ale není vším, co rozvoj znamená (Green 2013).

Rozvoj venkova představuje proces pozitivních změn, kdy se jedná o kvantitativní (externí) a kvalitativní (intenzivní) rozvoj oblasti. Jde o proces, ve kterém se zlepšují pozice venkovských obcí a jejich krajinné sféry, který směřuje hlavně k:

- vytvoření harmonického systému kulturní krajiny
- rozvoji celkové pestrosti a specifík venkovských obcí
- vytvoření stabilního ekonomického systému zajišťujícího pracovní příležitosti
- zajištění kvalitních podmínek pro život obyvatelstva
- rozvinutí občanské společnosti
- zajištění dostatečné dopravní dostupnosti (Binek a kol. 2009).

4.2.1. AKTÉŘI ROZVOJE

Za aktéry rozvoje můžeme považovat všechny instituce a jednotlivce vstupující do dění na venkově, nebo které jsou jeho součástí. Podle základního dělení, které vychází z hierarchického postavení vzhledem ke správní organizaci území, můžeme aktéry rozdělit na působnosti na **evropské úrovni, národní úrovni, regionální úrovni a lokální úrovni** (Binek a kol 2009). Podle sektorů jsou aktéři rozdělení na **veřejný sektor, podnikatelský sektor a neziskový sektor** (Svobodová a kol. 2011).

Díky spolupráci aktérů mezi sebou z různých úrovní dochází k většímu využívání silných stránek a potlačování stránek slabých. Aktéři na vyšší úrovni mají větší kapacity lidských a finančních zdrojů. Díky tomu je pro ostatní aktéry na nižší úrovni, kteří nemají takovou kapacitu, spolupráce s nimi příležitostí ke zlepšení jejich vlastní situace (Binek a kol. 2009).

		SEKTORY		
		Veřejný	Podnikatelský	Neziskový
ÚROVEŇ	Evropská	Evropská komise (rámec SZP EU)	Nadnárodní zájmová uskupení (např. COPA a další svazy zemědělců, výrobců a producentů)	Sítě
	Národní	Ministerstva; Celostátní síť pro venkov	Celostátní zájmová uskupení	Spolky, svazy, sítě
	Krajská	Kraj; Vysoké školy; Krajská informační střediska	Podnikatelská sdružení	Nezisková sdružení
	Lokální	Obce – DSO, MAS; Obcí zřizované organizace	Podnikatelé, zemědělci	Zájmová sdružení, spolky

Tabulka č. 1: Matice aktérů (Zdroj: Svobodová a kol. 2011)

Nadnárodní úroveň

Hlavním nadnárodním aktérem je po vstupu ČR do EU právě Evropská unie společně s podřízenými institucemi. Aktéři udávají rámec a financování pro rozvoj, tudíž na rozvoj venkova nepůsobí přímo (Svobodová a kol. 2011). Rozvoj venkova je součástí Společné zemědělské politiky EU. Tato politika přispívá k:

- modernizaci zemědělských podniků a podpoře zavádění technologií a inovací
- venkovských oblastí, například prostřednictvím investic do propojení a základních služeb
- zvyšování konkurenceschopnosti zemědělského odvětví
- ochraně životního prostředí a zmírňování změny klimatu
- zlepšování životaschopnosti venkovských komunit
- zajištění generační obměny v zemědělství (Evropská komise 2016)

Hlavními zdroji finančních prostředků je Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond a Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (Evropská komise 2016). Obce mohou čerpat z dotačních programů jako jsou Národní operační program, programy přeshraniční a meziregionální spolupráce a programy nadnárodní spolupráce. Dále mohou využívat evropské dotace, především k rozvoji infrastruktury a vybavenosti a ke zlepšování kvality života občanů. Specifickou čtvrtou osou Programu rozvoje venkova je osa LEADER. Jeho metoda byla zaměřena na podporu místních skupin (MAS). Do této iniciativy se mohl zapojit každý aktér z různých sektorů (SZIF 2013).

V současné době tuto metodu nahradil Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD). Jde o integrovaný nástroj, který se zaměřuje na podporu lokálního rozvoje. Soustřeďuje se na potřeby obyvatel a identifikaci místního potenciálu (MMR 2019). Místní akční skupiny (MAS) představují nezávislé společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejného moci), kteří spolupracují na rozvoji venkova, zemědělství a získávání finanční podpory z EU a z národních programů (NSMAS ČR 2020).

Dobrovolné svazky obcí, více známé pod pojmem mikroregiony, jsou nejtypičtější formou spolupráce mezi obcemi. Od MAS se liší především v získávání finančních podpor, neexistují pro ně vyčleněné finance od EU (Mátl, Srnová 2012). Tyto svazky obcí mohou vykonávat pouze činnosti v samostatné působnosti obcí, ale se širokým spektrem využití (Svobodová a kol. 2011).

Národní a regionální úroveň

Jde o aktéry nepůsobící přímo na rozvoj venkova, ale pouze zastupují organizační úlohu v rozvoji (Svobodová a kol. 2011). Na národní úrovni venkova dochází k nejasnému rozdělení kompetencí mezi aktéry. Nejvýznamnějšími aktéry jsou Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) a Ministerstvo zemědělství (MZe).

Ústředním orgánem státní správy pro oblast zemědělství, pro vodní hospodářství, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti povrchových a podzemních vod a pro potravinářství, státní správy lesů, myslivosti a rybářství je Ministerstvo zemědělství. Po vstupu ČR do EU získalo klíčové postavení v rozvoji venkova. Základním rozvojovým dokumentem je Program rozvoje venkova. Pomocí regionálních a detašovaných pracovišť jeho ústředních orgánů dochází k přímému vlivu ministerstva v jednotlivých regionech (Binek a kol. 2009).

Ministerstvo pro místní rozvoj má v administraci Program obnovy venkova, v jehož rámci je soutěž Vesnice roku. Také je garantem operačních programů, které se týkají dílčích oblastí rozvoje venkova (Svobodová, Věžník 2014)

Dále sem patří Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo financí, Ministerstvo práce a sociálních věd, Ministerstvo kultury, Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (Binek a kol. 2009).

Jako aktér sem patří také kraje. Ty poskytují zpracování, realizaci a kontrolu strategie rozvoje a koordinují rozvoj svého území. Také poskytují půjčky obcím pro jejich rozvoj a podporují partnerství mezi obcemi navzájem (MMR 2016).

Lokální úroveň

Do této úrovně patří největší škála subjektů s vlivem na rozvoj venkova. Aktéři na rozvoj venkova působí přímo a vykonávají činnosti, které zajišťují zvyšování kvality života v obci (Svobodová a kol., 2011). Aby byl rozvoj obce úspěšný musí být zajištěna aktivita, informovanost a schopnost vedení obce (Binek a kol. 2011).

Místní samospráva bývá popisována jako institucionalizované místo ke vzniku kolektivních zájmů a patří mezi hlavní iniciátory a realizátor rozvojových aktivit. Je pro ni typická velká míra legitimacy vycházející z výsledků komunálních voleb (Bernard a kol 2011).

Klíčovým aktérem zde jsou starostové obcí díky své dominantní roli. Rozhodují o hospodaření obce, někdy zastávají i administrativní úlohy a mají exekutivní moc (Svobodová a kol, 2011; Bernard a kol., 2011). Jistou roli zde má i zastupitelstvo (Binek a kol. 2010).

Aby byl rozvoj obce úspěšný, je důležité vhodné strategické uvažování místní samosprávy, identifikace cílů a jejich prosazování (Bernard a kol. 2011).

Velmi důležité je samotné zapojení občanů do rozvoje obce. Místní samospráva by se měla snažit v obyvatelích tuto angažovanost vyvíjet. Občané se do rozvoje obce zapojují pomocí členstvím v místních spolcích, sdruženích či neziskových organizacích. Významnou roli při zapojování občanů do rozvoje obce hraje jejich vztah k místu. Důležitým aspektem je spolupráce občanů s místními institucemi. Mezi ně můžeme zařadit již zmiňovanou samosprávu a dále např. kulturní dům, hospodu, knihovnu, místní školu apod. Dále jsou důležité vazby mezi občany samotnými, důvěra a spolupráce. Spolkové činnosti v obci, zapojení obyvatel do aktivit obce, udržování tradic apod. (Svobodová a kol. 2011).

Podnikatelé tvoří specifické uskupení občanů. Vytvářejí ekonomický kapitál a pracovní příležitosti v obci. Často podporují rozvoj obce a očekávají ze strany obce reciprocitu. (Svobodová a kol. 2011).

4.2.2. SOCIÁLNÍ KAPITÁL A ROZVOJ VENKOVA

Od poloviny 19. století dochází k největšímu růstu studia pojmu sociální kapitál. Poprvé tento pojem použil v roce 1916 americký pedagog Lyda J. Hanifan. Hanifan (1916) tento pojem používá ke zdůraznění toho, jak je zapojení komunity důležité pro úspěšné vzdělávání. Dále se pojem objevil v práci kanadské urbanistky Jane Jacobs v 60. letech, která ve své práci pojednává o sousedství v moderních metropolích (Putnam 2000). V české literatuře byl pojem sociální kapitál poprvé použit v roce 1991 Ivem Možným v jeho rozboru rozpadu státně socialistického systému a dále v roce 1993 Petrem Matějů, který pojednává o změně sociálního kapitálu na jiné formy a jeho vlivu na vzestupnou sociální mobilitu. Zásahu o zájem tohoto pojmu nesou zejména díla Roberta Putnama. Díky jeho stati „Bowling Alone“ (1995, 2000) se dostal tento pojem do širšího vnímání a došlo ke vzniku samostatného výzkumného odvětví se zaměřením na sociální kapitál (Šafr, Sedláčková 2006).

Sociální kapitál patří mezi jeden z velmi důležitých faktorů, které ovlivňují regionální a lokální rozvoj (Blažek, Uhlíř 2002). Z tohoto důvodu je také zohledňován při vytváření regionálních rozvojových politik. Do rozvoje se zapojuje zejména prostřednictvím sítí aktérů, které se protínají napříč soukromým, veřejným i neziskovým sektorem. Ti si mezi sebou navzájem předávají informace, které jsou pro rozvoj důležité a dále umožňují spolupráci mezi aktéry. Bez sociálního kapitálu by nedocházelo k uskutečnění tak vysokých cílů, jako je to díky němu možné. (Stachová, Sýkora, Matoušek 2011). Přítomnost sociálního kapitálu v dané lokalitě je vnímána jako častý zdroj pro úspěšný rozvoj.

Pierre Bourdieu (1986) uvedl jednu z nejznámějších definic pojmu sociální kapitál, který podle něho představuje „*souhrn skutečných nebo potenciálních zdrojů, které jsou spojeny s držetím trvalé sítě více či méně institucionalizovaných vztahů vzájemných známostí a uznání - nebo jinými slovy, členství ve skupině - která poskytuje každému ze svých členů podporu kolektivního kapitálu...*“³.

Bourdieu nachází podstatu jeho teorie ve schopnosti reprodukovat sociální postavení, které je výsledkem investování do kulturních spotřeb praktik asociálních vztahů. I přes významnou roli ekonomického kapitálu, není sociální postavení závislé výlučně na něm. (Šafr, Sedláčková 2006).

Samotný kapitál rozděluje buď na vlastněný individuálním aktérem, nebo skupinou, oproti tomu sociální kapitál může být tvořen pouze skupinou, nikoliv jediným aktérem (Šafr, Sedláčková 2006). Sociální kapitál vnímá zejména jako výlučné vlastnictví elit, díky kterému si zajišťují své vysoké postavení (Field 2003). Dá se říct, že Bourdieu bere sociální kapitál jako nástroj reprodukce dominantní třídy.

³ Social capital is the aggregate of the actual or potential resources which are linked to possession of a durable network of more or less institutionalized relationships of mutual acquaintance and recognition - or in other words, to membership in a group - which provides each of its members with the backing of the collectively owned capital, a “credential” which entitles them to credit, in the various senses of the word.

Při vytváření sociálního kapitálu dává až přílišně velkou hodnotu roli rodiny a z ní vyplývajících příbuzenských vztahů v období pozdní modernity (Šafr, Sedláčková 2006).

Velikost sociálního kapitálu je závislá na velikosti sítě vztahů, které je aktér schopný ve skutečnosti využívat a na objemu kapitálu druhých lidí, se kterými je svázán (Keller 2009). Pro udržování a rozvíjení sociálního kapitálu je zapotřebí vytvářet „*nepřetržitě sociální úsilí, neustálou sérii změn, ve kterých je uznání neustále potvrzováno a znovu potvrzováno*“ (Bourdieu 1986)⁴. K tomu je zapotřebí, aby vazby nacházející se v sítích byly důvěryhodné, spolehlivé a pozitivní (Paxton 1999).

Jako sociální kapitál slouží podle Bourdieuho pouze sítě vyvolených jedinců, kteří se pohybují v kruhu významných skupin. Udržování těchto sítí je velmi náročné, a proto si vyvolení členové velmi důrazně udržují sítě již vytvořené a zároveň vkládají velké úsilí do vytváření sítí dalších. Zároveň si zakládají na udržování svých sítí od těch, kteří mezi jejich skupinu nepatří. Tento průběh prestižních skupin probíhá v exkluzivních prostředích ve formě různých večírků apod., které jsou určené pouze pro vyvolené (Keller 2009).

„*Výtěžek této práce, který slouží k akumulaci a k udržování sociálního kapitálu je o to větší, čím větší je investovaný kapitál, přičemž limit je představován držiteli zděděného sociálního kapitálu symbolizovaném známým jménem, kteří se nemusí seznamovat s těmi, které chtějí znát, jsou vyhledáváni kvůli svému sociálnímu kapitálu a hodnotě, protože jsou známí, jsou schopni přeměňovat náhodné kontakty na trvané vztahy*“ (Bourdieu 1980)⁵.

Ten, kdo nejvíce ovlivnil a nadále i ovlivňuje chápání sociálního kapitálu je americký sociolog **James Coleman** (Keller 2009). Coleman poprvé použil pojem sociální kapitál roku 1984 ve svém nepublikovaném rukopisu „Norms As Social Capital“. Následně ho uvádí ve spojitosti s rovností přístupu ke vzdělání (Šafr, Sedláčková 2006). „*Co myslím sociálním kapitálem při výchově dětí jsou normy, sociální sítě a vztah mezi dospělým a dítětem, které jsou pro růst dítěte důležité. Sociální kapitál existuje uvnitř rodiny, ale také mimo rodinu, v komunitě*“ (Coleman 1987)⁶. Colemanovo pojetí kapitálu, díky jeho vnímání společnosti jako sestavy společenských systémů individuálního chování, je individualistické (Field 2003).

⁴ The reproduction of social capital presupposes and unceasing effort of sociability, and continuous series of exchanges in which recognition is endlessly affirmed and reaffirmed.

⁵ Le rendement de ce travail d'accumulation et d'entretien du capital social est d'autant plus grand que ce capital est plus important, la limite étant représentée par les détenteurs d'un capital social hérité, symbolisé par un grand nom, qui n'ont pas à «faire la connaissance» de toutes leurs «connaissances», qui sont connus de plus de gens qu'ils n'en connaissent, qui, étant recherchés pour leur capital social et valant, parce que «connus», d'être connus (cf. «je l'ai bien connu»), sont en mesure de transformer toutes les relations circonstanciées en liaisons durables.

⁶ What I mean by social capital in the raising of children is the norms, the social networks and the relationship between adults and children that are of value for the child's growing up. Social capital exist within the family, but also outside the family, in the community.

O sociálním kapitálu také dále uvádí, že sociální kapitál je definován „svou funkcí. Není to jednoduchá entita, ale skládá se z více entit, které mají společné dva prvky: všechny se skládají ze stejného aspektu sociální struktury a usnadňují určité činnosti aktérů – ať už osob nebo firemních subjektů – uvnitř struktury“ (Coleman 1988)⁷.

Coleman rozděluje sociální kapitál do pěti forem, přičemž jsou tyto formy rozděleny na základě okolností, díky kterým mohou sociální sítě spolehlivě fungovat:

1. jak jsou účastníci ochotni plnit závazky k druhým a naplňovat očekávání druhých
2. možnost těžit informace z kontaktů, které byly utvářeny a udržovány z jiných důvodů než pro získávání informací
3. jak jsou účastníci ochotni dodržovat platné uznávané normy a jejich sankce
4. ochota zúčastněných uznávání autority vůči tomu odpovídající osobě
5. jak jsou skupiny schopny shromažďovat a zvětšovat energii členů pro dosažení cílů, které nejsou dopředu určené

Zároveň jsou tyto okolnosti i tradičními cnotmi, díky kterým členové tradiční společnosti měli jistou pojistku pro případ, kdy v kritických situacích neměli žádnou jinou formu pojištění. Pro plné fungování moderních sítí meziosobních kontaktů a známostí jsou tyto cnosti nedílnou součástí. Sociální kapitál má sloužit primárně k maximalizaci osobního profitu (Keller 2009).

Robert Putnam poté přejal Colemanova východiska sociálního kapitálu, která jsou na mikrosociální úrovni a začal se o ně zajímat na úrovni makroskopické. Sociální kapitál představuje množství kontaktů a členství v různých sdruženích či spolicích, které jsou v dané občanské společnosti aktivní (Keller 2009).

„Sociální kapitál odkazuje na rysy sociální organizace, jako je důvěra, normy a sítě, které mohou zlepšit efektivitu společnosti pomocí usnadnění koordinovaných akcí“ (Putnam 1993)⁸.

Putnam (1993) rozlišuje dvě formy reciprocity: vyvážená ("balanced" (or "specific")) a zobecněná ("generalized" (or "diffuse")). **Vyvážená reciprocity** představuje současnou výměnu položek stejné hodnoty (např. výměna vánočních dárků mezi kolegy). **Obecná reciprocity** pak představuje formu vztahu, který je směnný, nevyžádaný a očekává se od něho vzájemnost v navrácení poskytnuté výhody v budoucnu (např. hluboké přátelství). Toto rozdělení také odpovídá rozdělení na slabé a silné vazby, které uvádí Granovetter (1973).

Z tohoto rozdělení rozlišujeme sociální kapitál na dvě formy: **svazující/vnitroskupinový** (bonding) a **přemost'ující/meziskupinový** (bridging).

⁷ Social capital is defined by its function. It is not a single entity but a variety of different entities, with two elements in common: they all consist of same aspect of social structures, and they facilitate certain actions of actors – whether persons or corporate actors – within the structure.

⁸ Social capital here refers to features of social organization, such as trust, norms, and networks, that can improve the efficiency of society by facilitating coordinated actions.

Silné svazující vazby zajišťují velmi intenzivní pouta. Slabé přemostující vazby umožňují lepší příležitosti aktérům, oproti těm, co jsou omezeni vazby svazujícími (Keller 2009).

K tomuto rozdělení byla zavedena ještě třetí forma sociálního kapitálu, tzv. **spojující** (linking), který propojuje sociální skupiny nebo společenství z nižších úrovní s aktéry, kteří mají značnou moc v hierarchicky nadřazenějších sociálních vrstvách (Sýkora, Matoušek 2008).

Sociální vazby mají za úkol ulehčovat koordinaci a kooperaci mezi aktéry a zároveň je propojují, čímž dochází k účinnějšímu dosahování cílů (Sýkora, Matoušek 2008).

4.3. KVALITATIVNÍ VÝZKUM

Při kvalitativním výzkumu se jedná o činnost lokalizující pozorovatele. Tato činnost se skládá z interpretačních a materiálních postupů, díky kterým dochází ke zviditelnění světa a k jeho transformaci. Dochází k jeho proměně několika reprezentací. Výzkum zahrnuje terénní poznámky, rozhovory, fotografie nahrávky či poznámky k sobě samému. Tímto způsobem výzkumu dochází ke studování věcí v jejich přirozené podobě a chápou či interpretují podle významu, který jim lidé přinášejí (Denzin, Lincoln 2005).

Kvalitativní výzkum začíná výběrem tématu a určením základních výzkumných otázek. Otázky se během výzkumu, sběru i analýzy dat mohou měnit či nabývat na počtu. Během výzkumu vznikají hypotézy a jiné nové postupy v dalším pokračování výzkumu. Sběr dat a jejich následná analýza probíhají v delší časové ose současně. Ze získaných dat se provede analýza, a podle výsledků se zhodnotí jaká data jsou užitečná a dochází k opětovnému získávání a analýze dat. Během tohoto procesu výzkumník přezkoumává domněnky a závěry. Součástí kvalitativního výzkumu je popis místa, které bylo zkoumáno a citace s poznámky, které byly získány při práci v terénu. Výsledkem výzkumu je návrh teorie o pozorovaném fenoménu, v jehož závěru mohou být zohledňovány názory účastníků (Hendl 2012).

Přednosti kvalitativního výzkumu	Nevýhody kvalitativního výzkumu
<ul style="list-style-type: none"> - Získává podrobný popis a vhled při zkoumání jedince, skupiny, události, fenoménu. - Zkoumá fenomén v přirozeném prostředí. - Umožňuje studovat procesy. - Umožňuje navrhovat teorie. - Dobře reaguje na místní situace a podmínky - Hledá lokální (idiografické) příčinné souvislosti- - Pomáhá při počáteční exploraci fenoménů. 	<ul style="list-style-type: none"> - Získaná znalost nemusí být zobecnitelná na populaci a do jiného prostředí. - Je těžké provádět kvantitativní predikce. - Je obtížnější testovat hypotézy a teorie. - Analýza dat i jejich sběr jsou často časově náročné etapy. - Výsledky jsou snadněji ovlivněny výzkumníkem jeho osobními preferencemi.

Tabulka č. 2: Přednosti a nevýhody kvalitativního výzkumu (Zdroj: Hendl 2012)

Hlavními metodami kvalitativního výzkumu jsou pozorování, texty a dokumenty, interview a audio a videozáznamy (Hendl 2012).

4.3.1. STRUKTUROVANÝ ROZHOVOR

Metoda výzkumu pomocí strukturovaného rozhovoru se řadí mezi metody kvalitativního výzkumu. Strukturovaný rozhovor lze definovat jako „*naprogramovanou interakci mezi tazatelem a dotazovaným, ve které se tazatel snaží získat od dotazovaného informace, které pomohou odhalit to, co je v mysli dotazovaného*“ (Bedrnová, Nový 2007).

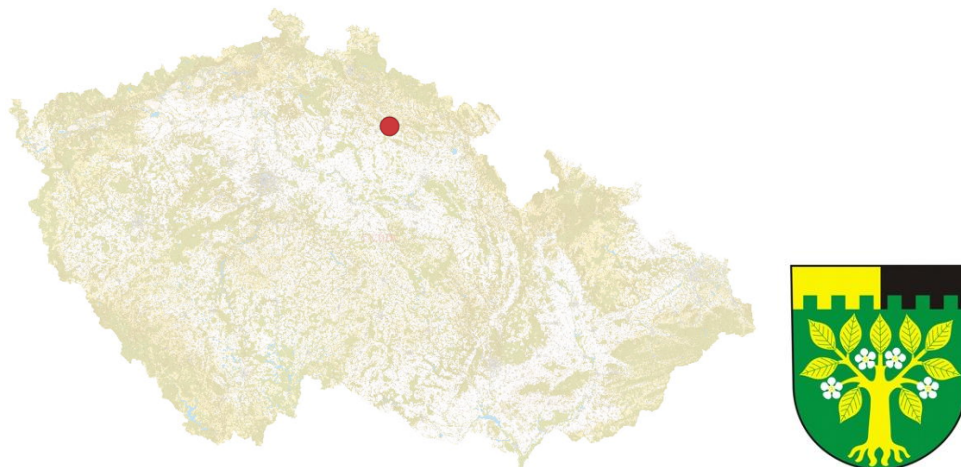
Použití rozhovoru s sebou nese jisté výhody i nevýhody. Mezi **výhody rozhovoru** můžeme zařadit menší nároky na iniciativu dotazovaného a obtížné vynechání odpovědi na otázku, dotazovaný je opravdu ten, kdo byl vybrán do vzorku a v neposlední řadě fakt, že úspěšnost dokončených rozhovorů je vyšší nežli ve srovnání například s návratností dotazníků. Musíme ovšem také zohlednit **nevýhody rozhovoru**. Rozhovor představuje velmi pracnou, nákladnou a časově velmi náročnou techniku sběru informací, velmi často je nutný větší počet vyškolených tazatelů, při větším prostorovém rozložení dochází k větší nákladnosti a velmi důležitým aspektem je také nepřesvědčivá anonymita dotazovaného, díky čemuž může docházet ke zkreslení získaných informací (Disman 2011).

Ke každé otázce, kterou chceme v rozhovoru použít, je důležité si položit několik otázek: je otázka nezbytná; dá nám odpověď na to, co chceme vědět; bude srozumitelná pro všechny dotazované; může nám na ni dotazovaný vůbec odpovědět; nezahrnuje v sobě jedna otázka dvě různé otázky; je otázka dostatečně konkrétní a ne sugestivní; nachází se při uzavřené otázce dostatečné množství odpovědí; jsou otevřené otázky pro výzkum nutné; není otázka příliš obecná; jsou dotazovaní stejně informováni o daném problému, a tudíž můžeme brát všechny odpovědi na stejnou váhu; nemůže otázka vyvolat nepříjemné pocity, znepokojení či strach z pravdivé odpovědi (Disman 2011).

5. ANALYTICKÁ ČÁST

5.1. CHARAKTERISTIKA OBCE

5.1.1. POLOHA

Obrázek č. 1: Poloha obce (Zdroj: vlastní)

Obrázek č. 2: Znak obce (Dostupné z: <https://www.ubislavice.cz/2007/06/obecni-znak/>)

Obec Úbislavice se nachází v okrese Jičín v Královéhradeckém kraji pod správním obvodem Nová Paka. Leží přibližně 6 km severovýchodně od Jičína a 5 km jihozápadně od Nové Paky v blízkosti silnice č. I/16 (Praha – východní Krkonoše). Obec leží v údolí potoka Ořeška (Úlibický p.) ve výšce 328 m n. m. (Místopisy, 2019). Obec z urbanistického hlediska představuje údolní lánovou ves, charakteristickou liniovým tvarem určeným jak potokem Ořeška tak i s ním souběžnou hlavní silnicí. Z této hlavní silnice je možný přístup pomocí odbočkami k jednotlivým usedlostem.

Obec je tvořena z šesti částí: Úbislavice, Zboží, Stav, Štěpanice, Česká Proseč a Chloumek. Tyto části se rozkládají na čtyřech katastrálních územích, které jdou v souladu s územím původních čtyřech obcí (Úbislavice 2019). I přes větší množství částí obce zde nedisponují osadní výbory. Ve východní části správního území obce je vodní nádrž Jahodnice se soukromým rekreačním zařízením a významným množstvím rekreačních chat. Jahodnice je sportovním revírem místní organizace Českého rybářského svazu Nová Paka, stejně tak jako nádrž Štěpanice ležící v severovýchodní části obce. Třetí rybník v územním obvodu obce je nádrž Mikuláš, která je chovným revírem rybářského svazu a není k rekreaci vhodná. Katastrální výměra obce je 1 208 ha (VÚMOP 2019a). Obec se od října 2005 stala součástí evropského geoparku Český ráj pod záštitou organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu neboli UNESCO. Obec Úbislavice je také součástí MAS Brána do českého ráje a dobrovolného svazku obcí Novopacko. Současný počet obyvatel činí 450 (MVČR 2020).

5.1.2. HISTORIE

První zmínka o obci Úbislavice pochází z roku 1357. V této době patřila horní část obce ke hradu Kumburk a dolní část obce byla vladyčným statkem. Od roku 1389 náležela ves Úbislavice ke hradu Kumburk, který byl založen začátkem 14. století. Obec byla zřejmě založena jičínským měšťanem Úbislavem, který se stal tzv. lokátorem a po kterém obec také nese své jméno (Almanach 2007).

8. října 1838 se zde narodil nejvýznamnější rodák, bohemista, jazykovědec, profesor na Univerzitě Karlově Jan Gebauer. Roku 1596 došlo k rozdělení osady na části Úbislavice a Stav. V období třicetileté války byla osada vypálena a došlo k poněmčení kolonizací. V 18. století došlo k vybudování německé školy a nové fary. Na konci 19. století proběhlo první sčítání lidu, došlo k založení silnice, prvního dobrovolného spolku hasičů a k přestavbě školy (Almanach 2007).

Začátkem 20. století byly vystavěny silnice mezi Úbislavicemi, Stavem a Českou Prosečí a založena TJ Sokol. V době mobilizace a 1. světové války proběhl odvod obyvatelů, Ve 30. letech 20 došlo k elektrifikaci obce. Ve 40. letech bylo otevřeno sokolské cvičiště, obchod se smíšeným zbožím a zřízena první civilní protiletdecká obrana. 26. května nastala velká povodeň, která měla za následky stržení všech mostů a zatopení chalup. V roce 1938 byla provedena částečná mobilizace a Sudety byly následovně vydány Němcům (Almanach 2007).

Ke konci 50. let byla zřízena obecní prádelna za finanční podpory Ministerstva zemědělství, vodovod a založen akční výbor. V 60. letech byla zřízena vyvařovací kuchyně s jídelnou ve škole, došlo k rozšiřování sítí silnic a zřízení poštovní stanice. V 70. letech byl vystavěn kravín a sloučeny okolní JZD. Byly dostaveny nádrže ve Štěpanicích, České Proseči a na Jahodnici. Došlo k postavení prodejny Jednota, hasičské zbrojnice, 4 bytů pro pracovníky JZD a k opravě školy. V 80 letech došlo k uzavření školy, dostavbě bytovek, vybudování hřiště s buňkami. V 90. letech byla vystavena betonárka v pískovníku ve Zboží, zahájena výstavba rekreačního objektu Jahodnice (Almanach 2007).

Na konci 20. století měla obec okolo 340 obyvatel. Telecom vybudoval telefonní ústřednu, položil kabely a zavedl telefonní přípojky do všech domácností (Almanach 2007).

V roce 2001 byl ukončen provoz MŠ. Roku 2004 byla prodána fara římskokatolickou církví a Obecní úřad a Česká pošta se přesunula do budovy bývalé školy. Postupně docházelo k opravám prostoru Obecního úřadu, ke zřízení výborů a byly schváleny nové symboly obce (Almanach 2007).

5.1.3. PŘÍRODNÍ PODMÍNKY A ZEMĚDĚLSTVÍ

Obec se nachází v 7. klimatickém regionu – mírně teplý a vlhký, který je nejrozšířenější a spadá do Podkrkonošské pahorkatiny. Průměrná roční teplota je v rozmezí 6-7 °C a průměrný roční úhrn srážek činí 650-750 mm. Nachází se zde převážně typ půdy kambizemě. Ta je typická pro pahorkatiny a střední polohy vrchovin. Zahrnuje půdy na pevných horninách, hluboké až středně hluboké. Tyto půdy jsou podprůměrně produkční s omezenou ochranou. Sklonitost se tu nachází od roviny až ke střednímu sklonu s převážně jižní expozicí. Většina pozemků je vedena buď jako trvalý trvaný porost anebo jako standartní orná půda (VÚMOP 2019b). Obcí protéká Úlibický potok ve směru ze severu na jih.

Na území obce Úbislavice působí společnost Agrochov Stará Paka, která je svou působností a vybaveností největší a nejmodernější v Podkrkonošské oblasti. Celková rozloha zemědělské půdy, včetně té náležící k obci, kterou obhospodaruje, činí 2 600 ha, Společnost se zabývá rostlinnou výrobou, chovem skotu, výrobou krmných směsí a výrobou el. energie (Agrochov Stará Paka 2019). V obci se nachází také několik drobných soukromých zemědělců (eAGRI 2020).

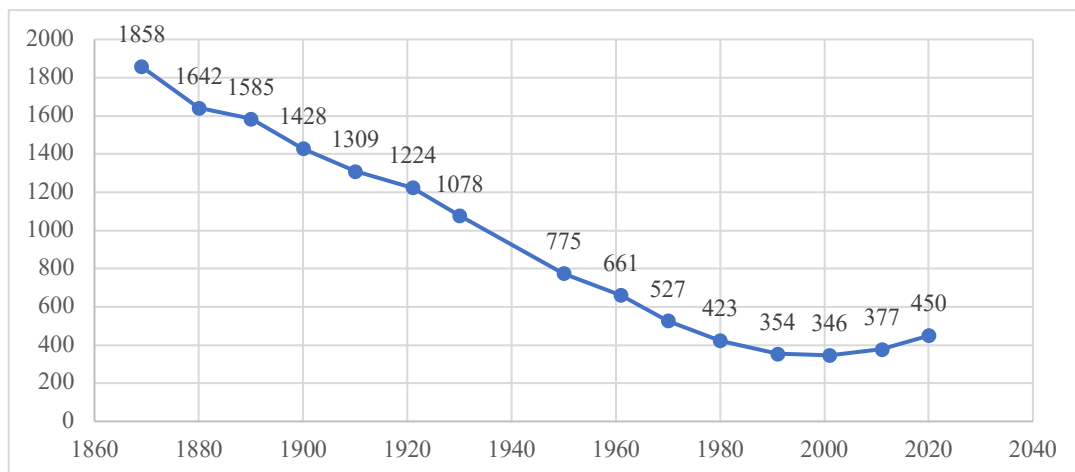
5.1.4. OBYVATELSTVO

Demografický vývoj

K 1.1. 2020 žilo v obci 450 obyvatel, kdy průměrný věk obyvatel byl 41,5 let (ČSÚ 2019). V celém sledovaném období docházelo k razantnímu poklesu obyvatel, kdy z 1858 obyvatel v roce 1869 jich bylo nejméně 346 v roce 2001, což je pokles na méně než 1/5 původních obyvatel. Takto razantní pokles je důsledkem událostí, které ve 20 století nastaly (mobilizace, válka, vydání Sudet Němcům, atd.). Od roku 2001 se začíná v obci počet obyvatel mírně narůstat. Tento přírůstek je způsoben jak přirozenou cestou, tak i migrací. Do obce přicházejí převážně mladí lidé za záměrem založení rodin (ČSÚ 2015).

Rok	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930
Počet obyvatel	1858	1642	1585	1428	1309	1224	1078
Rok	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Počet obyvatel	775	661	527	423	354	346	377

Tabulka č. 3: Vývoj počtu obyvatel 1869-2011 (Zdroj: ČSÚ 2015)

Obrázek č. 3: Vývoj počtu obyvatel 1869-2018 (Zdroj: ČSÚ 2015; MVČR 2020)

Věková struktura

Nejvíce se v obci nachází produktivních obyvatel v rozmezí 15-64 let, u nichž tento počet od roku 2012 stoupá. Index stáří v obci není příliš stálý, spíše je kolísavý. Mezi lety 2011–2018 je výsledná hodnota indexu v průměru 111,6 %. Nejvyšší hodnoty dosahuje 120 v roce 2014, naopak nejnižší hodnoty 103,7 % v roce 2018 (ČSÚ 2019). Takto vysoké hodnoty indexu svědčí o tom, že se v obci nachází více osob ve věku na 65 let oproti počtu dětí v této populaci (ČSÚ, 2009).

Rok	Celkový počet obyvatel k 31.12.	Počet obyvatel ve věku			Index stáří (%)
		0-14	15-64	65 a více	
2011	397	66	260	71	107,6
2012	390	64	251	75	117,2
2013	395	67	253	75	111,9
2014	399	65	256	78	120,0
2015	423	73	269	81	111,0
2016	423	74	268	81	109,5
2017	432	76	271	85	111,8
2018	443	82	276	85	103,7

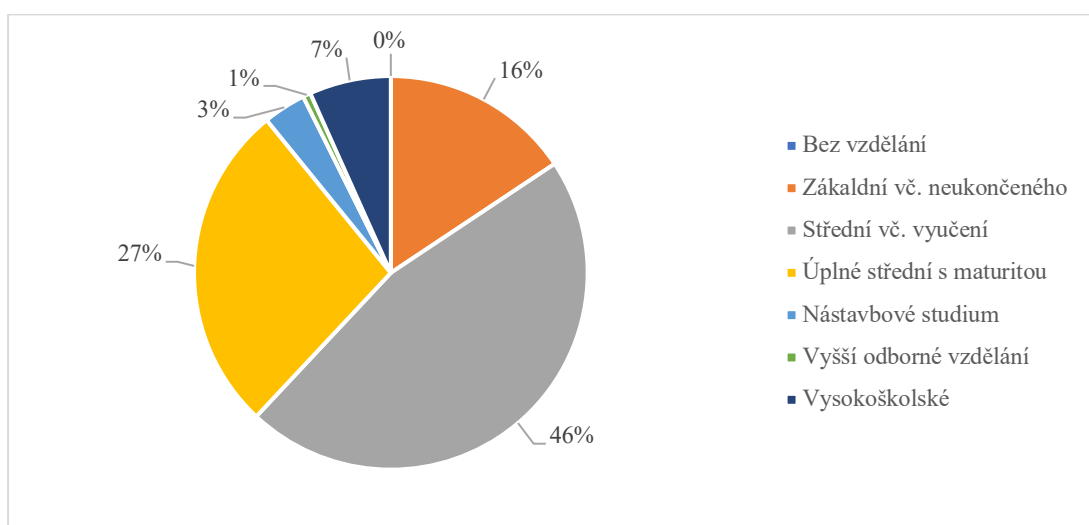
Tabulka č. 4: Věková struktura v obci 2011-2018 (Zdroj: ČSÚ 2019)

Vzdělanostní struktura

Vzdělanost obyvatel se mezi lety 2001 a 2011 zvyšovala. Krom základního vzdělání, kde došlo k poklesu v zastoupení počtu obyvatel, se u všech ostatních stupňů vzdělání jejich zastoupení zvyšovalo. K Roku 2011 se v obci nachází nejvíce osob se středním vzděláním bez maturity včetně vyučení (46 %), druhá nejpočetnější skupina je úplné střední vzdělání s maturitou (27 %). Počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel je velmi nízký, pouze 1 %. K porovnání s Královohradeckým krajem je podle posledního sčítání lidu, domů a bytů 10% obyvatelstva vysokoškolsky vzdělané.

Stupeň vzdělání	2001	2011
Bez vzdělání	0	0
Základní vč. neukončeného	74	49
Střední vč. vyučení	146	145
Úplné střední s maturitou	56	85
Nástavbové studium	12	11
Vyšší odborné vzdělání		2
Vysokoškolské	11	21
z toho bakalářské	11	3
z toho magisterské	.	18

Tabulka č. 5: Vzdělanostní struktura obyvatel obce v roce 2001 a 2011 (Zdroj: ČSÚ 2005)

Obrázek č. 4: Podíl obyvatel starších 15 let v kategoriích vzdělání v roce 2011

5.1.5. VYBAVENOST

Školství, zdravotnictví, komerční vybavenost

V obci je úplná absence zařízení pro školství a zdravotnictví. Mateřská škola byla uzavřena v roce 2002 a od té doby se již neotevřela, i přesto, že v obci došlo k navýšení počtu dětí předškolního věku. V budově školy v současné době sídlí obecní úřad a poštovní úřad v zastoupení pošta Partner. Nejvíce dětí dojíždí za předškolním a základním vzděláním do Nové Paky, kde se nacházejí 3 základní školy prvního i druhého stupně, 3 mateřské školky, 3 střední školy a základní umělecká škola. Nejbližší základní zdravotní péče se nachází také v Nové Pace (obvodní lékaři, stomatology, ortopedie, oční,..). Větší možnosti pak nabízí město Jičín, ve kterém se nachází i Oblastní nemocnice Jičín a.s, další nejbližší nemocniční zařízení se nacházejí v Jilemnici (24 km), Hořicích (24 km), Semilech (27 km), Dvoře Králové nad Labem (34 km), Turnově (39 km), či Fakultní nemocnice v Hradci Králové (49 km).

Komerční vybavenost se zde nachází ve formě malého obchůdku, finančně podporovaného obcí, který je otevřen pouze 3x v týdnu a nabízí možnost nakoupení běžných potravin. V obci funguje jedna hospoda, která ovšem nenabízí teplou kuchyň. V obci se nachází provozovna zámečnictví Boch ve Zboží. Nejbližší velká komerční vybavenost se nachází v Nové Pace a v Jičíně.

V částech obce Stav a Zboží se nachází fungující knihovny, přístupné pro veřejnost. Obecní knihovna ve Zboží je umístěna ve společenské místnosti v budově obecního domku. Obyvatelé obce ji mohou využívat ve výpůjční době každý čtvrtek od 16:00 do 17:00 (Knihovna Jičín 2020). Místní lidová knihovna Stav nabízí služby ve výpůjční době v pondělí od 15:00 do 17:00. Mezi nabízené služby patří půjčování knih z vlastního fondu knihovny a výměnných souborů KVČ v Jičíně, půjčování časopisů, informační služby, internet a meziknihovní výpůjční služba (Knihovna Stav 2020).

Doprava a dostupnost

Dostupnost do obce je zajištěna pravidelnou autobusovou linkou Nová Paka – Zboží (8x denně). Nachází se zde i možnost využití autobusové linky Nová Paka – Jičín (5x denně), který zastavuje na Stavě (IDOS 2020). Tento spoj je určen spíše pro obyvatele jižní části obce z důvodu podélného tvaru obce a náročné docházkové vzdálenosti. Ačkoliv se můžou zdát autobusová spojení dostačující, tak tomu tak není. Hodně obyvatel musí za prací (i do škol) dojíždět individuální automobilovou dopravou, a to zejména do Nové Paky či Jičína. Nejbližší železniční stanice se nachází v Nové Pace. Přes obec prochází několik cyklotras, které jsou v letním období velmi využívány. Nacházejí se jak na komunikaci určené pro motorovou dopravu, tak i na komunikacích polních či lesních. Veškeré komunikace v obci postrádají chodníky pro bezpečný pohyb chodců. Ti musí využívat komunikaci 3. třídy určenou pro motorovou dopravu, čímž vzniká riziko kolize.

5.1.6. KULTURNÍ VYŽITÍ

Kulturní památky

V obci se nachází několik původních domů lidové architektury. Mezi nejvýznamnější patří dům čp. 56 – Jiranův mlýn. Jedná se o původní roubený patrový mlýn s pavlačí, jehož nejstarší část je datována mezi lety 1781-1815. První zmínka o tomto objektu pochází již z roku 1405. Dále zde nalezneme areál venkovských usedlostí s čp. 41, jehož součástí je i obytný dům (Národní památkový ústav 2015a). Ve zboží pod čp. 46 se nachází roubený venkovský dům z počátku 19. století (Národní památkový ústav 2015b).

Jedinou gotickou stavbu na Novopacku představuje pozdně gotický kostel sv. Petra a Pavla nacházející se mezi obcemi Stav a Pustá Proseč. Jedná se o bezvěžový kostel disponující pětibokým presbytářem, který vznikl již v 15. století.

Mezi lety 1712 – 1720 došlo k výstavbě kamenného kostela Narození Panny Marie v barokním stylu na místě původního dřevěného kostela. Roku 1851 byl přestavěn. Obraz Narození Panny Marie je dílem malíře Karla Škréty. Při tomto kostele se nachází i místní hřbitov (ŘKF Nová Paka 2020).

V obci dále nalezneme sochu P. Marie Immaculaty, sochu sv. Mikuláše, dva krucifixy, dvě sochy sv. Jana Nepomuckého a sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého. (Národní památkový ústav 2015a), dále 2 pomníky obětem světových válek, které však nejsou kulturními památkami.

Spolky, sport, kulturní akce

Nachází se zde stále fungující organizace TJ Sokol, 4 sbory dobrovolných hasičů, Okrašlovací spolek Stav. Díky těmto organizacím se v obci pořádají společenské akce, a to jak zábavní, kulturní tak i sportovní. K venkovním aktivitám slouží sportovní hřiště v centrální části obce Úbislavice. Hřiště je vybaveno tenisovým kurtem a plochou využívající převážně k hasičským soutěžím či např. k fotbalu. Součástí je i nově obnovené dětské hřiště. V obci se koná několik slavností a aktivit. Mezi klasické vesnické slavnosti patří Kateřinská zábava, hasičský či sokolský ples, mikulášská zábava. Pořádají se hasičská cvičení a soutěže, slavnostní rozsvícení vánočního stromu nebo každoroční Traktoriáda, dětské dny a tzv. prvomájový průvod konající se 1. května. V těsné blízkosti kostela Narození Panny Marie se nachází místní pohostinství. V obci je registrován i ochotnický divadelní spolek.

5.1.7. SPRÁVA OBCE

Obecní úřad a zastupitelstvo

Zastupitelstvo obce je sedmi členné, z nichž se 5 členů podílí na členství ve finančním či kontrolním výboru obce, který má každý 3 členy. Starosta obce je uvolněný a svoji činnost vůči obci vykonává již třetí volební období od roku 2010. Zástupce starosty je neuvolněný. Úřední hodiny OÚ jsou každé pondělí a středu od 14:00-18:00.

Členství obce

Obec Úbislavice je členem dobrovolného svazku obcí (DSO) Novopacko a místní akční skupiny MAS brána do Českého ráje, z.s.. DSO Novopacko byl založen roku 2007 a je tvořen pěti obcemi – Nová Paka, Stará Paka, Pecka, Úbislavice a Vidochov. Celé území odpovídá ORP Nová Paka o rozloze 97 km². Novopacko představuje nejvýchodnější část evropského Geoparku Český ráj, který je pod záštitou UNESCO a z toho důvodu bývá také nazýváno jako „východní branou geoparku Český ráj“ (Novopacko 2020). Hlavní činnosti tohoto svazku jsou zaměřeny na činnosti podporující systematický a efektivní rozvoj zájmového území, na ochranu prosazování společných zájmů a na spolupráci členských obcí při rozvíjení činnosti (Královehradecký kraj 2018).

MAS Brána do Českého ráje byla založena dne 7.11. 2006, pro potřeby organizace podpory venkovských záměrů na území původně dvou mikroregionů – Svazek obcí Brada a mikroregionu Tábor a až později se přidali i další obce v okolí Nové Paky a roku 2013 se připojil mikroregion Pojizeří. Území MAS je tvořeno 48 obcemi o rozloze 450,9 m² se sídlem v Libuni. MAS zachovává rovnoměrné zastoupení všech čtyř území a současně také poměr veřejného, neziskového a podnikatelského sektoru. Forma MAS je od roku 2015 zapsaný spolek. Od roku 2016 má od MZe Osvědčení o splnění standardů MAS. Pro současné programové období EU má MAS schválenou "Strategii komunitně vedeného místního rozvoje 2014-2020 MAS Brána do Českého ráje". Aktivita mají za cíl zapojení obyvatelstva do dění v regionu a poskytování možnosti se aktivně účastnit při přípravě i realizaci plánů (MAS Brána do Českého ráje 2020).

5.2. IDENTIFIKACE KLÍČOVÝCH AKTÉRŮ A ROZHOVORY

Při identifikaci klíčových aktérů jsem vycházela zejména ze spolků a uskupení na území obce.

Mezi ně patří **TJ Sokol Úbislavice**, který představuje občanské sdružení a je součástí sokolské župy Jičínská – Bergrova, pod kterou patří dohromady 18 tělocvičných jednot. Mezi jeho činnosti obecně patří zejména sportovní a kulturní aktivity, kterých se mohou účastnit všichni členové sdružení bez ohledu na věk. Členové se mohou věnovat jak výkonnostnímu sportu, tak i nesoutěžnímu, dále mají možnost rozvíjet své tělo i ducha nebo i hrát divadlo či zpívat (ČSO 2021). TJ Sokol Úbislavice se v obci podílí na uspořádání dětských dnů, mikulášských nadílek, tradiční recesistické provomájové oslavy, turnajů neregistrovaných ve stolním tenisu, sokolských bálech, tanečních zábavách a na turistických výšlapech.

Dále sem patří **SDH Úbislavice, Zboží, Stav, Štěpanice – Česká Proseč**. Ti se v obci podílí zejména na pořádání oslav výročí sborů dobrovolných hasičů, nočních hasičských útoků, okrskových soutěží a také zprostředkovali přednášku první pomoci. Hasičské sbory se také zapojují k výjezdům požárů hlášených na území obce společně s profesionálními hasiči. Dále se také starají o techniku, jak historickou, tak i novodobou a o své hasičské zbrojnice.

Díky **Okrašlovacímu spolku Stav** došlo k vybudování dětského hřiště na Stavě. Pro děti dále pořádají akce jako loučení s létem či bobříky odvahy a také čarodějnice. Pořádají brigády k úklidu zeleně a starají se o udržování prostorů v okolí zvoničky, kde se pořádá každoroční rozsvěcení stromku. Celkově je iniciativa Okrašlovacího spolku Stav o vytváření aktivit, díky kterým se mohou mezi sebou lidé setkávat.

Podkumburský rozhled měl na rozvoj obce značný vliv. Nese zásluhy na zveřejňování zápisů ze zastupitelstev, které do té doby nebylo a na zajištění svozu odpadu. Vytvořily nezávislý zpravodaj „Podkumburské rozhledoviny“, který zajišťoval informovanost občanů o dění v obci. Díky Podkumburskému rozhledu došlo ke vzniku obecního praporu a obecního symbolu. Ve spolupráci s ostatními spolky byla uspořádána výstava k 650 letům od první písemné známky obce Úbislavice. Mezi akce, které sdružení pořádalo patřily například různé besedy či fotografická soutěž „Podkumburská čočka 2006“.

Dále jsem vzala v potaz společnost **Agrochov Stará Paka**, která působí na většině zemědělské půdy v obci Úbislavice. Společnost je zaměřená na zemědělskou prvovýrobu. V obci využívají pozemky pro ornou půdu – obilí, kukuřice a také pro trvalý travní porost, který slouží k senážování. Na celém území obce mají na starosti 3 zemědělská hospodářství – v Úbislavicích kravín s dojnicemi a teletín, na České Proseči a ve Zboží odchovnu.

Spolek **Vodovod osada Zboží** představuje dobrovolný, samostatný svazek fyzických a právnických osob, který sdružuje své členy pod společným zájmem, kterým je společné užívání, provozování a správa vodovodu v části obce Zboží.

Dalšími významnými aktéry, kteří mají značný vliv na obec je dobrovolný svaz obcí DSO Novopacko a místní akční skupina MAS brána do Českého ráje, které na území obce působí. Cíli **DSO Novopacko** jsou ochrana a prosazování společných zájmů členských obcí, mezi které se řadí především péče o všestranný rozvoj zájmového území, péče o potřeby občanů členských obcí a ochrana veřejného zájmu. Svazek působí na území, které je vymezeno správním územím všech členských obcí. Oblast činností, kterou svazek provádí, je celkem široká. Jedná se především o činnosti, díky kterým dochází k rozvoji. Činnosti se týkají od propagace svazku a jeho zájmového území, prosazení trvale udržitelného rozvoje, přes zastupování členů svazku při jednání se třetími stranami, po rozvoj cestovního ruchu, řešení životního prostředí, či rozvoje kultury (Královehradecký kraj 2018). Přímou v obci Úbislavice došlo pomocí DSO Novopacko například k restaurování soch, nákupu a rozdělení kompostérů do domácností, které proběhlo ve dvou vlnách. Došlo k vybavení dětského hřiště na Stavě a také sportovního hřiště v Úbislavicích.

Účelem **MAS Brána do Českého ráje** je podpora trvale udržitelného rozvoje území spolku ve prospěch obyvatel a návštěvníků obcí, neziskových organizací, drobných podnikatelů, malých a středních podniků, zemědělců a dalších subjektů, kteří v území působí. Cílem spolku je zejména spolupráce vnitřních subjektů na principu metody LEADER, spolupráce s ostatními sdruženími či FO A PO, zlepšení ekonomické výnosnosti a kvality života, ochrana přírodních a kulturních hodnot a propagace daného území. Těchto cílů dosahují pomocí komunitně vedeného místního rozvoje na základě Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD), přípravy a projednávání rozvojových dokumentů, řízení a realizace schválených strategií, programů rozvoje a veřejně prospěšných projektů, komunikace s veřejnoprávními a soukromými institucemi a s širokou veřejností a navazování kontaktů s ostatními MAS, spolky a subjekty. Spolek také může provádět činnosti, které jsou v souladu s účelem a zajištění finančních či dalších zdrojů. Dále spolek může vyvíjet vedlejší hospodářské činnosti, mezi něž patří výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1-3 živnostenského zákona a zisk z těchto činností lze použít pouze pro účely spolku (MAS 2020). Na území obce Úbislavice se MAS Brána do Českého ráje angažuje podporou konání kulturních a společenských akcí, kdy připisuje příspěvek 5 000,-. Z prostředků MAS byly realizovány 2 obecní cesty. Finančně byl podpořen i Okrašlovací spolek Stav, který dosáhl příspěvku 100 000,- na nákup velkokapacitního stanu s vybavením a také místní podnikatel, který si za získané finanční prostředky mohl nakoupit stroje do dílny.

Důležitým aktérem je samozřejmě i **Obecní úřad** obce Úbislavice, jakožto nejvyšší orgán obce.

Po identifikaci klíčových aktérů, kteří v mé práci představují převážně uskupení, jsem s jejich zástupci uskutečnila rozhovor. Rozhovory jsou součástí příloh práce (příloha č. 1-11).

Rozhovory se zástupci Podkumburského rozhledu (příloha č. 7), Okrašlovacího spolku Stav (příloha č. 6), DSO Novopacko (příloha č. 11) a MAS Brána do českého ráje (příloha č. 10) byly uskutečнены při jednom sezení v příjemném domácím prostředí po telefonické domluvě na základě přátelského vztahu dne 2.11.2020. Rozhovor se zástupcem Obecního úřadu (příloha č. 2) byl uskutečněn po předchozí telefonické komunikaci v samotné budově Obecního úřadu v úředních hodinách 1.2.2021. Rozhovory se zástupci SDH Úbislavice (příloha č. 3), SDH Štěpanice – Česká Proseč (příloha č. 5), Agrochov Stará paka (příloha č. 8) a Vodovod osada Zboží (příloha č. 9) byly uskutečněny vzhledem k celosvětové situaci pandemie COVID-19 telefonicky dne 9.2.2020. Bohužel nebylo možné z časových důvodů uskutečnit rozhovor ať už osobně nebo po telefonu se zástupcem SDH Zboží. Z tohoto důvodu jsme se dohodli na komunikaci pomocí emailu, kdy jsem v emailu uvedla stručné seznámení s tématem, kterého se bude rozhovor týkat. Do přílohy emailu jsem umístila otázky k rozhovoru s případným podrobnějším popisem toho, jak je otázka zamýšlena. Zároveň jsem také zaslala jako vzor již dva uskutečněné rozhovory pro případ, že by nevěděli, jak se dané otázky chopit. Odpovědi mi následně zaslal zpět na e-mail (příloha č. 4). Rozhovory se zástupci TJ Sokol a SDH Stav jsem neuskutečnila, jelikož jsem se s nimi nedokázala zkontaktovat.

Sociální kapitál klíčových aktérů komunity obce Úbislavice jsem zkoumala pomocí strukturovaného rozhovoru (příloha č.1-11). Dále jsem vycházela také z charakteristik obce. Z rozhovorů jsem získala data, díky kterým mohu posoudit, zda mezi sebou klíčoví aktéři spolupracují, jestli prosazují společné zájmy a jakým způsobem mezi sebou utvářejí sociální síť v rámci kterých by mohl být generován sociální kapitál. Rozhovor byl uskutečněn se zástupci 10 z 12 organizací, které jsem pro tuto práci brala v potaz. U všech organizací docházelo ke komunikaci se zastupci pouze mužského pohlaví.

Je důležité zmínit, že můžeme téměř všechny dotazované považovat za původní obyvatele, starousedlíky, kteří v obci žijí již od dětství. V případě rozhovoru se SDH Štěpanice – Česká zastupitel (příloha č. 5) nebydlí trvale v obci, ale je nutné podotknout, že se zde narodil a vyrůstal, má tak do obce velmi silné vazby, a to zejména jak rodinné, tak i právě díky jeho činnosti v této organizaci.

6. VÝSLEDKY

1. V čem spočívá a jak se projevuje rozvoj na území obce Úbislavice?

Komunita

Místní komunita je rozdělena podle obce na jednotlivé části. Díky akcím, které se v obci pořádají, dochází k jejímu propojování. V některých částech je komunita více jednotná a stmelená. To se týká zejména Zboží, kde jsou vztahy intenzivnější a lidé se zde sházejí jak na sousedských posezeních, tak i při pořádání dobročinných brigád. Na těchto činnostech nese zásluhu SDH Zboží. „*Nebýt SDH Zboží, tak by prostě v té naší malé vesnici, jak se říká „chcíp pes“ . Ať se děje cokoli, tak bez hasičů to u nás prostě nejde (SDH Zboží)*“. Se Zbožím souvisí také spolek Vodovod osada Zboží. Tento spolek byl založen za účelem rozvíjení kvality života v této části obce. Vodovo osada Zboží společně za financování Agrochovu Stará Paka zajistil opravu a následnou údržbu vodovodu právě v této části obce.

K intenzivnějším vztahům dochází také v části obce Stav, kde došlo díky SDH Stav k vytvoření Okrašlovacího spolku Stav, který je primárně určen pro obyvatele z této části obce a nijak významně nespolupracuje se spolky v jiných částech obce. „*Třeba ten Okrašlovací spolek to má vyloženě Stav, ten si to drží sám, to je nějakých 15 lid (Agrochov Stará Paka)*“.

Komunita částí Štěpanice a Česká Proseč je propojena přes společný sbor dobrovolných hasičů. Jedná se o podobně menší část jako jsou Zboží a Stav. I zde dochází k intenzivnějším vztahům komunity v rámci tohoto rozdělení.

Úbislavice představují největší část z celé obce. Fungovala zde hospoda, která měla značný vliv na přispívání k posilování a udržování vztahů celkově. Vzhledem k tomu, že potřeba lidí potkávat se přetrvává, dochází k tomu, že se lidé spíše sejdou v menších skupinkách na vlastních zahradách pod altánem. „*...jdeme sednou ke známým do těch pergol a pokecáme.. (Agrochov Stará Paka)*“. V části Úbislavice dochází také k větší míře výstavbě nových domů a přílivu obyvatel. Noví obyvatelé se ale do chodu komunity příliš nezapojují a jejich vztahy zůstávají spíše uzavřené. „*Spíše bych řekl, že ty lidi, co se přistěhovali...nechtějí nějak moc jít do těch organizací. Jsou třeba výjimky, ale tak nějak kdo si tady postaví, nebo se sem přistěhuje tak to je jen o plotu a za plotem je už prostě konec. Je problém, že jako domorodec ty lidi kolikrát ani neznáte, ty lidi nepřijdou, když se pořádá nějaký posezení nebo něco takového (SDH Úbislavice)*“.

S odstupem času také dochází ke změně životního stylu. Jak u starousedlíků tak i u novousedlíků dochází k oddalování se od klasického zemědělství, které bylo dříve nedílnou součástí života na vesnici. Zemědělství je spíše trpěno, než aby bylo bráno jako něco pozitivního.

Fungování komunity obyvatel obce je velmi závislé na činnostech spojených se sociálně-kulturním a sportovním děním v obci. Tyto akce pořádají zejména místní

spolky. Právě správné fungování samotných spolků je důležité, protože na jejich činnostech je závislé fungování společenského života v obci. Díky těmto akcím dochází ke stmelování komunity.

Mezi akce pořádané spolky patří dětské dny, rozsvěcení vánočního stromu, bobřík odvahy, loučení s létem, Mikuláš, čarodějnice, plesy, hasičské soutěže, Traktoriáda, prvomájové pochody nebo sousedská posezení. Jednu z největších akcí, která se na území obce konala, byla výstava k 650 létům od první zmínky o obci. Při této akci došlo k propojení a spolupráci téměř všech organizací na území obce.

V několika posledních letech bohužel dochází s postupnému útlumu spolků a s nimi spojovaných sociálně-kulturních akcí. Pořádá se mnohem méně akcí, než tomu bylo dříve. Toto je zapříčiněno zejména absencí hlavního tahouna v tomto směru. Dále také nezájmem a absencí společenské chutě pro to, něco vytvářet.

„...už z mladý generaci by mohl někdo jinej zas takovou tu štávu do toho nalejt. Nenaleje, tak si to tak jako žije svým životem neživotem... (Agrochov Stará Paka).“

V posledních letech dochází k pořádání nejvíce akcí ze strany hasičů i přes to, že jsou sbory rozděleny na dílčí části a někteří členové sborů nejsou stálými obyvateli obce. Dříve byl tímto tahounem TJ Sokol, který je jednotný pro celé území obce. Jednotlivé spolky na území obce jsou schopni pořádání akcí zvládat sami a spolupráce mezi nimi funguje spíše na bázi výpomoci mezi jednotlivci. Při pořádání akcí je ceněné dobrovolné zapojení obyvatel obce při pomoci s jejich přípravou a průběhem. *„Při...akci je prostě každá ruka, která je ochotna pomoci velice ceněná (SDH Zboží).“*

Akce pořádané na území obce mohou získávat finanční podporu od MAS Brána do Českého ráje, která jim je poskytuje na základě žádostí. Další finanční podporu představuje Agrochov Stará Paka, který poskytuje finanční příspěvky pro spolky při pořádání společensko-kulturních či sportovních akcích. O finanční podporu mohou žádat i spolky samotné. V tomto případě došlo například k získání finanční podpory v prospěch Okrašlovacího spolku Stav. Získané finance byly poskytnuty k nákupu vybavení stanu a technického vybavení. V prospěch spolků v menší míře přispívá i samotná obec. Jedná se ale zejména o činnosti spojené například s opravou hasičáren a podobně.

Se vztahy v obci je spojeno i pořádání neplacených brigád, kdy dochází zejména k péči a údržbě o veřejná prostranství. U těchto akcí dochází také k postupné menší účasti dobrovolníků, nežli tomu bylo dříve.

K lepšímu fungování komunity by zajisté přispělo také vybudování spolkového domu, které iniciuje zejména Okrašlovací spolek Stav, který by zajistil by i dotace pro jeho vybudování. Jeho využití by mělo být víceúčelové, tj. pro hasiče, knihovnu i pro scházení spolků a obyvatel obce. V současnosti žádné takové místo v obci neexistuje. Pro obec je fungování společenského života velmi důležité. *„Rozvoj obce bude určitě ovlivňovat náš záměr na výstavbu spolkového domu, to si myslím, že je aktivita, který tu obec dokáže podpořit na dlouhé roky dopředu (Okrašlovací spolek Stav)“.*

Pracovní příležitosti v obci a diverzifikované ekonomické subjekty

Na území obce figuruje velká firma Agrochov Stará Paka, která provozuje zemědělskou prvovýrobu a má zde několik zemědělských objektů. V rámci obce zaměstnává několik jejich trvalých obyvatel. Zaměstnanci Agrochovu jsou zároveň i členy spolků na území obce.

Dále se v obci nacházejí spíše drobné soukromé podnikatelské subjekty bez dalších zaměstnanců. Tyto soukromé subjekty mohou využít finančních prostředků, které jsou poskytovány prostřednictvím MAS Brána do Českého ráje. V rámci těchto podnikatelů byla poskytnuta podpora například místnímu truhláři, který využil finance na nákup strojů a vybavení do dílny.

Efektivní správa

Řízení obce má na starosti starosta obce. Vzhledem k tomu, že úřad nedisponuje odbory, spadají všechny náležitosti právě na starostu. S náročností vedení obce je spojena i administrativa, které za poslední roky přibývá. O činnostech obce se rozhoduje v zastupitelstvu většinou formou. Obec a její zastupitelstvo má na starosti rozvoj obce a rozhoduje o činnostech v prospěch obce a přijímají za tyto činnosti zodpovědnost. Z pohledu některých aktérů dochází k obecním rozhodnutím, která nejsou zcela pochopitelná. Vzhledem k tomu, že někteří vnímali obecní úřad jako nefunkční, došlo ke vzniku spolku Podkumburský rozhled. „...*Podkumburský rozhled v roce 2005 vznikl, a to především z důvodu, aby zde vznikla nějaká kritická opoziční síla vůči v té době fungujícímu či nefungujícímu obecnímu úřadu (Podkumburský rozhled)*“. Podkumburský rozhled se podílel zejména na větší otevřenosti úřadu, kdy došlo ke zveřejňování zápisů ze zastupitelstev. Vtvořil si také vlastní kandidátku a zajistily si 2 mandáty v zastupitelstvu. Dále se spolek podílel na vzniku obecních symbolů. Spolek vytvořil nezávislý zpravodaj Podkumburské rozhledoviny, který především informoval o dění v obci a díky němu se mohly obyvatelé obce zapojovat a rozhodovat o činnostech v území pomocí anket, které byly vytvářeny. Díky spolku došlo také k řešení otázky svozu odpadu, které do té doby fungovalo na velmi špatné úrovni. „...*spolek dokázal vytvořit hromadu pozitivních věcí i v oblasti toho veřejného působení (Podkumburský rozhled)*“. Podkumburský rozhled se snažil o změnu oproti ostatním, kteří byli zajetý ve starých kolejích. Díky tomu došlo k tomu, že byl spolek v obci nenáviděný.

S fungováním obecního úřadu nebyl spokojen ani Okrašlovací spolek Stav. Z jejich pohledu dochází k absenci placené síly, která by udržovala vzhlednost obce. V současnosti vidí obec v tomto pohledu za zanedbanou.

Dále v obci dochází k upřednostňování najímání externích firem u činnostech, které by byly schopny vykonat i aktéři na území obce, tj. spolky. Tím by došlo k finanční podpoře spolků a ekonomiky obce. V některých případech dochází k nesrovnalostem či nepochopení mezi obcí a aktéry.

K tomu, aby byla obec a její rozvoj úspěšný je důležité, aby samo zastupitelstvo obce chtělo a mělo zájem o to, obec dále rozvíjet a posouvat kupředu. V opačném případě nemůže k jejímu rozvoji docházet.

Na území obce figuruje MAS Brána do Českého ráje. MAS Brána do Českého ráje je založena na metodě Leader, kdy se snaží o propojování různých sektorů mezi sebou. Díky tomu dochází k získávání dotací, které jsou následně přerozdělovány do území. Skupina informuje vedení obce o činnostech, které provádí. Tyto informace jsou pak dále předávány subjektům působící na území obce, ať už jde o spolky, či podnikatele. S vedením obce se pravidelně setkávají na valných hromadách, které jsou pořádány jednou do roka. MAS nabízí pro všechny žadatele bez rozdílu ochotnou pomoc a konzultace. Jejich vztahy jsou na velmi úzké přátelské úrovni. „...*nabízejí tu úzkou spolupráci a ochotu, že třeba ti zaměstnanci MASky přijedou k tomu žadateli, proberou to s ním vše, zkonzultují, nabídnou mu varianty a možnosti řešení jeho problému (MAS Brána do Českého ráje).*“

Dalším významným subjektem na území obce je DSO Novopacko. Tento spolek byl založen za záměrem získání dotací do území. DSO Novopacko sdružuje dohromady 5 obcí v okolí Nové Paky. V rámci těchto obcí dochází k jejím propojováním přes úředníky obcí. Starostové obcí se účastní pravidelných valných hromad, které jsou pořádány 4x do roka, kde dochází k osobnímu kontaktu. Mimo tyto valné hromady jsou starostové v kontaktu elektronicky. Spolek vytvořil několik projektů, při kterém došlo ke spolupráci starostů obce. Jednalo se o projekt s geoparkem na Lesbosu a s geoparkem Norvegia. Těchto projektů se bohužel starosta obce neúčastnil ani jednou. Do budoucna spolek plánuje poznávací zájezd do Bruselu. Co se týče obcí samotných, tak je Nová Paka je ve vztahu k ním charakteru „většího bráchy“, která jim pomáhá od finančních úlev. Tato dobročinnost Nové Paky ale nemá žádný vliv na sílu hlasovacího práva, ač by se tomu tak mohlo zdát. Činnosti, které spolek provádí jsou velmi široké. Od řešení životního prostředí, podpory cestovního ruchu, podpory vzdělávání, po projekty, v rámci kterých došlo k restaurování soch nebo k nákupu a rozdělování kompostérů do domácnostech. V rámci Programu obnovy venkova došlo k revitalizaci víceúčelového hřiště v centrální části obce Úbislavice.

Kvalitní infrastruktura – DI, TI, VI

V obci dochází k absenci školského zařízení mateřské školy či základní školy. Dále se zde nenachází žádné místo určené výlučně ke scházení se občanů a pořádání akcí. Z tohoto důvodu dochází k iniciování vzniku spolkového domu ze strany Okrašlovacího spolku Stav, jehož výstavba by byla financována z dotací EU. Spolkový dům by měl být víceúčelový, tj. pro scházení občanů, pro funkci knihovny a pro hasiče. Dále se zde nenachází zařízení, které by umožňovalo sportovní vyžití v zimním období. Nachází se tu sice víceúčelové hřiště v centrální obci Úbislavice, ale k jeho využívání dochází převážně v letním období, kdy to umožňují přírodní podmínky. Víceúčelové hřiště v centrální části obce Úbislavice bylo pomocí DSO

Novopacko a jejich dotací částečně revitalizováno. Ve spolupráci obce, sdružení Vodovod osada Zboží a díky financování Agrochovu Stará Paka došlo k realizaci a následné údržbě vodovodního řádu v části obce Zboží. Zásluhou Okrašlovacího spolku Stav bylo také vybudováno a následně spravováno dětské hřiště v části obce Stav. Na jeho výstavbu bylo využito financování DSO Novopacko. Za finanční podpory získané prostřednictvím MAS Brána do Českého ráje došlo na území obce k opravě několika obecních cest.

Odpovídající úroveň bydlení

Úbislavice představují klidnou, hezkou a malou obec, co se do počtu obyvatel týče, ale svojí velikostí poměrně rozlehlou. V obci dochází v posledních letech k postupné přípravě nových parcel a k výstavbě rodinných domů. K jejich přípravám dochází na základě poptávky a zvyšovanému počtu obyvatel v posledních několik letech, kdy došlo k nárůstu trvale žijících obyvatel přibližně o 1/3 z původního počtu. I přes narůstající počet obyvatel je v obci absence jakéhokoliv vzdělávacího zařízení (MŠ, ZŠ). Kdyby se takovéto zřízení v obci nacházelo, mohlo by to pozitivně ovlivnit atraktivitu obce a přivál nových obyvatel.

Přívětivá a pohostinná krajina

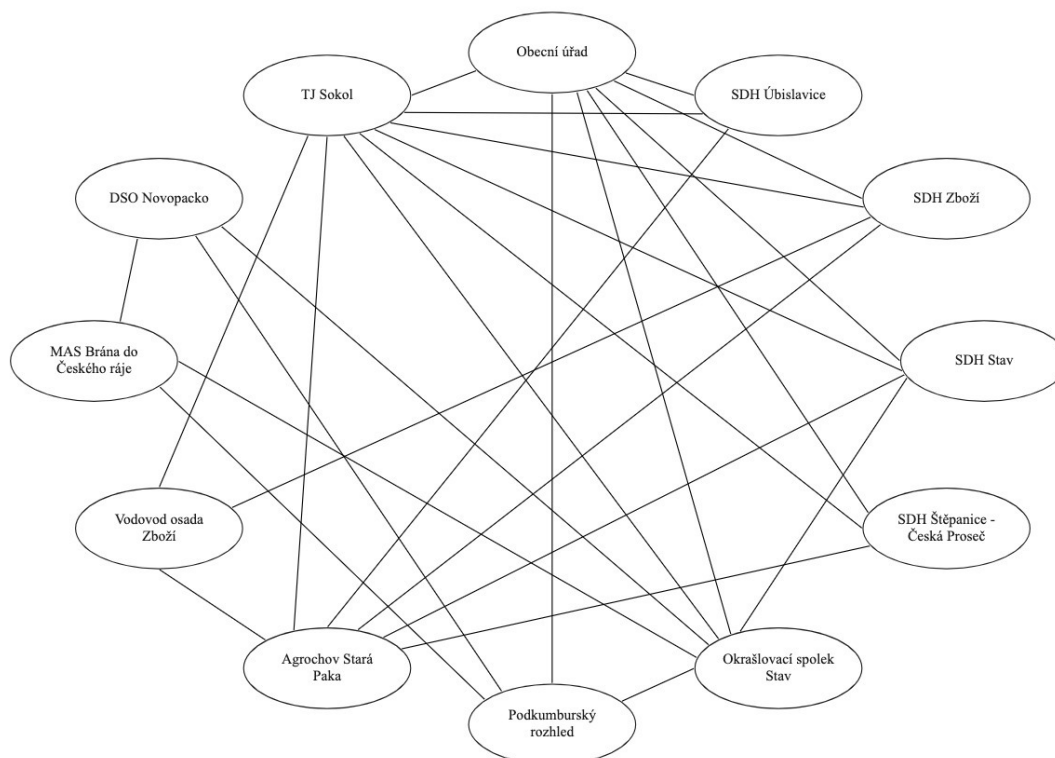
Díky své poloze je z obce dobrá dostupnost do Krkonoš nebo Českého ráje. Obec samotná je pak součástí geoparku UNESCO. S tím je spojen také rekreační potenciál, který obec nabízí zejména v letním období ve formě cyklistiky a v zimním období ve formě běžkování. V blízkosti obce se také nachází zřícenina historicky významného hradu Kumburk. Díky těmto faktorům je obec v celku atraktivní a je v obci i hojný počet chatařů kteří pocházejí zejména z okolí Prahy, Mladoboleslavska a Liberecka.

S krajinou je spojeno i zemědělství. Agrochov Stará Paka představuje na území obce největšího zemědělského činitele. Hospodaří zejména na pronajatých polích, na kterých se pěstuje převážně obilí a kukuřice. Trvalé travní porosty využívají k senážování, které je pak následně zpětně využito pro dobytek v zemědělských hospodářstvích.

2. Jaký je mezi aktéry sociální kapitál a jak je provázán s rozvojem obce?

Na jaké bázi fungují vztahy mezi aktéry?

Celkově by se vztahy mezi všemi aktéry daly povětšinou označit za fungující. Mezi jednotlivými subjekty, které působí na území obce dochází k častému prolínání jejich jednotlivých členů. Jeden člen zároveň figuruje ve více uskupení.

Obrázek č. 5: Schéma prolínání členů mezi různými aktéry (vlastní zdroj)

Obecní úřad má jako jediný z aktérů vazby na všechny organizace. Vztahy s MAS Brána do Českého ráje jsou funkční, kdy se jednou do roka setkávají na valné hromadě. Vztahy fungují zejména na bázi získávání dotací do území obce jak už pro samotnou obec tak i pro spolky či drobné podnikatele. MAS Brána do Českého ráje přistupuje k subjektům, se kterými spolupracuje rovnocenně. Ať už se jedná o veřejnou správu, podnikatele, nebo neziskové organizace, nikoho nenadřazuje ani nepodřizuje v prospěch ostatních. Vůči všem zaujímá stejné postavení a otevřený přístup. Nabízí rovné příležitosti a ochotnou pomoc. Vztahy se subjekty hodnotí jako úzké, na velmi přátelské úrovni. „*Ta spolupráce mezi tou MASkou a podpořenými subjekty je velmi úzká... (MAS Brána do Českého ráje).*“

Vztahy mezi obcí a DSO Novopacko jsou udržovány zejména prostřednictvím starosty, nikoliv s obyvateli. Vztahy se starosty obcí vnímají jako velmi dobré, kolegiální až dá se říct nadstandartní. Při hlasování v rámci valných hromad mají všechny obce stejnou hodnotu svého hlasovacího práva. Když dojde na problémy v obci a starostové se na svazek obrátí, dochází ze strany svazku k pomoci a řešení daného problému. Záleží ovšem na starostech obcí, zda problém vnímají a chtějí či

nechtějí ho řešit. „*Myslím si, že ten vztah mezi našimi členy je velmi dobrý až nadstandartní (DSO Novopacko).*“

S MAS Brána do Českého ráje a DSO Novopacko souvisí také spolky Podkumburský rozhled a Okrašlovací spolek Stav. Tyto organizace jsou navzájem propojeny přes společného člena, který je trvale žijícím obyvatelem části obce Stav. Díky činnosti místního obyvatele obce v MAS a DSO může docházet k větší iniciativě získávání dotací a podporování různých projektů na území obce. Ačkoliv by se mohlo přes tento fakt zdát, že dochází k jisté nadřazenosti obce například při získávání dotací, není tomu tak. Zejména u dotací, jak už bylo zmiňováno, přistupuje MAS k subjektům rovnocenně. Stejně tak v rámci DSO mají všechny členské obce stejnou hodnotu hlasovacího práva. Nedochází tudíž k nadřazenosti díky tomuto členu, ale spíše k většímu zájmu o to, vůbec nějaké dotace a příspěvky získat. „*To má vlastně Vítů Dufků na starost, toho znám také velice dobře, takže asi taky nějakou cestou bojuje, aby to v Úbislavicích bylo dobrý, nebo lepší (SDH Štěpanice – Česká Proseč).*“

Podkumburský rozhled, jak už bylo zmiňováno, nebyl mezi ostatními spolky zrovna oblíbený. I přes jeho nenávisť k němu nedocházelo ze stran ostatních k žádným rivalitám, které by měly za následek poškození spolku nebo jeho fungování. Spolek měl velký vliv na otevřenosti úřadu a na informovanosti obyvatel o dění v obci. Například ve spolupráci s obecním úřadem došlo ke vzniku obecních symbolů, kdy se pak společně se starostou účastnily slavnostního udělení obecních symbolů v poslanecké sněmovně. Vzhledem k tomu, že je spolek v posledních letech nečinný, nedochází k žádným vztahům s ostatními aktéry. „*Je pravda, že my jsme byly celkově nenáviděni v té obci. Co se týče ostatních spolků obzvlášť (Podkumburský rozhled).*“

Vznik Okrašlovacího spolku Stav byl podmíněn SDH Stav, tudíž dochází zejména mezi těmito spolky k silnějším vztahům. Nejen, že se členové mezi spolky prolínají, ale oba spolky jsou výlučně určené primárně pro obyvatele části obce Stav. Spolek si vzal pod sebe dětské hřiště na Stavě a zbavil tak obec odpovědnosti za jeho provoz, která na jeho vybudování ani neměla příliš velký zájem. Ze strany obce nedochází ani k zájmu o dění se v rámci spolku. Spolek na konci roku pořádá výroční schůzi, které se ať už starosta, či jeho zástupce neúčastní. Co se týče iniciování spolkového domu v obci, tak se spolek snaží o spolupráci s obcí, kdy dochází ke schůzkám ohledně dění. Okrašlovací spolek s nikým jiným krom SDH Stav a obce výrazně nespolupracuje.

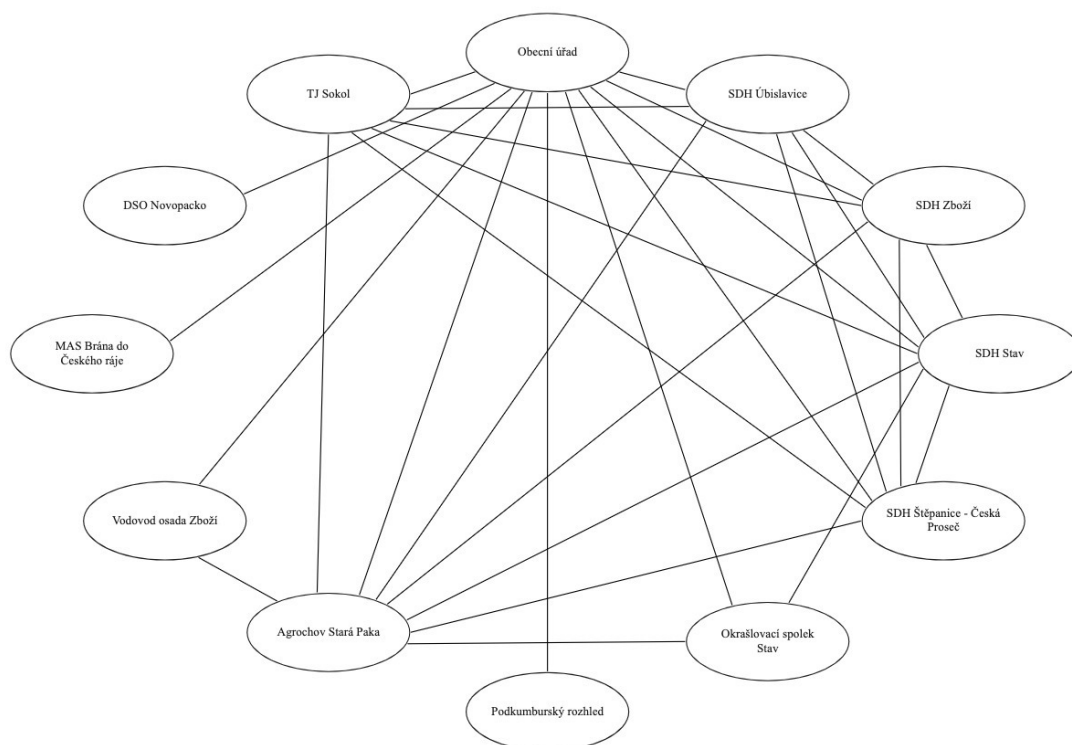
Sdružení Vodovod osada Zboží bylo založeno účelově pro opravu a následnou údržbu vodovodu v části obce Zboží. Zde dochází ke vztahům výhradně s obcí a Agrochovem, bez jehož finanční podpory by ke vzniku sdružení a následné realizaci projektu ani nemohlo dojít. I zde se opět členové mezi organizacemi navzájem prolínají. Vztahy mezi sdružením a Agrochovem jsou bezproblémové. Co se týče sdružení a obce, dochází k drobným problémům zejména v oblasti poskytování finančních příspěvků na opravy vodovodu. Nejedná se ale o tak závažné problémy. „*Ale nejsme jako ve při, že bysme se někde hádaly, to ne (Vodovod osada Zboží).*“

Agrochov Stará Paka krom financování opravy vodovodu poskytuje také finanční příspěvky pro spolky při konání společensko-kulturních či sportovních akcích. Vztahy s těmito spolky fungují na dobré, dá se říct přátelské úrovni. „...*to funguje dobře a hasiči taky, kdyby hořelo nebo to tak se zavolá a ti kluci přijedou a pomůžou. Takže to bych řekl, že takhle to funguje na to zavolání určitě (Agrochov Stará Paka).*“ Co se týče Agrochovu a obce, dochází k jisté averzi ze strany starosty obce. Místní zaměstnanci Agrochovu se také dále prolínají s jinými sdruženími, zejména s TJ Sokol a se sbory dobrovolných hasičů.

Sbory dobrovolných hasičů, i přes jejich rozdělní, mají mezi sebou dobré fungující vztahy. Dochází mezi nimi k soutěžení v rámci sportovních akcí. Ovšem bez zdravé sportovní soutěživosti by pak akce pozbývala na smyslu. Když dojde na jakýkoliv problém, i v rámci soutěží, tak si sdružení mezi sebou vypomáhají a spolupracují. „*Spíše je to o tý zábavě a popovídání si, a ne abychom si někde dělali nějaké naschvály anebo se nechali vyloučit, protože někde chybí jeden člověk. To jsme nikdy neudělali (Rozhovor SDH Štěpanice – Česká Proseč).*“ Díky tomu, že jsou hasiči v poslední době značným pořadatelem sociálně-kulturního dění v obci a že se jedná o nejpočetnější spolek, jehož členové se dále prolínají do dalších organizací, dochází zde při konání akcí ke spolupráci s ostatními sdruženími. Jejich spolupráce se nejčastěji prolíná zejména s TJ Sokol, který dříve představoval stěžejního aktéra při pořádání akcí.

Jaký vliv mají vztahy na úroveň spolupráce mezi subjekty a na úspěšný průběh činností?

Se vztahy mezi aktéry také přímo souvisí i jejich spolupráce mezi sebou. Obecní úřad jako jediný spolupracuje se všemi aktéry na území obce. Téměř se všemi aktéry má obecní úřad fungující vztahy.

Obrázek č. 6: Schéma spolupráce mezi aktéry (vlastní zdroj)

V případě Okrašlovacího spolku Stav se jedná o slabší spolupráci, která je podnětem spíše ze strany spolku ohledně iniciování spolkového domu. Dále také nedochází k přílišné spolupráci mezi Agrochovem Stará Paka a obecním úřadem. Jejich spolupráce je především prostřednictvím sdružení Vodovod osada Zboží, kde hraje obec roli figurujícího ale nic neříkajícího člena. Nespoupráce mezi těmito organizacemi je zjevně zapříčiněna averzí ze strany starosty na Agrochov. Spolupráce mezi Agrochovem Stará Paka a Vodovodem osada Zboží je téměř bezprostřední. Bez této spolupráce by ke vzniku sdružení Vodovod osada Zboží ani nemohlo dojít. Vodovod pak ve svém rámci spolupracuje i s obecním úřadem, kdy ale dochází k nesrovnalostem a nepochopením ze strany obce. Tyto problémy se týkají především finančních příspěvků na následné drobné opravy, který Vodovod po obecním úřadu žádá.

I přes to, že v MAS Brána do Českého ráje je více jak 40 členských obcí, je spolupráce ze strany MAS založena na velmi úzkých a přátelských vztazích. MAS vnímá spolupráci mezi ní a subjekty za nadstandartní. MAS nabízí velmi úzkou spolupráci, jejíž úroveň je až dá se říct na přátelské úrovni. Se všemi subjekty se vždy snaží dosáhnout cíle a poskytuje jim velmi ochotnou pomoc a konzultace. „*Pokud' ti*

lidé jsou výzvou osloveni tak MAska dělá všechno pro to, aby ty peníze potencionální žadatelé získaly a udržely si je (MAS Brána do Českého ráje).“

Spolupráce s DSO Novopacko je dá se říct také na velmi přátelské úrovni. Ze strany DSO dochází i ke spolupráci nad rámec běžných vztahů. Tato spolupráce nad rámec spočívá v různých projektech. Společně se starosty se účastnily projektu s geoparkem na Lesbosu, dále také spolupracovali s geoparkem Norvegia. I přes tento velmi přátelský přístup nedošlo ze strany obce Úbislavice k zájmu se na těchto projektech účastnit. „...jsou nadstandartní věci, kdy si myslím, že fungují a stmelují (DSO Novopacko).“

Na území obce dochází ke spolupráci zejména mezi sbory dobrovolných hasičů ze všech částí obce – Úbislavice, Stav, Štěpanice – Česká Proseč, Zboží. Sbory nejčastěji spolupracují zároveň i s TJ Sokol. Členové těchto spolků se po většinou prolínají a jsou tak ve více uskupení najednou. SDH Stav pak dále jako jednotlivci spolupracují s Okrašlovacím spolkem Stav. Vzhledem k tomu, že se oba spolky nacházejí ve stejné části obce, dochází zde k silnějším vazbám mezi sebou i mezi jednotlivci. Stejně jako u ostatních, i zde dochází k prolínání jednotlivých členů mezi těmito spolky.

Spolupráce mezi spolky funguje dá se říct na dobré slovo. Když někdo někoho požádá o pomoc, dostane se mu jí. Aktéři nevnímají mezi sebou žádnou větší rivalitu. „Když jsme požádáni o pomoc při nějaké akci z okolí, tak v rámci udržování dobrých sousedských vztahů se snažíme pomoci (SDH Zboží).“

„Jak říkám, jednak jsou tady Hasiči, Sokolové, ale zároveň jsou ve 3 spolicích, takže tam se nikdo nevyvyšuje, neponižuje. Když se dělají nějaké plesy nebo soutěže, tak to dělají třeba Hasiči, a když to dělají Sokolové, tak jsou zase stejní lidi ve stánku, protože to takhle funguje (Obecní úřad).“

I přes to, že nedochází ke spolupráci mezi všemi aktéry navzájem, jsou aktéři schopni se semknout a spolupracovat. Toho je ukázka pořádání oslav k 650 letům od první zmínky obce Úbislavice. Při pořádání této akce došlo ke spolupráci všech činných spolků na území obce. Z dlouhodobého hlediska bohužel nedochází k příliš mnoha takovýmto spolupracím.

„...když se vrátím k těm oslavám, tak na těch se podílely všechny spolky a myslím si, že ta spolupráce fungovala mezi všemi spolky. Ale to bylo asi i naposled, kdy jsme takhle všichni spolupracovali... (Podkumburský rozhled).“

Vztahy mezi aktéry mají vliv i na průběh akcí a činností, které pořádají. Spolky, které mezi sebou běžně spolupracují a mají mezi sebou vazby si při vyskytnutí problémů vypomáhají. Nedochází k tomu, že by se k sobě mezi sebou otáčeli zády.

„...když třeba na Stavě někdo chybí, nebo je nějaký problém, tak se hned pomůže... (SDH Štěpanice-Česká Proseč).“

Jaký vliv mají činnosti aktérů na rozvoj obce?

Pro obec je určitě velkým přínosem její členství v MAS Brána do Českého ráje a v DSO Novopacko. Díky členství v MAS Brána do Českého ráje má nejen obec, ale i spolky a soukromé subjekty na území obce možnost získávat finanční příspěvky od státu. Hlavní funkcí MAS je zejména přerozdělování velkých financí získaných z EU formou výzev do území. Pro obec byly poskytnuty finance například na opravu několika obecních cest. Při pořádání sociálně-kulturních či sportovních akcí dochází k poskytování příspěvku ve výši 5 000,-. I u samotných spolků dochází k jejich finanční podpoře, v tomto ohledu došlo například k poskytnutí financí v prospěch Okrašlovacího spolku Stav pro nákup velkokapacitního stanu s vybavením. Ze soukromých podnikatelů pak byly poskytnuty například finance pro podnikatele na nákup strojů a vybavení do truhlářské dílny. *„Na tom rozvoji se MASka určitě podílí finančně (MAS Brána do Českého ráje).“*

Pro obec má přínos i členství v DSO Novopacko. Záměrem vzniku tohoto spolku bylo získání více dotačních prostředků do území, které mohou obce dále využívat. Mezi méně významné projekty patří například restaurování soch, na které je obec Úbislavice poměrně bohatá. V rámci pak významnějších projektů došlo například k nákupu a následnému přerozdělování kompostérů mezi obyvatele obcí. Dále došlo v rámci Programu rozvoje venkova k podpoře vybudování dětského hřiště na Stavě, které má ve vlastnictví Okrašlovací spolek Stav, v centrální části obce Úbislavice došlo k částečné revitalizaci víceúčelového sportovního hřiště. Největším projektem, na kterém v současnosti DSO Novopacko pracuje je Místní akční plán vzdělávání na území obce s rozšířenou působností Nová Paka. Bohužel i přes účast zástupce obce Úbislavice v řídicím výboru projektu, dochází na území obce k absenci jakéhokoliv vzdělávacího zařízení. Tuto absenci bohužel nemůže spolek z vlastní iniciativy nijak ovlivnit. *„Určitě pro ten rozvoj si myslím, že svazek v rámci obce je schopen udělat mnoho a dělá, ale je to vždy, jak se budu opakovat, o té chuti toho starosty (DSO Novopacko).“*

Díky Podkumburskému rozhledu došlo k větší otevřenosti obecního úřadu, zejména ke zveřejňování zápisů ze zastupitelstev. Spolek také řešil otázku svozu odpadu, který do té doby byl velmi zanedbaný. Ačkoliv to se samotným rozvojem tolik nesouvisí, inicioval také vytvoření nových obecních symbolů. Podkumburský rozhled zajistil také větší informovanosti obyvatel o dění v obci, a to zejména prostřednictvím nezávislého zpravodaje Podkumburské rozhledoviny. Dále také dali samotným občanům možnost zapojit se do samotného dění v obci pomocí anket, které vytvářeli. *„Určitě co se týče otevřenosti úřadu, tak velmi... Dělali jsme tady i ankety, co by ty lidi chtěly... možnost těm lidem, aby se do toho zapojily, jsme daly, což do té doby neexistovalo (Podkumburský rozhled).“*

Okrašlovací spolek stav iniciuje vznikl spolkového domu, který by byl prospěšný jak pro samotný rozvoj obce, tak i pro fungování komunity. Jeho vybudováním vznikne v obci prostor pro možnosti scházení se jak občanů, tak i spolků, zároveň by měl sloužit i pro funkci knihovny nebo hasičárny. Takovýto

víceúčelový prostor obec v současnosti pozbývá. „*Rozvoj obce bude určitě ovlivňovat náš záměr na výstavbu spolkového domu, to si myslím, že je aktivita, která tu obec dokáže podpořit na dlouhé roky dopředu (Okrašlovací spolek Stav).*“ Spolek nese zásluhy také na vybudování dětského hřiště v části obce Stav, na které samo zajišťoval dotace s pomocí DSO Novopacko. Hřiště je ve vlastnictví spolku a nese za něj veškerou zodpovědnost. „*...jsme si vzali pod sebe to dětské hřiště na Stavě, protože obec tu vůbec žádné vystavit nechtěla ze strachu, že se tu někomu něco stane a zřekly se jakékoliv odpovědnosti (Okrašlovací spolek Stav).*“

Velkým přínosem pro obec byl také zajisté vznik sdružení Vodovod osada Zboží, kdy za financování Agrochovu Stará Paka došlo ke kompletní opravě a následné údržbě vodovodního řádu v části obce Zboží. Agrochov se mimo toto financování podílí také na finančních příspěvcích při konání různých sociálně-kulturních či sportovních akcích. Agrochov jinak v rozvoji obce příliš nefiguruje. „*...abychom dávali rozvoj, to bych řekl že spíš ne. Samozřejmě se přidává na hasiče nebo na ty sdružení, to se vždy nějaká korunka jim přidá... (Agrochov Stará Paka).*“

Spolky výše a jejich činnosti měli a mají zejména vliv na získávání finančních prostředků do území obce a na rozvoj či podporu infrastruktury v obci. Činnosti dalších aktérů mají vliv zejména na fungování a utužování komunitního života. Spolky pořádají sociálně-kulturní a sportovní akce na území obce. Jak už bylo zmiňováno, komunita je od sebe částečně separována podle rozdělení obce na jednotlivé části. Právě díky akcím, které jsou pořádány, dochází k jejímu propojování ať už díky spolupráci mezi spolky nebo mezi jednotlivci, tak i díky dobrovolnému zapojování obyvatel při pomoci organizování akcí. Díky pořádání akcí se mají obyvatelé obce kde setkávat a utužovat tak mezi sebou své vztahy, popřípadě i získávat nové kontakty. Mezi spolky pořádající sociálně-kulturní a sportovní akce v obci patří zejména sbory dobrovolných hasičů všech částí obce, TJ Sokol a dále také Okrašlovací spolek Stav.

3. Jaký je další růstový potenciál obce?

Analýza růstového potenciálu obce se odvíjí od lokálních aktérů na území obce a od jejich činnostech a schopnostech využívat své zdroje k vytváření nových příležitostí v prospěch rozvoje obce. S tímto je spojen právě zmiňovaný sociální kapitál, který představuje zdroje aktérů. Velmi obecně lze říct, že zvyšující se množství akcí v obci během roku je prospěšné pro utváření sociálního kapitálu. V současné době dochází k útlumu spolků a s tím i spojenému pořádání sociálně-kulturních akcí. Na základě toho nemůže docházet k utváření tak silného sociálního kapitálu nejen mezi aktéry ale také mezi jednotlivými obyvateli obce a může docházet k ohrožení rozvoje. Toto riziko může být posíleno i faktem, že do obce přicházejí noví obyvatelé, kteří se do místní komunity příliš nezapojují. Tím dochází k jistému riziku do budoucna pro kvalitu vztahů a soudržnost komunity.

Členství obce v DSO Novopacko a v MAS Brána do Českého ráje je funkční a přináší do území potřebné prostředky. Obec je v těchto svazcích pevně ukotvená a je možné předpokládat, že nedochází k oslabování těchto vztahů. Do budoucna se vliv těchto organizací bude rozvíjet spíše pozitivně. Z této strany by do budoucího rozvoje nemělo hrozit žádné nebezpečí. Díky těmto dvou subjektům dochází k získávání finančních prostředků na území obce, které jsou využívány jak pro rozvoj obce samotné, tak i pro podporu spolků a společenského života na území obce. Pro obec zajisté bude do budoucna přínosné tyto zdroje financí využívat ve svůj prospěch.

Příležitostí do budoucího rozvoje obce je zlepšení infrastruktury obce, konkrétně například k vybudování již zmiňovaného spolkového domu, který je iniciován. „...*záměr na výstavbu spolkového domu, to si myslím, že je aktivita, která tu obec dokáže podpořit na dlouhé roky dopředu (Okrašlovací spolek Stav.*“ Dále by zajisté bylo v prospěch i plně funkční komerční vybavení v centrální části obce Úbislavice, které je v současné době s velmi omezenou otevírací dobou. Velký přínos pro obec by pak také znamenalo zajištění vzdělávacího zařízení, především pro děti předškolního věku. V minulosti se zde již školní zařízení nacházelo, ale s velkým úbytkem obyvatel došlo k jeho uzavření. Díky zapojení obce do svazků je možné na tyto účely čerpat finance, které poskytují.

Jistý potenciál obce představuje struktura aktérů. V obci je vytvořena široká škála organizací, které představují aktéry. Existence více organizací na území obce může do budoucna být v prospěch obce. Vzhledem k prolínání jednotlivců mezi organizacemi se velmi často opakují ti a samí lidé. Toto překrývání jednotlivců může představovat jisté riziko. Toto riziko spočívá v tom, že při vypadnutí jednoho člena z více organizací může dojít ke zborcení a narušení struktury. Vypadnutí člena z jedné organizace může mít negativní vliv na více organizací. V současné době dochází k jistému projevování tím, že chybí noví zástupci z řad mladších generací, kteří by vedení spolku převzali a dodali jim tak nový život a povzbudily jejich činnost. S tím je spojeno i postupné utlumování činností jednotlivých organizací i sociálně-kulturních akcí, které pořádají.

Na budoucí rozvoj obce může mít pozitivní vliv Agrochov Stará Paka. Agrochov disponuje snahou zapojit se do systémů aktérů, spolupracuje s nimi a poskytuje finanční příspěvky. S Agrochovem v minulosti proběhl úspěšný projekt opravy vodovodu v části obce Zboží, kdy poskytl dostatečné množství finančních prostředků pro sdružení Vodovod osada Zboží. Díky jeho spolupráci a zapojení by se v obci mohly do budoucna realizovat projekty na podobné bázi jako právě ve Zboží

7. DISKUZE

Podle Lina (2001) je utváření, reprodukce a následné využívání sociálního kapitálu závislé na tom, jak jsou aktéři schopni vytvářet vzájemné vazby. Pro to, aby mohl být sociální kapitál dále uplatňován je důležité mít přístup ke zdrojům ostatních aktérů a jejich vzájemné sdílení. K interakci mezi aktéry dochází nejčastěji mezi stejně postavenými aktéry, kteří mají podobné zájmy. V obci Úbislavice dochází k interakci zejména mezi místními spolky, které jsou na stejné úrovni postavení. Obecní úřad do jejich vztahů vstupuje pouze okrajově, právě proto, že je hierarchicky na vyšší úrovni. Na vyšší úrovni se nachází také MAS Brána do Českého ráje a DSO Novopacko. Tyto aktéři vstupují do území obce především prostřednictvím poskytování finančních prostředků a realizování projektů.

Stachová J, Sýkora L., Matouška R. (2011) uvádějí, že silné vztahy se vytvářejí zejména tam, kde dochází k opětovným působení stejných aktérů. Tento jev je mezi aktéry obce patrný zejména mezi sbory dobrovolných hasičů, kde dochází k bezpodmínečné výpomoci při jakýchkoliv potížích. Sbory dobrovolných hasičů mají také silné vazby na TJ Sokol. K silným vazbám mezi aktéry dochází také v případě Agrochovu Stará Paka a sdružením Vodovod osada Zboží, který díky financování ze strany Agrochovu mohl zrealizovat opravu a následnou údržbu vodovodu v části obce Zboží. Ovšem je důležité konstatovat, že téměř mezi všemi spolky dochází k prolínání jejich členů, a tak i ke vzájemné spolupráci jak mezi spolky, tak i mezi jednotlivci.

Na sociálním kapitálu aktérů na lokální úrovni je závislé utváření celkového kapitálu v regionu. I přes to, že se v regionu nacházejí sítě a s ním spojený soudržný sociální kapitál, může docházet k nespolečnosti mezi jednotlivými aktéry, která je spojena s jejich rivalitou, což rozhodně nevede v prospěch celého regionu (Stachová J., Sýkora L., Maroušek R. 2011). Toto tvrzení se dá aplikovat i na lokální úroveň. Co se týká území obce Úbislavice, k jisté rivalitě docházelo zejména proti sdružení Podkumburský rozhled, který byl z pohledu ostatních spolků nenáviděný. I přes to ovšem docházelo ke spolupracím, zejména s obecním úřadem, které vedly ve prospěch obce.

K tomu, aby byl sociální kapitál vytvářen a hlavně udržován, jsou prospěšné interakce mezi obyvateli i aktéry. K tomu je důležité fungování veřejného prostoru pro určeného (Iyer S., Kitson M., Toh B. 2005). V obci v současné takový prostor v podobě kulturního či spolkového domu chybí. Ze strany Okrašlovacího spolku Stav dochází k iniciaci o vytvoření takového spolkového domu, který by krom scházení obyvatel a aktérů měl být určen i jako prostor pro knihovnu či hasičárnu. Mělo by jít tedy o víceúčelovou budovu určenou primárně pro posilování sociálního kapitálu mezi obyvateli i mezi aktéry na území obce. K interakcím mezi obyvateli dochází zejména při pořádání kulturně-společenských akcí ze strany spolků. Tyto akce bohužel postupem času upadají a nedochází ke konání takového počtu, jako tomu bylo dřív. S úpadem společenských akcí dochází i k úpadku spolků a dále také společenského života v obci.

Vzhledem k tomu, že se práce zabývá výhradně aktéry na lokální úrovni, domnívám se, že při zapojení aktérů z vyšší úrovně a jejich zkoumání by došlo k jiným výsledkům práce. Při vyšším množství zkoumaných aktérů by se dalo dojít k dalším spojitostem, které mají na rozvoj vliv. Ovšem pro dosažení těchto výsledků by bylo nutné provedení většího množství rozhovorů. K tomu, aby tyto rozhovory mohly být zprostředkovány by byl nezbytný větší kvalifikovaný tým výzkumníků a s tím spojená větší časová náročnost a pracnost. V rámci této práce se tak výsledky nevztahují k aktérům na všech úrovních, ale pouze na lokální úroveň obce Úbislavice.

8. ZÁVĚR

Cílem této práce bylo prozkoumat aktivity aktérů, jaké mají mezi sebou vazby, jak mezi sebou spolupracují, jak se jejich sociální kapitál podílí na rozvoji obce a jaký je další růstový potenciál obce.

Z výsledků vyplývá, že na území obce existují mezi některými aktéry velmi silné vazby. Tyto vazby vznikají i překrýváním členů jednotlivých organizací. Silné vazby se utvrzují opakovaným působením aktérů při spolupracích, což má pozitivní vliv na potenciální rozvoj obce. Čím více se spolupráce opakuje, tím dochází k silnější vazbě. Když jsou mezi aktéry vazby silnější, tím spíše se aktéři dokážou na něčem shodnout a prosadit. Toto se utvrzuje zejména mezi sbory dobrovolných hasičů všech částí obce, kde dochází k nejintenzivnější spolupráci.

Mezi aktéry dochází také ke slabším vazbám. To je vidět zejména u Okrašlovacího spolku Stav, který má vazby zejména na SDH Stav a s jinými sdruženími výrazně nespolupracuje. I přes to, že je spolek hlavně pro obyvatele části Stav, bojuje za vytvoření spolkového domu v hlavní části obce Úbislavice, který by měl být určen pro všechny obyvatele bez rozdílu.

Mezi organizacemi se velmi často prolínají ti samí lidé, což může vést k riziku narušení struktury organizací při případném vypadnutí některých členů. Současná struktura aktérů na území obce představuje celkem širokou škálu, což může mít do budoucna pozitivní vliv na rozvoj obce.

Převážná většina spolků se podílí zejména na pořádání sociálně-kulturních a sportovních akcích. Mezi tyto akce patří Prvomájové pochody, dětské dny, čarodějnice, Traktoriáda nebo hasičské soutěže. Nejvíce akcí je pořádáno ze strany sborů dobrovolných hasičů. Tyto akce mohou získávat finanční podporu jak od MAS Brána do Českého ráje, tak i od místního podniku Agrochov Stará Paka. V rámci aktivit dochází k pořádání neplacených dobrovolných brigád, při kterých dochází zejména k udržování veřejných prostranství. Spolek Podkumburský rozhled ovlivnil otevřenost obecního úřadu, prosadil vytvoření nových obecních symbolů, informoval obyvatele pomocí nezávislého zpravodaje Podkumburský rozhled a zapojil je více do dění obce.

Prostřednictvím MAS Brána do Českého ráje a DSO Novopacko dochází k získávání financí do území obce. Je důležité, aby tyto finance byly využity smysluplně. Díky těmto uskopením dochází a může i do budoucna docházet k získávání finančních prostředků do území obce, ze kterých může být podporována jak infrastruktura obce, tak i spolky a sociálně-kulturní život. Právě budoucí podpora a vylepšení současné infrastruktury bude pro obec přínosné. Členství obce v těchto svazcích představuje příležitost pro její budoucí rozvoj.

Místní infrastrukturu podporuje také Agrochov Stará Paka, který díky svým financím umožnil opravu a následnou údržbu vodovodu v části obce Zboží. Pro obec je a bude tento podnik přínosem. Mimo své hlavní cíle se zapojuje i mezi aktéry,

kterým zároveň poskytuje finanční příspěvky. Vzhledem k jeho zapojování a spolupráci je možné předpokládat tuto podporu i do budoucna.

Činnosti spolků a pořádání akcí mají vliv na fungování komunity. Díky nim dochází ke scházení občanů a k posilování tak sociálního kapitálu mezi nimi. Proto je velmi důležité, aby fungovali jednotlivé spolky, protože na nich je závislé fungování komunity. Ve prospěch komunitního života zajisté bude iniciování Okrašlovacího spolku Stav k vybudování spolkového domu určeného pro všechny. V současnosti dochází k absenci takového prostoru. V několika posledních letech dochází i k postupnému útlumu těchto akcí i činností spolků. Je zde absence hlavního tahouna, který by se chopil pořádání akcí a dodal tak obci více života. Komunita obce se postupně separuje, zejména mezi starousedlíky a novousedlíky. S časem se mění i životní styl lidí. Tradiční zemědělství, které je pro venkovský život typické, je utlačováno ve prospěch pohodového života bez práce navíc.

Pro úspěšný rozvoj obce je klíčové, aby vůbec sama obec měla o tento rozvoj zájem. Bez jejího zájmu nemůže docházet k tak kvalitnímu rozvoji.

Domnívám se, že vzhledem k tomu, že se bakalářská práce zabývá reálnými vztahy a sociálním kapitálem mezi aktéry na lokální úrovni, může svým přínosem poskytnout zpětnou vazbu k aktérům, k tomu, jaké mají mezi sebou vztahy a co by bylo v rámci spolupráce vhodné zlepšit a tím přispět k lepšímu rozvoji obce.

9. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- BEDRNOVÁ E., NOVÁ I., a kol., 2007: Psychologie a sociální řízení. Management Press, Praha.
- BELLAH R. N., SULLIVAN W.M., MADSEN R., SWIDLER A. TIPSON S.M., 1985: Habits of the Heart: Individualism and Commirment in American Life. University od California Press, Berkley.
- BERNARD J, 2010: Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samospráva. Sociologický ústav AV ČR, Praha.
- BERNARD J., KOSTELESKÝ T., ILLNER M., VOBECKÁ J., 2011: Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. Sociologické nakladatelství SLON, Praha.
- BINEK J., SVOBODOVÁ H., HOLEČEK J., GALVASOVÁ I., CHABIČOVÁ K., 2009: Synergie ve venkovském prostoru. Aktéři a nástroje rozvoje venkova. GaREP, Brno.
- BLAŽEK J, UHLÍŘ J., 2002: Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, klasifikace. Karolinum, Praha.
- BOURDIEU P., 1980: Le social capital. Actes de la recherche en sciences sociales. Volume 31, P 2-3.
- BOURDIEU P., 1986: The Forms of Capital. In Richardson J.G. ,(eds.): Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education. Greenwood Press, New York.
- COLEMAN J. S., 1987: Families and Schools. Educational Researcher Volume 16. P 32-38.
- DENZIN N.K., LINCOLN Y.S. 2005: The Sage hadbook of qualitative research. Sage Publications, Thousand Oaks.
- DISMAN M., 2011: Jak se vyrábí sociologická znalost. Karolinum, Praha.
- FIELD J., 2003: Social Capital. Routledge, London.
- FRIČ P., VÁVRA M., 2012: Tři tváře komunitního dobrovolnictví: neformální pomoc, organizovaná práce a virtuální aktivismus. Agnes, Praha.
- GRANOVETTER M.S., 1973: The Strength of Weak Ties. American Journal of Sociology 78/6. 1360-1380.
- GREEN G.P., 2013: Handbook of Rural Development. Edward Elgar Publishing, Cheltenham.
- HANIFAN L. J., 1916: The Rural School Community Center. The Annals of the American Academy of Political and Social Science. Volume 67, New Possibilities in Education. 130-138.

HARTL P., 1997: Komunita občanská a komunita terapeutická. Sociologické nakladatelství, Praha.

HENDL J., 2012: Kvalitativní výzkum: Základní teorie, metody a aplikace. Portál, Praha.

HEŘMANOVÁ E., PATOČKA J., 2007: Regionální sociologie, sociologie prostoru a prostředí II. Oeconomica, Praha.

IYER S., KITSON M., TOH B., 2005: Social Capital, Economic Growth and Regional Development. Regional Studies. Volume 39.8. 1015-1040.

KELLER J., 2009: Nejistota a důvěra, aneb K čemu je modernitě dobrá tradice. Sociologické nakladatelství (SLON), Praha.

KOUDELKA, Z., 2007: Samospráva. Linde, Praha.

Malý sociologický slovník, 1970. Svoboda, Praha.

MAŘÍKOVÁ P., 2006: Kde je venkov? (Vymezení hranic venkova v podmínkách ČR). In: Majerová V.: Sborník příspěvků z mezinárodní konference Venkov je náš svět. Provozně ekonomická fakulta, Česká zemědělská univerzita v Praze. 420-432.

MÁTĽ O., SRNOVÁ E., 2012: Budoucnost venkova v České republice: Analýza potřeb obcí po roce 2013 z hlediska budoucí kohezní politiky a společné zemědělské politiky. Svaz měst a obcí České republiky, Praha.

PAXTON P., 1999: Is Social Capital Declining in the United States? A Multiple Indicator Assessment. American Journal of Sociology. Volume 105. P 88-127.

PERLÍN R., 1999: Venkov, typologie venkovského prostoru. In: Malý F., Viktoriová B., (eds): Česká etnoekologie: Etnoekologické semináře v Liběchově. Cargo Publisher, Praha. 87-104.

PHILLIPS D.L., 1993: Looking Backward: A Critical Appraisal of Communitarian Thought. Princeton University Press, Princeton.

PUTNAM R., 1993: Making Democracy Work: civic transitions in modern Italy. Princeton University Press, Princeton.

PUTNAM R.D., 2000: Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community. Simon and Schuster, New York.

STACHOVÁ J., SÝKORA L., MATOUŠEK R., 2011: Sociální kapitál a rozvoj regionu. In: Majerová V., Kostecká v., Sýkora L., (eds): Sociální kapitál a rozvoj regionu, Příklad Kraje Vysočina. GRADA, Praha. 11-31.

SVOBODOVÁ H., KONEČNÝ O., BINEK J., CHABIČKOVÁ K., HOLEČEK J., GALVASOVÁ I., VĚŽNÍK A., HYNEK A., 2011: Synergie ve venkovském prostoru. GaREP, Brno.

SVOBODOVÁ H., VĚŽNÍK A., 2014: Úvod do geografie venkova. Masarykova univerzita, Brno.

SÝKORA L., MATOUŠEK.,2008: Sociální kapitál a teritorialita sociálních sítí. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha.

ŠAFR J., SEDLÁČKOVÁ M., 2006: Sociální kapitál. Koncepty, teorie a metody měření. Sociologický ústav Akademie věd České republiky, Praha.

VAVROUCHOVÁ H., 2014: Obnova venkova. Mendelova univerzita, Brno.

Velký sociologický slovník, 1996. Karolinu, Praha.

Legislativní zdroje:

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

Internetové zdroje:

AGROCHOV STARÁ PAKA, 2019: Úvod (online) [cit.2020.01.22], dostupné z <<http://www.agrochov-starapaka.cz/index.php>>.

Almanach, 2017: Úbislavice 1357-2007 (online) [cit.2019.12.10], dostupné z <<http://www.ubislavice.cz/2017/07/almanach-k-650-vyroci/>>.

ČSO, 2021: Co je Sokol (online) [cit.2021.21.01], dostupné z <<https://www.sokol.eu>>.

ČSÚ, 2005: SLDB 2001 (online) [cit.2020.04.27], dostupné z https://www.czso.cz/staticke/sldb/sldb2001.nsf/obce/573655_opendocument>.

ČSÚ, 2009: Index stáří (online) [cit.2020.04.27], dostupné z <https://www.czso.cz/csu/xl/030703104>>.

ČSÚ, 2015: Historický lexikon obcí 1869-2011 (online) [cit.2020.04.27], dostupné z <https://www.czso.cz/csu/xl/030703104>>.

ČSÚ, 2019: Veřejná databáze (online) [cit.2020.04.27], dostupné z <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=home>>.

eAGRI, 2020: Evidence zemědělského podnikatele (online) [cit. 2020.09.09], dostupné z <http://eagri.cz/public/app/SZR/EZP#filter--Ico=&Firma=&Jmeno=&Prijmeni=&Nastupce=True&Nastupce-hidden=False&Obec=úbislavice&Ulice=&Psc=&page=&pageSizeValue=>>.

European Commission, Directorate General for Agriculture, 1997.: Rural Development, Working Dokument. (online) [cit. 2020.01.02], dostupné na <https://ec.europa.eu/agriculture/publi/pac2000/rd/rd_en.pdf>.

Evropská komise (2016): Zemědělství a rozvoj venkova. (online) [cit. 2020-02-08], dostupné na <http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_cs.htm>.

IDOS, 2020 (online) [cit.2020.01.23], dostupné z <<https://idos.idnes.cz/vlakyautobusymhdvse/spojeni/>>.

KELLER, J., 2017: Komunita. (online) [cit. 2021_01_04], dostupné na <<https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Komunita>>.

Knihovna Jičín, 2020: Obecní knihovna v Úbislavicích (online) [cit.2020.07.29], dostupné z <<https://knihovna.jicin.cz/region/knihovny-jicinska/zbozi/>>.

Knihovna Stav, 2020: Služby (online) [cit.2020.07.29], dostupné z <<https://knihovnastav.webk.cz/pages/sluzby.html>>.

Královehradecký kraj, 2018: Novopacko (online) [cit.2020.07.30], dostupné z <<http://www.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?id=95005>>.

MAS Brána do Českého ráje, 2020: MAS (online) [cit.2020.07.30], dostupné z <<https://masbcr.cz/mas/>>.

MAS, 2020: Stanovy (online) [cit.2021.21.01], dostupné z <https://masbcr.cz/wp-content/uploads/2020/11/Stanovy_definitivni_2_11_2020.pdf>.

Místopisy, 2019: Úbislavice (online) [cit.2019.10.13], dostupné z <<https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/10512/ubislavice/>>.

MMR, 2019: Rozvoj venkova (online) [cit. 2020-02-08], dostupné na <<https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/ud-typy/rozvoj-venkova>>.

MVČR, 2020: Informativní počet občanů v ČR ve všech obcích, v obcích 3. typu a v městských částech (online) [cit. 2020. 12. 23], dostupné z <<https://www.mvcr.cz/clanek/informativni-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>>.

Národní památkový ústav, 2015a: Památkový katalog (online) [cit.2020.07.29], dostupné z <<https://www.pamatkovykatalog.cz>>.

Národní památkový ústav, 2015b: Metainformační systém (online) [cit.2020.07.29], dostupné z <https://iispp.npu.cz/mis_public/documentDetail.htm?id=890241>.

Novopacko, 2020: O svazku (online) [cit.2020.07.30], dostupné z <<https://www.dsonovopacko.cz>>.

NSMAS ČR, 2020: Místní akční skupina (online) [cit. 2020-02-08], dostupné na <<http://nsmascr.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>>.

ŘKF Nová Paka, 2020: Farnost (online) [cit.2020.01.23], dostupné z <<https://www.farnostnovapaka.cz/10-zakladni-www/15-kostel-narozeni-panny-marie>>.

SZIF, 2013: Osa IV - LEADER (online) [cit. 2020-02-08], dostupné na <<https://www.szif.cz/cs/eafrd~osa4?setCookie=true>>.

Úbislavice, 2019: Aktuálně (online) [cit.2019.10.13], dostupné z <<http://www.ubislavice.cz>>.

VÚMOP, 2019 a): Půda v číslech (online) [cit.2020.01.04], dostupné z <<https://statistiky.vumop.cz/?core=stat&typ=obec&kod=573655>>.

VÚMOP, 2019 b): Půdní služba (online) [cit.2020.02.09], dostupné z <<https://bpej.vumop.cz/73311>>.

10. SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Seznam obrázků:

Obrázek č. 1: Poloha obce (zdroj: vlastní)

Obrázek č. 2: Znak obce (dostupné z: <https://www.ubislavice.cz/2007/06/obecni-znak/>)

Obrázek č. 3: Vývoj počtu obyvatel 1869-2018 (zdroj: čsú 2015; mvčr 2020)

Obrázek č. 4: Podíl obyvatel starších 15 let v kategoriích vzdělání v roce 2011

Obrázek č. 5: Schéma prolínání členů mezi různými aktéry (vlastní zdroj)

Obrázek č. 6: Schéma spolupráce mezi aktéry (vlastní zdroj)

Seznam tabulek:

Tabulka č. 1: Matice aktérů (zdroj: svobodová a kol. 2011)

Tabulka č. 2: Přednosti a nevýhody kvalitativního výzkumu (zdroj: hendl 2012)

Tabulka č. 3: Vývoj počtu obyvatel 1869-2011 (zdroj: čsú 2015)

Tabulka č. 4: Věková struktura v obci 2011-2018 (zdroj: čsú 2019)

Tabulka č. 5: Vzdělanostní struktura obyvatel obce v roce 2001 a 2011 (zdroj: čsú 2005;)

11. PŘÍLOHY

Seznam příloh:

- Příloha č. 1: Strukturovaný rozhovor
- Příloha č. 2: Rozhovor – Obecní úřad
- Příloha č. 3: Rozhovor – SDH Úbislavice
- Příloha č. 4: Rozhovor – SDH Zboží
- Příloha č. 5: Rozhovor – SDH Štěpanice – Česká Proseč
- Příloha č. 6: Rozhovor – Okrašlovací spolek Stav
- Příloha č. 7: Rozhovor – Podkumburský rozhled
- Příloha č. 8: Rozhovor – Agrochov Stará Paka
- Příloha č. 9: Rozhovor – Vodovod osada Zboží
- Příloha č. 10: Rozhovor – MAS Brána do Českého ráje
- Příloha č. 11: Rozhovor – DSO Novopacko
- Příloha č. 12: Oblak kód – všechny kódy
- Příloha č. 13: Oblak kód – Obecní úřad
- Příloha č. 14: Oblak kódů – SDH Úbislavice
- Příloha č. 15: Oblak kódů – SDH Zboží
- Příloha č. 16: Oblak kódů – SDH Štěpanice – Česká Proseč
- Příloha č. 17: Oblak kódů – Okrašlovací spolek Stav
- Příloha č. 18: Oblak kódů – Podkumburský rozhled
- Příloha č. 19: Oblak kódů – Agrochov Stará Paka
- Příloha č. 20: Oblak kódů – Vodovod osada Zboží
- Příloha č. 21: Oblak kódů – MAS Brána do Českého ráje
- Příloha č. 22: Oblak kódů – DSO Novopacko
- Příloha č. 23: Oblak kódů – Charakteristika obce
- Příloha č. 24: Oblak kódů – Fungování obce
- Příloha č. 25: Oblak kódů – Komunita
- Příloha č. 26: Oblak kódů – Charakteristika aktérů
- Příloha č. 27: Oblak kódů – Vztahy mezi aktéry
- Příloha č. 28: Oblak kódů – Činnosti
- Příloha č. 29: Oblak kódů – Podmínky pro činnost
- Příloha č. 30: Oblak kódů – Finance

Příloha č. 1: Strukturovaný rozhovor

Ot. č. 1: Jaký máte názor na obec jako celek?

Ot. č. 2: Vnímáte nějaké problémy ve fungování obce?

Ot. č. 3: Jakou provádíte činnost?

Ot. č. 4: Jak tyto činnosti ovlivňují rozvoj obce?

Ot. č. 5: Jaké mají aktéři mezi sebou navzájem vazby?

Ot. č. 6: Spolupracují mezi sebou aktéři i nad rámec běžných vztahů?

Ot. č. 7: Jak hodnotíte úroveň vzájemných vztahů mezi aktéry?

Ot. č. 8: Vnímáte mezi sebou nějaké rozdílné úrovně postavení v rámci obce?

Příloha č. 2: Rozhovor - Obecní úřad

Ot. č. 1: Jaký máte názor na obec jako celek?

Jen to nejlepší. Máme ty 4 katastry, takže jsme poměrně rozlehlý, od Stavu od kostelíka nahoru ke Zboží. Je to poměrně náročné, protože je hromada komunikací, které se musí udržovat, nejen v létě, ale hlavně i v zimě. Vzhledem k tomu, že je i zájem tu stavět, protože neustále jsou nějaké dotazy, tak si myslím, že i ti lidé mají povědomost o obci dobrou.

Ot. č. 2 Vnímáte některé problémy ve fungování obce?

Problémy jsou a budou. To život přináší. Problémy jsou v neustále narůstajícím papírování. Myslel jsem si kdysi, že v éře počítačů to bude snazší. Naopak je to horší, protože se ukládají věci do počítače, v papírové formě, elektronické. Takže toho spíše přibylo. Jsem tu 11 let a toho papírování je 3x tolik, co bylo. Ten nárůst administrativy je teda úplně neskutečný.

Ot. č. 3: Jakou činnost provádíte?

Hlavně řídicí té obce. Vzhledem k tomu, že jsem tu v podstatě sám, tak je to od a až kdo ví kam, protože tady nemáme odbory, jako jsou třeba na Pace stavební, kde každý má svoji činnost, tak my to máme všechno a je to poměrně náročné.

Ot. č. 4: Jak tyto činnosti ovlivňují rozvoj obce?

Tak určitě. Já si myslím, že se i ta obec nějak rozvíjí, že se to neustále mění, snažíme se připravovat parcely k bydlení. To hřiště všesportovní stálo taky spoustu peněz, i když to bylo přes dotace, ale prostě to shánět, sehnat, zaplatit. Známa je ta, že třeba, když jsem přebíral obec, tak tu bylo asi 360 obyvatel, dnes nás je o 100 více minimálně. Myslím si, že mladí neutíkají, že naopak tu zůstávají.

Ot. č. 5. Jaké mají aktéři mezi sebou navzájem vazby?

To si myslím, že tu moc uskupení jako takových nejsou, protože kdo je i u Sokola tak je i u hasičů. Hodně se to prolíná a jedná se prakticky o ty stejné lidi.

Ot. č. 6. Spolupracují spolu i nad rámec běžných vztahů?

Určitě.

Ot. č. 7. Jak hodnotíte úroveň vzájemných vztahů mezi klíčovými aktéry?

Tady je všechno výborné.

Ot. č. 8. Vnímáte mezi sebou nějaké rozdílné úrovně postavení v rámci obce?

Jak říkám, jednak jsou tady Hasiči, Sokolové, ale zároveň jsou ve 3 spolcích, takže tam se nikdo nevyvyšuje, neponižuje. Když se dělají nějaké plesy nebo soutěže, tak to dělají třeba Hasiči, a když to dělají Sokolové, tak jsou zase stejní lidi ve stánku, protože to takhle funguje. Zaplat' pánbůh, že to takhle funguje. Ještě by se mělo zapojit

více lidí do toho, aby to nedělali pořád ti samí. Protože každý se chce bavit, ale je třeba přiložit ruku k dílu.

Příloha č. 3: Rozhovor - SDH Úbislavice

Ot. č. 1: Jaký máte názor na obec jako celek?

Tak vlastně se ta obec skládá ze čtyřech částí, vlastně ta Obec Úbislavice, že je v podstatě okrsková. A každá ta část má svůj sbor a pak ještě další sbor má Obecní Úřad, jako ze zákona. Tamto jsou jakoby starý sbory. V podstatě taková dobrovolná organizace. Výjezdní sbor má obec, takže to je v podstatě pátý sbor. No je to takový blbý, ale je to tak. Ten jediný má vybavení, který může jezdit k požárům, protože ostatní tam nemohou kvůli nějaké bezpečnosti práce musí být ty členové nějak vybaveni, helmama, oděvem protipožárním, boty proti průrazu. V podstatě tuhleto jednotku tvoří nejvíce členů z Úbislavic, těch je asi deset plus ještě ze Stavů Kuba Zlámalů a ještě asi dva. Jináč v podstatě každý sbor má takovou polovinu členů, který tady ani nebydlí, buď se odstěhovali, nebo jsou z Paky, někteří jsou i z Prahy. Mají to jako takový koníček, řekl bych.

Ot. č. 2: Vnímáte nějaké problémy ve fungování obce?

No takovej problémek jako zastupitel třeba ze strany starosty, že spíš než by práci, kterou by zastaly členové sboru nebo tak, tak si pozve firmy. Co třeba by zvládli lidi z obce, nebo členové sboru, to je jedno z jakého, tak místo, aby zaplatil tomu sboru za tu práci, tak prostě automaticky, neříkám nějaké odborné práce, ale radši osloví nějakou firmu, protože to má bez starostí. To vidím jako takový největší prohřešek vůči hasičům.

Ot. č. 3: Jakou provádíte činnost?

Tak v podstatě letos jsme pomáhali s distribucí dezinfekce a roušek, to byly asi dvě akce na jaře. A spíše nějakou brigádnickou činnost pro tu obec, ale to se dělá zadarmo, nějaký sekání trávy a prořezávání větví za kostelem, vlastně jak se pálily čarodějnice, jak se tomu říká na skalce. Pak se tam sázely na podzim stromy. To je poslední roky takový největší akce, co se dělají pro obec. No a v podstatě jak říkal zástupce SDH Štěpanice – Česká Proseč, oni to mají v podstatě takový postejný. Spíše ty hasiči mezi sebou spolupracují. Není to, že když jsou hasiči Úbislavice, tak že tam musí být jenom Úbislavice. Mezi těma členama a sborama bych řekl, že jsou dobrý vztahy.

Ot. č. 4: Jak tyto činnosti ovlivňují rozvoj obce?

Myslím, že asi má. Spíše bych řekl, že ty lidi, co se přistěhovali, kromě nějakých výjimek, s těma starousedlíkama nechtějí nějak moc jít do těch organizací. Jsou třeba výjimky, ale tak nějak kdo si tady postaví, nebo se sem přistěhuje tak to je jen o plotu a za plotem je už prostě konec. Je problém, že jako domorodec ty lidi kolikrát ani neznáte, ty lidi nepřijdou, když se pořádá nějaký posezení nebo něco takového.

Ot. č. 5: Jaké mají aktéři mezi sebou navzájem vazby?

Ten Sokol, ten je teďkon hodně v útlumu. Tam možná byly nějaký osobní jakoby problémy mezi některými členama. Ale jinak si myslím, že ty sbory a ty lidi, že ty vztahy jsou korektní nebo tak nějak. Vždycky se najde nějaký škraloup, ale to je většinou mezi jedincema. Nikdy to není úplně, jak bych řekl košér. Ale jinak si myslím mezi těma organizacema, že to docela jde. Samozřejmě stížnosti jsou, konkrétně třeba na myslivce, protože ta černá zvěř, co tu provádí, to je šílený. Argumenty, že ty prasata tady byly a že to nejde střílet a ty výmluvy, to prostě dělá škodu všem. Takže tam bych viděla jako asi největší problém jakoby. Jináč mezi těma organizacema si myslím, že to je v rámci možností dobrý.

Ot. č. 6: Spolupracují mezi sebou aktéři i nad rámec běžných vztahů?

To si myslím, že spíše ne asi. Třeba je blbý, že tady na tu zimu to sportovní vyžití není, že si není pomalu ani kde si zahrát ping-pong. Myslím si, že nad rámec to nějak moc neprobíhá. To spíš, že je nějaká akce, takže ty členové si pomůžou mezi těma organizacema. Ale je to prostě taky o jednotlivých lidech. Někdo řekne, že nemůže a přitom pak přijde. Jak říkám, spíše záleží člověk od člověka. Kdo chce pomoci tak vždycky pomůže, kdo nechce tak si vždycky najde výmluvu ať to je v jakýkoliv organizaci.

Ot. č. 7: Jak hodnotíte úroveň vzájemných vztahů mezi aktéry?

V tom bych neviděl nějaký problém.

Ot. č. 8: Vnímáte mezi sebou nějaké rozdílné úrovně postavení v rámci obce?

Tam bych to spíše viděl jakoby v osobní rovině nebo tak nějak. Třeba od představitelů obce, že třeba někoho, říkám, je to můj názor, že by se tam třeba mohl tlačit nebo to, ale jak říkám, je to můj pohled na věc. Někdo třeba nebo jsou nějaký averze, řeknu příklad třeba mezi starostem obce a Agrochovem. Za všechno může Agrochov a všechno je špatně. Tak spíše je averze starosty obce na Chrtkovi, protože ti tady dělají vedoucí Agrochovu a zas starosta má averzi. Přitom jakoby to není pravda, že maj velký traktory a takový, ale to je věc hospodářství a všeho, to je na každý vesnici. Ale ten to tlačí zas přes tohlencto. Ale jinak si myslím, že to záleží od těch představitelů, protože samozřejmě mají svý oblíbence a neoblíbený lidi. Ale to je asi všude. Jináč si myslím, že v rámci možností to může být vždy daleko horší.

Příloha č. 4: Rozhovor - SDH Zboží

Ot. č. 1: Jaký máte názor na obec jako celek?

Z mého pohledu je viditelné, že obec Úbislavice se jeví jako centrální, a obce jako Zboží, Stav, Česká Proseč či Štěpanice jsou až ty druhé. Podle mě se na tom velice podepisuje obsazení obecního úřadu. Samozřejmě je to o obecních volbách, a občanech samotných. Pohled na obec jako celek, tak to každý vidí ze svého úhlu pohledu. Každý má samozřejmě ten pohled jiný.

Ot. č. 2: Vnímáte nějaké problémy ve fungování obce?

Myslím si, že nějaké zásadní problémy mezi obcemi nejsou. Samozřejmě nemůžu mluvit za všechny, o ničem zásadním nevím. Kolikrát se sice objeví různé informace ohledně nějakých obecních rozhodnutí, které mnohdy z pohledu selského rozumu občana, který v této lokalitě žije, jsou docela nepochopitelná.

Ot. č. 3: Jakou provádíte činnost?

V obci Zboží fungují opravdu jenom hasiči. Nebýt SDH Zboží, tak by prostě v té naší malé vesnici, jak se říká „chcípł pes“. Ať se děje cokoliv, tak bez hasičů to u nás prostě nejde. Pořádáme jednou za 2 roky pálení čarodějnic, čímž se vlastně umožní setkání našich spoluobčanů. V zimních měsících děláváme tzv. Sousedské posezení, kdy se naši spoluobčané pozvou do naší bývalé knihovny, dnes je to taková obecní klubovnička, kde se dokážeme sejít, sousedé zde mají možnost se spolu vidět, popovídat, zavzpomínat, a když se zadaří tak i zazpívat. Velkou naší vlajkovou lodí za posledních 10 let, je pořádání zbožské Traktoriády. První ročník nebyl vůbec brán tak, že bychom v tom měli pokračovat. Tenkrát se prostě udělalo jedno takové sobotní odpoledne spojené se srazem doma vyrobených traktůrků. Samozřejmě se majitelé chtěli předvést, a ukázat co ty jejich stroje dokáží, jakou mají sílu, jak jsou rychlí a v terénu ovladatelní, a jak je umí ovládat. Tak se to odpoledne pojalo jako soutěžní. Když se potom organizátoři sešli, a tak nějak se to odpoledne vyhodnotilo, tak z toho vzešlo to, že jsme se shodli na tom, že pořádat takovouto akci, by asi nebylo vůbec špatné.

Ot. č. 4: Jak tyto činnosti ovlivňují rozvoj obce?

Výše zmiňovaná traktoriáda, má obrovský vliv na sdružování a soužití občanů obce. Pořádat takovouto akci není vůbec nic jednoduchého, a proto jsme rádi za pomoc všech a nejen zbožských občanů, kteří se nabídnou. Lidé to prostě berou tak, že když už se ta naše malá vesnička může takhle ukázat, tak proč prostě akci nepodpořit. Čím vydařenější akce, tím větší spokojenost. A takováto reklama má velikou zásluhu na tom, že každý následný ročník je návštěvností lepší než ten poslední. Čím vyšší bylo pořadové číslo traktoriády, tím více diváků a přihlížejících se účastnilo. Došlo to až tak daleko, že při proběhnuvším posledním ročníku se v té naší malé vesničce sešlo bezmála 1 000 návštěvníků, a pokud se to těm lidem líbí, tak to propagují dál, a vlastně mají velikou zásluhu na té tzv. rostoucí návštěvnosti.

Ot. č. 5: Jaké mají aktéři mezi sebou navzájem vazby?

Z pohledu zmiňované traktoriády, musím říct, že vzájemné vazby mezi obcemi fungují na dobré úrovni. Jsme velice rádi za pomoc lidí z okolních obcí jako Ůbislavice, Stavu, Brda či třeba Nové Paky. Samozřejmě každý člověk má na pomoc u tzv. sousedů svůj pohled, požádáme a jsme rádi za každého, kdo nám v tomto pomůže, samozřejmě nikdo nikoho nenutí. Při takovéto akci je prostě každá ruka, která je ochotna pomoci velice ceněná. Obecní rivalita se samozřejmě mezi obcemi objeví např. při účasti na hasičské okrskové soutěži, kde se sejdou soutěžní družstva hasičů jednotlivých obcí, ale to k tomu patří. Kdyby se soutěžilo bez touhy vyhrát, tak by nemělo cenu takové soutěže pořádat.

Ot. č. 6: Spolupracují mezi sebou aktéři i nad rámec běžných vztahů?

Někteří občané Zboží jsou také členy Sokola Ůbislavice, a tudíž se účastní různých brigád při údržbě hřiště v Ůbislavicích, či brigádách pořádaných obecním úřadem.

Ot. č. 7: Jak hodnotíte úroveň vzájemných vztahů mezi aktéry?

Když jsme požádáni o pomoc při nějaké akci z okolí, tak v rámci udržování dobrých sousedských vztahů se snažíme pomoci.

Za sebe mohu říci, že v případě nějakých akcí oslav apod. v okolních obcích, se občané Zboží těchto akcí účastní, protože proč se prostě nejít pobavit, když se tato možnost nabízí. Jsme rádi, že můžeme svojí přítomností podpořit sousedy v jejich snaze, a zároveň se toto nabízí, jako pozvání pro hostitele, na nějakou možnou jinou akci, která se může zase konat u nás. Osobně nemám problém se scházet a přátelit s ostatními lidmi. Sami víme, jak je důležitá každá ruka. Ale opět je to o lidech samotných, někdo se účastní a druhý ne, každý se zachová podle sebe.

Ot. č. 8: Vnímáte mezi sebou nějaké rozdílné úrovně postavení v rámci obce?

Nějaké rozdíly by se asi našli, ale nemohu a ani nechci vynášet nějaké soudy, protože je to o úhlu pohledu, někdo to vidí tak a druhý naopak.

Příloha č. 5: Rozhovor - SDH Štěpanice – Česká Proseč

Ot. č. 1: Jaký máte názor na obec jako celek?

Určitě pozitivní, všude chválím, i tady v Popovicích, kam jsem se přestěhoval za manželkou, že to tam funguje dohromady. Dávám Úbislavice jako příklad. Sportovně kulturní dění v obci, které se tam děje, tak se vlastně snažím ukazovat jako příklad obce, jak to tam krásně funguje. Vše je o lidech a když se chce, tak se nakonec vždy vše povede.

Ot. č. 2: Vnímáte nějaké problémy ve fungování obce?

Myslím si, že žádné vnitřní problémy nevnímám. Bohužel stát tak trošku na tohle to kašle, na ten venkov dlouhodobě, takže spíše vidím problém ve financích, že by si všechny dobrovolný spolky, nejenom hasiči, ale i všichni ostatní zasloužily pro ten rozvoj, právě že jsme jediní, kteří děláme už ten kulturní nebo sportovní život na obci, daleko větší finanční příspěví od státu.

Ot. č. 3: Jakou provádíte činnost?

Za ten spolek jako hasiči, tak se snažíme vlastně pořádat každoročně, když to umožňuje situace, teď ten Covid zrovna ne, ale snažíme se jednou za rok udělat bál, to znamená, že je nějaká kulturní akce, lidi si zatancujou, popovídají si, vyhlásí se nějaká tombola, lidi jdou dohromady, takže vlastně v Úbislavicích to je už poslední bál, který se pořádá, který děláme jako hasiči. A máme tam dál samozřejmě okrašlování okolí, to znamená, že se dělají různé brigády, vodní zdroje se čistí jako za hasiče, dělá se probírka starých dřevin, takže se kácí dříví, střepkuje, uklízí se. Co se týče i jakoby života okolo, aby obec byla pěkná, čistá. No a v neposlední řadě, když je nějaký problém, tak jsme v součinnosti s profesionálníma hasičema, takže máme jako Okrsek zakoupenou techniku, lidi jsou proškolení, pomáháme při pádu stromu, při já nevím povodních, máme taky čerpadla, není to jenom požár, co se týče hasičů, ale i všechna práce okolo. A hlavně tam známe to okolí, co jsme v tom případném nasazení, takže vlastně ty profíky hasiče navádíme přímo na to místo a když se řekne nějaký místní název, tak okamžitě každý z nás ví, kde to je a okamžitě se ta pomoc dostane na to potřebné místo. Ještě jsme vlastně do každé obce dokázali dát zvoničky. Ve Štěpanicích máme třeba automatické zvonění, takže 3x za den zvoní klekání. Na Proseči máme krásnou zvoničku a vlastně jsme inspirovali i ostatní zbory, Stav, Úbislavice i Zboží, že si udělali a nechali opravit také zvony a vypadá to poměrně pěkně v obci.

Ot. č. 4: Jak tyto činnosti ovlivňují rozvoj obce?

Já si myslím, že právě z toho sportovního, kde se dělají ty okrskové soutěže, nebo namátkové cvičení, nebo i na podzim nějaká cvičení, která se týkají opravdu nějakého rychlého soustředění někam techniky, když se to pískne, takže ty lidi, kteří se tomu věnují si myslím nezakrní. Takže hasiči trošku malinko tu bývalou armádu, když se chodilo dříve na vojnu, v těch dětech, malých klukách i holkách, se snaží maličko imitovat. A hlavně si myslím, že se lidi scházejí, mluví spolu. Držíme i ty

historické stříkačky v pořádku, takže všechny ty koňky a staré motorové stříkačky se stovkami hodin se drží ve vynikajícím stavu. Takže když pak jedeme na nějaký slavnosti do Litoměřic, do Vysokého Mýta nebo kdekoliv jinde, kde se to pořádá, třeba i tady v Jičíně, tak všichni koukají, v jakém je výborném stavu ta technika.

Ot. č. 5: Jaké mají aktéři mezi sebou navzájem vazby?

Já myslím, že mají vynikající vazby, protože v hodně případech ty lidi jsou pořád ty samí a v těch spolcích, nebo hodně těch lidí je v mnoha spolcích. Takže víme od koho máme co čekat a víme na koho se můžeme obrátit. Myslím, že právě v Úbislavicích to funguje velice dobře. Jak myslivci, tak i ostatní sbory, samozřejmě Sokol taky, tak to funguje dobře a obec taky. Když můžou, tak se to domluví a funguje to. Samozřejmě ta MASka, ta je na Pace, tam to je trošku horší, protože tam jakoby na ty dotace, nebo jaké mají zaměření, to úplně není hasičina. To je asi trošku mimo naši činnost, co se týče dobrovolných hasičů. Ale asi dělají určitě taky dobrou práci, to nechci nějak jakoby být negativní k nim. My s nimi tolik nespolupracujeme, ale věřím tomu. To má vlastně Vít'a Dufků na starost, toho znám také velice dobře, takže asi taky nějakou cestou bojuje, aby to v Úbislavicích bylo dobrý, nebo lepší. Ale jinak jsme spíše v komunikaci Sokol a Myslivecké sdružení Jahodnice. No a Agrochov, to je poslední velká firma, která je v obci, takže bez ní by to určitě nešlo. Ta má techniku, hromada lidí je v těch spolcích, jak v Sokolu, tak i hasičů samozřejmě a bez toho Agrochovu by to bylo hodně špatný, možná by to ani nešlo.

Ot. č. 6: Spolupracují mezi sebou aktéři i nad rámec běžných vztahů?

Já myslím, že určitě. Pak když tam jsou nějaké rodinné vazby tak i musí, když to tak řeknu. Takže jsou tam i tyhle vazby, protože přeci jenom Úbislavice jsou relativně malá vesnice, tak je to taky všechno provázané i touhle stranou. Takže myslím, že tam žádné velké třecí plochy nejsou a že to funguje dobře.

Ot. č. 7: Jak hodnotíte úroveň vzájemných vtaů mezi aktéry?

Za dobrou, jak jsem už říkal.

Ot. č. 8: Vnímáte mezi sebou nějaké rozdílné úrovně postavení v rámci obce?

Určitě si myslím, že mají stejnou sílu slova. Trošku možná, že hasiči máme nepatrně vyšší, že nás je víc, nebo je tam daleko větší základna. Takže když si hasiči něco usmyslíme, tak to ve směs realizujeme. Což ten Sokol je na tom o něco hůř. Ale jako vždycky jsme se snažili ty spolky určitě vypomocť. To že by byl někdo nadřazený určitě necítím. Sice jsme jako hasiči 4 sdružení dobrovolných hasičů, ale všichni spadáme pod jeden Okrsek číslo 13, což znamená pod Úbislavice jako okrsek, kam spadají všichni hasiči, Stav, Zboží Úbislavice i my. A tam si myslím je vše na vynikající úrovni. Tady na okrese v Jičíně nás dávají za příklad, protože v hromadě jiných okrsků se hádají, nebo mají různě nějaký problémy. Naopak si myslím, že když třeba na Stavě někdo chybí, nebo je nějaký problém, tak se hned pomůže. Je to vidět i na soutěžích. Samozřejmě je každý rád, když se to povede, ale když Stavu nebo někomu někde chybí lidi, tak tam bez čekání jdeme, půjčí se strojník. Spíše je to o tý

zábavě a popovídání si, a ne abychom si někde dělali nějaké naschvály anebo se nechali vyloučit, protože někde chybí jeden člověk. To jsme nikdy neudělali.

Příloha č. 6: Rozhovor - Okrašlovací spolek Stav

Ot. č. 1: Jaký máte názor na obec jako celek?

Z pohledu vnitřního si myslím, že ta obec nefunguje, tedy ve smyslu obecního úřadu tak, jak bysme si představovali. Určitě je pro nás ohromným handicapem to, že se se zavřela hospoda a obec neměla snahu o to, aby se udržela, protože ty lidi se teď nemají kde setkávat. To si myslím, že je důležité, aby na té obci fungovalo, ten společenský život. Tohle dobře funguje ve Zboží, kde jsou hasiči a kde se ti lidé scházejí a jsou tak i naučení již dlouhodobě. Když se tam udělá brigáda nebo schůze, tak se sejdou všichni. Třeba v Úbislavicích tohle nefunguje vůbec, přes to, že tam ta hospoda je. Největší spolek TJ Sokol, který má více jak 100letou tradici, tak už 5 let téměř nefunguje, za poslední 2 roky nebyly schopni udělat ani vlastní valnou hromadu. Takže dle mého je důležité, aby fungovaly spolky samotné a pak teprve může fungovat spolkový život v obci jako takový, protože díky spolkům jsou vyvíjeny aktivity jako dětský den, Mikuláš, oslavy svých vlastních výročí a výročí obce.

Ot. č. 2 Vnímáte některé problémy ve fungování obce?

Viz výše. Myslím si, že by tu měl být nějaký zaměstnanec, a to beru zejména z pohledu Okrašlovacího spolku, který bude obcí placený za údržbu veřejných prostranství, ať už jde o sekání trávy nebo vyvážení odpadků. V tomhle směru je tato obec zanedbaná.

Ot. č. 3: Jakou činnost provádíte?

Spolek teď iniciuje to, aby se tu začal projektovat nějaký spolkový dům, kde by se ti lidé mohli scházet a a chceme po obci, aby ten projekt zajistila, s tím, že by jsme se potom ucházeli o nějaké dotaze na výstavbu. Určitě nechceme nic rozmařilého, velkého a drahého, ale chceme, aby v tom byla stávající knihovna, stávající hasičárna a prostory pro scházení těch spolků. A to si myslím, že je základ, aby v té obci bylo, protože teď se ti lidé nemají kde sejít. V létě, když jsme dělali nějaké akce, tak se dělali třeba támhle „pod altánem“, protože na to bylo počasí, sešlo se tam 30-40 lidí. Náš spolek umožňuje občanům, kde se scházet, protože ta členská základna je opravdu od 20letých po 80letý. Je tvořena převážně staršími ročníky, kteří se i rádi schází a chybí jim to, ten kontakt s ostatními lidmi. Dělají se brigády, třeba každoročně se pořádá Uklidme Česko. Máme vlastní dětské hřiště na Stavě, které je vybudovalo, provozuje a udržuje v majetku Okrašlovacího spolku. Udržují se prostory v okolí „zvoničky“, rozsvěcí se vánoční stromek. Pro děti se pořádají např. loučení s létem, bobřík odvahy, čarodějnice. Je to spíše o tom, že se tu vytvářejí aktivity pro setkávání těch lidí.

Ot. č. 4: Jak tyto činnosti ovlivňují rozvoj obce?

Rozvoj obce bude určitě ovlivňovat náš záměr na výstavbu spolkového domu, to si myslím, že je aktivita, který tu obec dokáže podpořit na dlouhé roky dopředu. Už jen to, že jsme si vzali pod sebe to dětské hřiště na Stavě, protože obec tu vůbec žádné vystavit nechtěla ze strachu, že se tu někomu něco stane a zřekly se jakékoliv odpovědnosti. Dotaci na výstavbu hřiště již měl Okrašlovací spolek. Některé části byly

převezeny ze zrušeného hřiště v Úbislavicích, něco bylo zcela nové. Pro rozvoj si myslím, že mají tyto dvě větší iniciativy přínos. Setkávání lidí si myslím, že má spíše více společného s mezilidskými vztahy nežli s rozvojem obce.

Ot. č. 5. Jaké mají aktéři mezi sebou navzájem vazby?

V rámci Stavů je většina členstva hasičů zároveň i členem Okrašlovacího spolku, jsou zde i členové TJ Sokol. Jde o malou obec a spolky se rozhodně prolínají. Nelze ty spolky od sebe rozdělovat.

Ot. č. 6. Spolupracují spolu i nad rámec běžných vztahů?

Když do toho zapojím i tu obec, tak Okrašlovací spolek dělá na konci roku výroční schůzi, na kterou je vždy pozvaný starosta, nebo někdo z obce, aby přišel a věděli, co se v tom spolku vlastně děje. To že oni nepřijdou, je už nezájem z jejich strany. My se samozřejmě s tou obcí snažíme spolupracovat, ať už je to ohledně toho spolkového domu, kdy inicivujeme schůzky na obecním úřadu, aby obec byla angažovaná, věděla co se děje a nic se nedělo za jejími zády. Nad rámec je to, že řekneme starostovi, aby přišel večer na tu schůzi, což si myslím, že je nad jeho rámec.

Ot. č. 7. Jak hodnotíte úroveň vzájemných vztahů mezi klíčovými aktéry?

S nikým se výrazně nespolečuje. Okrašlovací spolek se prolíná zejména s těmi hasiči ze Stavů, protože to jsou stejní lidé. Podnět vzniku okrašlovacímu spolku dalo před 10 lety, když byly oslavy jubilea SDH Stav a ti lidé, kteří se podíleli na organizování těch oslav z toho byly tak nadšené, že to dal zárodek pro to, aby vznikl tento Okrašlovací spolek.

Ot. č. 8. Vnímáte mezi sebou nějaké rozdílné úrovně postavení v rámci obce?

Každý si řekne své. Někteří, se bojí projevit, ale to je spíše u těch lidí, co jsou zvyklí spíše mlčet. Ale rozhodně to nemá v sobě nějakou váhu v rámci spolků.

Příloha č. 7: Rozhovor - Podkumburský rozhled

Ot. č. 1: Jaký máte názor na obec jako celek?

Krásná obec, který je součástí geoparku s unikátní známkou UNESCO. Určitě jde o obec, která má co nabídnout, která má své krátké vzdálenosti jak do Českého Ráje, tak do Krkonoš. Dále se můžeme pochlubit krásným panoramatem Kumburku. Obec jako taková má možnost nabídnout i nějaké možnosti rekreace.

Ot. č. 2 Vnímáte některé problémy ve fungování obce?

Určitě. Proto i Podkumburský rozhled v roce 2005 vznikl, a to především z důvodu, aby zde vznikla nějaká kritická opoziční síla vůči v té době fungujícímu či nefungujícímu obecnímu úřadu. V roce 2006 jsme vytvořili svoji vlastní kandidátku s tím, že jsme zjistily 2 mandáty v 9ti členném zastupitelstvu, což se ukázalo jako nedostatečné vzhledem k těm bývajícím 7, kteří byly zajetý ve starých kolejích.

Ot. č. 3: Jakou činnost provádíte?

Za tu dobu tady ten spolek dokázal vytvořit hromadu pozitivních věcí i v oblasti toho veřejného působení. Díky tomu, že jsme v tom zastupitelstvu fungovaly, tak se začaly zveřejňovat zápisy z těch zastupitelstev, což do té doby vůbec neexistovalo, nedělali se, natož aby se zveřejňovaly. Řešily jsme otázku svozu odpadu, což do té doby vypadalo hrozně, válely se pytle na silnicích a svážel to Agrochov jednou za měsíc. Hned v roce 2005 se zde vytvořil nezávislý zpravodaj Podkumburské rozhledoviny, který fungoval více jak 10 let. Teď už bohužel na to nejsou kapacity, ale vydalo se možná 70 čísel, v průměru byly 4 čísla ročně. Tímto se zajišťovala informovanost lidí. Jeho obliba byla si myslím jednoznačná i z množství předplatitelů, cca okolo 80 odběratelů, což si myslím, že na tuto vesnici je docela slušné. V této době za poslední 3 roky je činnost nulová. Jedna z velkých akcí byla uspořádání výstavy k 650 letům od první zmínky obce Úbislavice. Nejstěžejnější byl ten zpravodaj Podkumburské rozhledoviny, kde jsme se snažili širokou veřejnost nějak informovat o tom, co se v obci děje, sdělit nějaké své názory, o tom, co si myslíme, jak by se to mělo nebo jak by jsme si představovali, poukazovaly na to co se děje špatně a naopak, zviditelnit, co se udělalo dobrého. Dále jsme iniciovaly i to, že vznikl obecní prapor a obecní symboly, To tu do té doby taky nebylo. Vznik obecních symbolů probíhal tak, že jsme kontaktovali heraldika, tuším někde z Ostravy. Přijel tenkrát vlakem, vyzvedly jsme ho ve Staré Pace. V hospodě jsme udělali posezení, pozvaly lidi, širokou veřejnost, kdo chtěl. Jak říkám, hodně lidí na nás bylo alergických, ale chodily ti věrní. Třeba 30 lidí přišlo určitě. Heraldik představil několik návrhů, jak by to mohlo vypadat, s tím, že to mělo nějaké historické opodstatnění a splňovalo to nějaké ty heraldické povinnosti. A nechali jsme hlasovat o tom, co se těm lidem líbí. Bylo to už připravené, znal historii obce a přijel už s nějakými návrhy.

Ot. č. 4: Jak tyto činnosti ovlivňují rozvoj obce?

Určitě co se týče otevřenosti úřadu, tak velmi. Už jak jsem zmínil ty otevřené zápisy ze zastupitelstev. S tím, že my jsme na každé zasedání přicházeli s nějakým

návrhem k nějakému řešení něčeho, ať už to byly třeba ty odpady, ať už to bylo řešení využití obecního úřadu. Dělali jsme tady i ankety, co by ty lidi chtěly. Takže to si myslím, že pro ten rozvoj určitě přínos mělo. Co se z toho pak realizovalo nebo ne, je druhá věc, ale možnost těm lidem, aby se do toho zapojily, jsme daly, což do té doby neexistovalo.

Ot. č. 5. Jaké mají aktéři mezi sebou navzájem vazby?

Je pravda, že my jsme byly celkově nenáviděni v té obci. Co se týče ostatních spolků obzvlášť. My jsme chtěly něco nového, chtěly jsme něco změnit, a všichni byli tady s tou svojí 100letou historií zafixováni v něčem jiném. Tady ta obec je specifická v tom, že každý spolek ovládá nějaký „rodinný gang“, který má na dění v obci svůj jasný názor a neradi přijímají názory nové. Ale na druhou stranu musím říct, což souvisí s tou výstavou k 650 let, tak na těch se podílely všechny spolky a myslím si, že ta spolupráce fungovala. Ohledně vzniku obecních symbolů jsme se pak se starostou účastnily ve sněmovně toho slavnostního udělení symbolů, protože to musí schválit poslanecká sněmovna.

Ot. č. 6. Spolupracují spolu i nad rámec běžných vztahů?

Co se týče spolků, tak bych řekl že to je vše nad běžný rámec, protože každý tu činnost provádí dobrovolně ve svém volném čase. Když se vrátím k těm oslavám, tak na těch se podílely všechny spolky a myslím si, že ta spolupráce fungovala mezi všemi spolky. Ale to bylo asi i naposled, kdy jsme takhle všichni spolupracovali.

Ot. č. 7. Jak hodnotíte úroveň vzájemných vztahů mezi klíčovými aktéry?

Obecně jsme byly nenáviděni. Zbytek mezi sebou vycházel v pohodě.

Ot. č. 8. Vnímáte mezi sebou nějaké rozdílné úrovně postavení v rámci obce?

Na nikoho jsme se nepovyšovali, ani nikdo jiný.

Příloha č. 8: Rozhovor - Agrochov Stará Paka

Ot. č. 1: Jaký máte názor na obec jako celek?

Tak já tady bydlím. Hnedka na první dobrou, co mě napadne. Obec Úbislavice je vlastně složená z 5 vesnic, jako samotná samozřejmě funguje, ale spadají tam Štěpanice, odkud pocházím, Česká Proseč, Stav a Zboží. Takže to je spádový. Ty Úbislavice je taková „středisková“, ono se to teď nenosí, obec. Jsou tu pohodoví lidi bych řekl osobně. Drželo se asi dříve víc pohromadě, ale teďka už to tak není. Jakoby se stává z toho taková vesnice, že dříve se hodně drželo pohromadě, tak 10 roků zpátky a teď bych řekl, že ty lidi z vesnice se tak jako sami do sebe uzavřeli, ale může to být i díky tomu Covidu teď, že to člověk tak vnímá. Protože z těch akcí, co se tu dělali 6, 8, 10 roků zpátky, tak skoro nefunguje už nic. Nefunguje Sokol, teď ty hasiči, díky Covidu jsou taky rozbití. Takže nic tak pěknýho, jako to bylo dřív. Ale člověk stárne, tak to vidí taky jinýma očima. Jako člověk tu bydlí, takže ten pohled na obec by měl být pozitivní, ale spíš jsem jakoby ovlivněný tím, že teď to je naprd, díky tomu Covidu, ale ono to bylo už před tím, že ty lidi se hodně uzavřely, ty rodiny hlavně. Hodně se dojíždí za prací, že není tolik v tom místě. A nejdou tak k sobě, bych řekl, možná to je i tím, že se sem přistěhovalo pár lidí jiných. Ale asi jo, asi to tak cítím, že těch starousedlíků tu je strašně málo a kdo tu byl tak vlastně odešel, ty děti hodně odešli. Samozřejmě tím vymírá ta obec, tak se sem přistěhují jiní, cizí s odpuštěním, ale to je špatně řečeno cizí, ale nejsou to místní rodáci. A tak to asi ta vesnice jakoby zaniká, bych řekl. Že zaniká ta klasická vesnice, tímhle tím způsobem. Tím, že ty starousedlíci tu tolik nejsou, tak to zanikne. Zas je samozřejmě dobře, že ty lidi se sem chtějí stěhovat, chtějí tu stavět a že tu chtějí bydlet, to je dobře, ale rozbije se asi takový to, co vždy na těch vesnicích bylo, že ty rodiny se znaly od věky věků, to už pomalinku není. Tak to cítím na tu první otázku. Samozřejmě je to blízko Nové Paky, blízko Jičína, je tu eventelně klid, jsou tu samozřejmě pražáci, což je asi dobře, protože zas aspoň ty chaloupky drží pohromadě, protože nikdo by to takhle neudržel jako oni, každý by to zbouřil a postavil by zděný. Oni ty roubenky udržují a sypou tam peníze a vlastně díky tomu ty roubenky tady jsou, ale to tak vždycky bylo. Vždycky tady ta vrstva, budeme říkat z Prahy, oni to nejsou všechno pražáci, jsou i z Mladý Boleslavi, nebo z Liberecka. Tak ty roubenky udržují, protože jim to k tomu chalupaření stačí, na normální bydlení to dneska už nejde, musíte mít ústřední topení, septiky, kdyžto tyhle ty chaloupky si více méně žijí po staru. Což je taky dobře, že to tady je.

Ot. č. 2: Vnímáte nějaké problémy ve fungování obce?

No řekl bych, že ta soudržnost té obce je pryč, že se vypařila a tenhle ten Covid to zabil už úplně. Sice fungují ty hasiči, ikdyž teď vlastně kvůli situaci taky nefungují, ale i před tím. Samozřejmě nějaká rivalita mezi těma hasičskými sborama vždycky byla a asi je, to je dobře, ten soutěživý duch tam je. Jakoby vytrácí se to, nebo jestli to tak vidím jen já, já to tak vidí, že ta vesnice jakoby mizí, ale takhle co se bavím i s těma klukama, jak to je v jiných vesnicích, tak to je to a samí. Není zájem no, samozřejmě ty děti žijí jinak, vychovávají se jinak v těch rodinnách. Hodně je ovlivňuje samozřejmě ten internet, tyhle věci za nás samozřejmě nebyly, ale to

nekritizují, tak vývoj jde dopředu. Je to jinak no. Dneska tady máme v Úbislavicích vybudované víceúčelové sportovní hřiště a spíše ho podle mě využívají hodně z tý paky, že sem choděj ty děti než úplně ti místní. Tak oni na to třeba nemají tolik času, jako ti na tý Pace. Samozřejmě mají právo ho využívat všichni, ale řekl bych, že více ho využívají ti s odpuštěním ti pražáci, co sem jezdí na víkend a taky hodně z tý Paky. Ale je to využíváný, to je dobře.

Ot. č. 3: Jakou provádíte činnost?

Agrochov má zemědělskou prvovýrobu. Takže to je tady na tom Úbislavsku máme 3 zemědělský hospodářství. Je to v Úbislavicích kravín, kde je nějakých 220 kusů dojnic, pak samozřejmě dole hnedka teletín, tam je asi 120 kusů nějakých jaloviček. Pak je na Český Proseči odchovna, tak je 250 kusů a další je ve Zboží, tam je 110 kusů vysokobřezích jalovic. Je to všechno zemědělská prvovýroba tady, takže pole, co jsou pronajatý, vlastně slouží, něco málo je orný půda, kde se pěstuje obilí a kukuřice samozřejmě, kde nám to dovolí svažitosti a podmínky, protože teď se vše zpříšňuje. Jinak vše jsou trvalý travní porosty, který slouží k tomu senážování. Seno, senáže se dělají. Když to stihneme 3x do roka omlet, jsme rádi, kukuřice a obilí jednou ročně. Na tom katastru Úbislavice, Česká Proseč, Zboží a Stav a jde to všechno sem, do těch výkrmů, pro ty krávy, aby měly co žrát. Samozřejmě jsme za to nenávidění. Protože když už je pěkně, děláme kravál, když prší tak taky něco vozíme, smrdíme jim, jsme hluční, prášíme, když si chtějí vyvětrat tak ořem, nebo sejem, takže jim zase prášíme. Dneska se z pohledu mého kouká na to zemědělství skrz prsty. Jsme tak jako trpění netrpění. Plno lidí tu nepracuje v tom zemědělství, z té obce. Máme tu asi 10 lidí, co tu pracují a bydlí i v té obci a zbytek lidí pracují někde jinde. Jsme tak jako více méně trpění z milosti a všechno je otázka času, kdy nás celorepublikově vyštvoú z těch vesnic, si myslím. I přes to že to nějakým způsobem to zemědělství patří k tomu vesnickému životu. Ale ono právě už na tý vesnici nežijou ty lidi, už i tady se začalo udávat, dělají se naschvály, volá se policie a t tu nebejvalo no. Vemte si, že na tom Úbislavickém katastru, vyjma toho Lukáše, ten si teď koupil tele, neexistuje doma žádný zvíře větší než koza. Mají občas slepice lidi, nějakýho toho králíka, husu. Prase myslím má akorát Joska tady dole. No a je to pryč prostě. To před 10 lety 15 tady bylo aspoň 7 krav po tý vesnici, dneska teda nic no. Samozřejmě má tady Tereza dóle, ale ta je z Dřevěnic a má to tady u babička, ta tam má nějaký „mastňáky. Ale to je asi tak všechno. Nějaký kůň tady je po novu tady je, ale to jsou všechno takový ty hobby. Nic to v uvozovkách nepřinese, ale je to teď moderní mít u baráku koně. Samozřejmě nějaký ovečky tady jsou trošku na meze, ale to tady mám akorát já a Honzík Havlů a Lukáš Brendlů. A to jsou takový ty kotáry, to tu společnost, nevytrhne, nějaký hektar támhle, hektar tady, to je nic, to je bezpředmětné. Takže z těch vesnic se vytratilo to hospodaření klasický, protože to nikoho nebaví, protože to je práce a smrdí to a hlavně to je každý den a to lidi úplně tak nechtěj. Dneska je bejt moderní a na tý vesnici chci bydlet, ale se vším komfortem a pak vypadnout na dovolenou k moři a do hor. Dneska to tak je no. Teď nás to ovšem všechny omezilo, lidi jsou zavřený, což je ovšem všechny štve. Ale samozřejmě je tu hezky, na kole se tu dá jezdit, na běžkách. Takže

vlastně co tu děláme tak opravdu jenom sekáme, sejeme, máme na starosti tu polařinu a ty louky.

Ot. č. 4: Jak tyto činnosti ovlivňují rozvoj obce?

No asi určitě to do rozvoje obce úplně ne. Maximálně, že když by se sem někdo nastěhoval, tak tu může najít práci přímo v obci, pokud by ho bavilo být v zemědělství. Tak to asi jo, ale jinak jako pro obec abychom dávali rozvoj, to bych řekl že spíš ne. Samozřejmě se přidává na hasiče nebo na ty sdružení, to se vždy nějaká korunka jim přidá, ale to je jen 5 nebo 10 tisíc ročně, více ne.

Ot. č. 5: Jaké mají aktéři mezi sebou navzájem vazby?

Většinou to jsou skoro ti a samí lidi, když je někdo u Sokola tak je i u hasičů. Samozřejmě je Sokol pro všechny ty vesnice jeden, zatímco ty hasiči jsou pro každou vesnici – SDH Úbislavice, SDH Stav, SDH Zboží, SHD Štěpanice-Česká Proseč. Takže tam ta rivalita je taková jakoby větší. Sokol teďka 8 nebo 6 roků nevyvíjí žádnou aktivitu, akorát 2x do roka máme pochod, tak jdeme. Protože Radek se tak nějak naštvál na to. Takže to tak nějak funguje nefunguje no, občas se sejdem ale je to jen ten pochod, co se dělá v květnu a něco pro děti, když se dělá, ten dětský den. No nic moc, je to bída, bych řekl. Ale ty lidi jakoby jsou ve všem nalezlý, jak v Sokolu tak v hasičích. Třeba ten Okrašlovací spolek to má vyloženě Stav, ten si to drží sám, to je nějakých 15 lidí. Ale nevím teď, jestli poslední dobou vyvíjejí nějakou aktivitu, ale myslím, že ani ne, že to tak nějak utichlo. Více méně ty kluci, co tu bydlí, jsou v Agrochovu zaměstnaní, jsou i u těch hasičských sborů, kam spádově patří pod tou obcí a jsou většinou i v tom Sokole. Ale teďka to tak jakoby všechno spí. Když se udělá hasičské cvičení, tak tam se samozřejmě nějakých 100 lidí sejde, jo, jednou dvakrát do roka se dělá to noční cvičení. Ale je to takový, nevím, jestli je toho hodně nebo málo, ale je to teďka špatný bych řekl. Ale může to být i tím Covidem no.

Ot. č. 6: Spolupracují mezi sebou aktéři i nad rámec běžných vztahů?

My jediný, co spolupracujeme, tak jen s Mysliveckým sdružením Jahodnice, tam s panem Ticháčkem, tak tam jako spolupráce je. Ovšem my jsme povinni ze zákona s nimi nějak, ohledně sekání a tohohle. Je tam ta zpětná vazba. Oni nám chodí pomáhat když se seje, tak chodí ty prasata plašit, nebo tak dávají nějaký dělobuchy a nebo nějaký odstřel. My se jim zase finančně taky trochu revanžujem, třeba jim koupíme nějaký to noční vidění. To je asi tak všechno. Takže tam ta spolupráce je. Spolupráce versus hasiči je, že tam nějaký peníze dáváme, když je bál. Protože zas když by asi hořelo, tak by nám taky přišlo pomoci, to se tak jako udržuje v tý vesnici. A na Sokol se taky občas dávalo, když byly ty plesy, ale teď to taky spí, takže nic. Jinak když to fungovalo, dejme tomu 5 nebo 6 roků zpátky, tak to bylo takový, že se přidali peníze na slavnosti, přidali se peníze na tohle to, přidali se peníze, když byly výročí obce a tohle to, tak samozřejmě se peníze dělali. Ale teďka se nic nedělá a nic se tam nedává. Více méně chodíme kolem sebe, jenom se pozdravíme. Nevím, jestli jakoby to nadšení těch lidí vyhaslo. Řekl bych, že jo. Tak oni dělali Zbožáci tu Traktoriádu, tak tam se samozřejmě finančně pomáhalo. Samozřejmě ten stánek se

tam postavil, udělalo se tam pěkný zázemí, i na tom hřišti v Úbislavicích. Ale když se to všechno vybuchovalo, tak to tak 2-3 roky fungovalo. Podle mě tam chybí ti nástupci, protože třeba Luděk nebo i ten Radek řekne, jo hele mě je tady 45 tomu je skoro 50, a už z mladý generaci by mohl někdo jinej zas takovou tu šťávu do toho nalejt. Nenaleje, tak si to tak jako žije svým životem neživotem. Ale zas když by se řeklo zas na druhou stranu, tak ty lidi se semknou a půjdou někam ty oslavy dělaj, ale není jak bych to řekl, společenská chuť něco dělat, jestli to tak jde říct, takovej nezám. Hodně udělal i ten vir, doba, jaká je. Samozřejmě jsou i ty finanční věci. Plno lidí je teďka strašně dlouho v práci, mi přijde, že to není, že se jde ve 3-4 domů, dneska se chodí domů tak v 7. Samozřejmě pak jsou i ty děli kolem toho, a bydlení. Je to jiná starost, jiná doba. Jinak se žije podle mě. Před těma 10 lety se žilo zase jinak. Je to tak no. Prostě se to mění, vyvíjí se to. Ta společnost se vyvíjí a i tu obec to zasahuje. Do hospody se pomalu vůbec nechodí. Tady co vlastně byla v Úbislavicích hospoda, na Stavě hospoda. Na Stavě ji zavřeli, do Úbislavic chodí, já nevím 7 lidí. Já tam nebyl 20 nebo 15 let v tý hospodě, jo. Za prvé, není asi s kým tam jít, nebo si spíše jdeme sednout ke známým do těch pergol a pokecáme spíš tam, než aby se šlo. Dřív jsme chodili, to jsme byly v hospodě každé pátek, chodili jsme tam na karty, hospoda bžuněla, tam bylo 50 lidí, ale to je pryč no. Lidi nejdou ani na plesy. Dneska se udělá ples a přijde sotva 60 lidí. A to se dříve dělali pyžamový, dělala se pomlázková, jirinková, do toho byly 3 plesy – myslivecký, hasičský, sokolský, mezi to nějaká Kateřinská zábava, hrálo se divadlo. Dneska neuděláte nic, není zájem. Není asi ten leader, který by to tady táhl, ale třeba se tolepší.

Ot. č. 7: Jak hodnotíte úroveň vzájemných vtaů mezi aktéry?

My můžeme akorát tak řešit ty myslivce, tak to je OK, to funguje dobře a hasiči taky, kdyby hořelo nebo to tak se zavolá a ti kluci přijedou a pomůžou. Takže to bych řekl, že takhle to funguje na to zavalání určitě. Tam bych řekl, že by nikdo neřekl nejdou, prdím na tebe, to v žádným případě. Tak se Sokolem, když by se řeklo Radkovi, tak by se taky určitě něco udělalo, to on zas není takovej. Ale není ta chuť, není chuť dělat něco mimo tu povinnost. Jako funguje to, funguje, ale teď to všechno nějak spí.

Ot. č. 8: Vnímáte mezi sebou nějaké rozdílné úrovně postavení v rámci obce?

To určitě ne. Každý má tu svoji, zastává si to svoje, každý si jede podle toho svého. Ale když máme my jako Hasiči Štěpanice, tak se vždycky sejdeme na tu brigádu, sice nás ze 17 přijde jen 8 nebo 9. Když by Radek řekl na tu brigádu, tak taky přijdou ty lidi. Když obec svolává brigádu kolem toho hřbitova, tak chodilo víc, teď už chodí třeba 10 lidí. Spíše mi přijde že jakoby chybí ten tahoun. Když by tam někdo takový byl, tak by to bylo lepší. Když ten Radek Vítů přišel do Sokola před těma 20ti lety, tak to Sokol táhnul tu vesnici, to byly hasiči úplně puta. Teď už je Radek jakoby vyhořelej, když to řeknu blbě, a není tam ten nástupce, aby to přehnal a byl tam nějaký tahou na tý vesnici. To si myslím. Rivalita, nebo že by tam někdo řekl víc nebo míň, to ne. Když by hasiči řekli tohle to, tak ta obec jim určitě pomůže. Teď ve Zboží opravují tu hasičárnu a taky ty peníze s tou obcí dohodli, když chtějí něco na Stavě, tak taky s tou obcí musí spolupracovat. Takže to asi funguje, to je dobře a ta obec do

toho ty peníze naleje. Ale jde o to aby si ti hasiči chtěli říct, a udělali to. My jsme třeba opravovali střechu na hasičárně na Český Proseči, jako za Štěpanice, to jsou jedni hasiči. A taky jsme tam bojovali, zamítli nám to, tak tam byla nějaká rivalita, pak jsme se taky s odpuštěním naštváli, že si to uděláme sami a pak se trochu ta obec taky chytla za hlavu a dokázalo se to, našel se nějaký ten kompromis a dobrý, stojí to, střecha je hotová, funguje to, neprší tam, je to pěkný a je to zas opravený a můžeme se tak v uvozovkách scházet, ale bohužel to jsem se vloni ani nesešli, protože to nejde, nemůžeme a ani se moc nechce, člověk nechce nikoho nakazit, protože tam jsou i ty starší lidi. Ale když se ty různé spolky, kterýkoliv seberou a půjdou za tou obcí, nebo za tím Agrochovem, nebo i hasiči mezi sebou, tak si myslím, že se vždycky dohodnou a tu věc neztratí a udělají, ale zatím teďka nechce nikdo nic dělat. Jako ještě to v nich je v těch chlapech, že ta vesnice si musí pomáhat. Pořád to jsou takový ty sousedský vztahy a sousedi, byť se to zhoršilo a tenhle stav, co je, ten tomu dal teda za uši. Ale to asi cítíte i vy, jak se pohybujete mezi lidmi. Samozřejmě někde to je happy anebo se tváří, jak je všechno úžasný, ale když pak přijde tvrdý na tvrdý tak ono to tak není. Ty rodiny toho maj plný zuby, samozřejmě tomu jde i ta obec, k tomu jdou i ty dobrovolný svazky, to vidím i v tom Vodovodu, co máme, že někdo je nadšený a jsou rádi, nebo se zbytek veze na nějakým snu a hlavně po mě nic nechtějte. Takže ta šance podle mě je, je to v těch lidech, ale zase se to asi musí probudit někde, aby se to zlepšilo a aby to prostě zas začalo fungovat jako v těch letech 2000. Ale on to taky každý to vnímá jinak, jinak jsem to vnímal, když mi bylo 18 a jinak ve 47. To asi taky cítíte, ten člověk stárne, nějaký zkušenosti taky nasbírání ten život. Někdy je mlčení zlato, jak se říká, ale někdy se ta pravda musí taky říct a ohnout, někdy prostě bolí si něco někde vyžádat a vyškemrat a pak to je dobrý, když se to podaří a udělá se to, tak je to fajn. Třeba i na tý Proseči, jak jsme dělali tu opavu a to si myslím, že i ty Zbožáci Jak opravovali, tak taky se tam pohádali, asi si tam řekli něco, co si říkat, neměli, ale mají to tam opravný, letos to budou dodělávat a nakonec si to tam prosadily. Jo ale taky se museli nějak ohnout a i ta obec tam musela všechno trochu tak nějak rozumně řešit. Tak asi tak.

Příloha č. 9: Rozhovor - Vodovod osada Zboží

Ot. č. 1: Jaký máte názor na obec jako celek?

Tak já tam jsem teďka rok teprve, tam byl dříve někdo jiný. Takže zaplat' pánbůh se to dotáhlo Agrochov versus obec vlastně dotáhlo za financování Agrochovu a členů toho vodovodu, tak se vlastně před 3 lety udělal ten nový vodovodní řád. Což je tedy úžasná věc. Za pomoci samozřejmě obce, ale tam to bylo jen co se spíše jako že do toho taky šli. Zafinancoval to kompletně celý Agrochov. Udělalo se to. A vlastně nějakých 17 baráků je tady na tu vodu napojený tak vlastně to funguje. Takže to klobouk dolu, že vůbec se to před 3 lety dokázalo takhle dotáhnout a funguje to. To kvitují. Vlastně na jaře se k tomu sedlo, hodilo se to na papír, samozřejmě tam nějaký starý plány byly, jak ta voda je položena. Tak se to vykopalo, udělalo se to a s požehnání teda Agrochovu a obce se to udělalo, že voda teče a funguje. My jsme tedy s nikým jiným nespolupracovaly, jen Agrochov, obec a samozřejmě to sdružení, kterým jsou členy jako Agrochov tak ta obec. Takže to si myslím, že je dobrý, že se podařilo. My teď s obcí jsme takový, že se jim to asi úplně nelíbí, potože my jsme teď trochu zdražily na tu opravu peníze, protože budeme potřebovat opravit dekl. Tak to tam bylo takový, že se to zamítlo, že to obec zamítla. Jenže ona s tím chudák stejně nic neudělá, protože členská chůze rozhodla, že to musí stejně zaplatit, takže to bude ještě takový, aby nechtěly pak nedej bože ještě vystoupit z toho no. Ale jsou tam taky napojení na vodu. No, teď bych řekl že to je takový na mrtvým bodě, jak to bylo pěkný před těma 3 lety. Tak ono je to nic nestálo tu obec, tak teď po nich chceme nějakou korunku, no teď nám teda přispěli 1000kč na vodoměr, tak to je dobře, i když jsem si taky myslel že dají víc, ale dobře, každá koruna dobrá. Teď to je takový, no, jsou členy prostě toho sdružení a asi se s tím musí ten obecní úřad, respektive ti zastupitelé sžít, že nejsou jen požitky ze členství, ale že jsou i povinnosti. Takhle bych to řekl. A to si myslím, že ti zastupitelé si neuvědomily, že vlastně na tomhle tom vodovodním řádu je ta knihovna obecní, kde teda je ta hasičárna, který taky patří obci a dělají se tam různě ty oslavy. Čarodějnice se tam dělají, námětové cvičení, někdy to noční, mají tam tu Traktoriádu a více méně využívají tu vodu. Ta je vlastně k dispozici po celou dobu té akce. To si podle mě asi neuvědomují a oni řeší, jak jsme nevydělali, vlastně za loňský lok se ani hrníček vody nevytočil, tak proč bysme měli platit peníze. Tak jsem jim tam psal dopis, že to takhle není, že ten hrníček vody samozřejmě nespotřebovali, ale pořád mají k dispozici otočit kohoute a voda teče. Ta údržba, respektive taky potřebujeme peníze na ten dekl, abychom si hrabaly peníze a měly jsme je na účtě nepotřebujem. My potřebujeme zaplatit tu opravu a pak můžeme klidně zase dalším 20 roků nevybírat ani korunu. Do teď se vlastně nevybíralo nic, žádný poplatek na údržbu. A to si myslím, že ti zastupitelé jakoby asi úplně nepochopily, ale to chce čas.

Ot. č. 2: Vnímáte nějaké problémy ve fungování obce?

Jako samozřejmě, jak už jsem říkal, je to jejich názor. Ale říkám, tam stejně rozhoduje většina, což většina rozhodla, nějaký návrh proběhl, ale prostě nic jiného jim nezbyde než se prostě tomu přizpůsobit a on to čas všechno srovná, jak říkám. Ale nejsme jako ve při, že bysme se někde hádaly, to ne. Spíše to bylo jako poukazováno

jako „ježiš marja co zas chtěj, dali jsme jim 100kč na vodoměr, tak proč chtějí zas nějaký poplatek. My jsme tam ten rok 2020 nic nedělali“. No samozřejmě, ale my ten dekl prostě potřebujeme opravit, on tam leží a teče do něho. Což si myslím, že tak úplně nepochopily.

Ot. č. 3: Jakou provádíte činnost?

My vůbec žádnou, nikomu nic. My si žijeme jakoby sami sobě, žejo. Protože my máme to sdružení, máme nějaký stanovy, koukáme, aby ta voda tekla, tak teď tam nějaký vzorky dáme. Činnost my vůbec nic, žádnou. My vlastně jenom udržujeme jako to sdružení, jsme sdružení těch lidí, co jsou napojení na tom vodovodu. Ale jako že bysme nějakou činnost někde, to v žádném případě. Tam jsou vlastně převážně chalupáři, trvale bydlící to jsou asi 4 baráky ze 17, jinak to jsou všechno pražáci. A samozřejmě kravín. Agrochov tam má těch 120-150 kusů dobytka tam na tu vodu napojenou, to se samozřejmě kus vody spotřebuje. Ale abychom se někde podíleli na nějaké činnosti s obcí nebo s jinými spolky, vůbec, to jsme v životě ani neuvažovali.

Ot. č. 4: Jak tyto činnosti ovlivňují rozvoj obce?

No opravily jsme tam tu vodu. Ona tam byla, ale teklo to, To bylo starý potrubí, to se dělalo někde ve 20. letech. Takže to se opravilo, dalo se do plastu. Ano, je tam k dispozici. Obec tam má tu svoji budovu a je tam připojena na tenhle ten vodovod a kdykoliv je k dispozici pro ty věci, co se týče těch Traktoriád a podobně. Samozřejmě i ten Agrochov tam pomáhá, když se potřebuje někde něco posekat traktorama, ale řeší se to s nimi. Tam vlastně nepomáháte sdružení, ale tý osobě, která to zaštituje jakoby. Takže ten Vodovod, řekl bych, my se tam taky tak tiše vezeme jsem si tam těch 17 baráček a ty chalupáři, kterých je teda většina.

Ot. č. 5: Jaké mají aktéři mezi sebou navzájem vazby?

To my vůbec nic. Samozřejmě taky jsou ty naši členové u hasičů nebo u Sokola, ale to se u nás vůbec neřeší.

Ot. č. 6: Spolupracují mezi sebou aktéři i nad rámec běžných vztahů?

Z naší strany ne. Ale jedinci si určitě pomáhají. Ale že by vyložene šel ten vodovod za někým, to ne.

Ot. č. 7: Jak hodnotíte úroveň vzájemných vťahů mezi aktéry?

Tak jelikož my jsme jenom s tím Agrochovem, tam to je OK, protože tam ty peníze musíme dávat, aby to fungovalo. A pak s tou obcí máme pak tohle to dilema, že jsme spíše nepochopení, nebo podle mě to zastupitelstvo tak jako ani neví, proč by měly někde něco platit. Oni si neuvědomují, že vlastně pokud máš doma studnu, tak kdo by ti proboha přispíval, ale pokud jsi někde člen, a tu vodu využíváš, pro občany obce, tak se na to máš koukat z úplně jiný židle. A to si myslím, že je celý ten problém tohohle zastupitelstva, že na to koukají z pohledu svého. Kdo má obecní vodu tak za ní samozřejmě platí, ale plno kluků má svou studnu, tak si řeknou že jim taky nikdo nedá na čerpadlo, tak proč by jsme jako obec měli dávat. Ale to je právě špatně, protože

ta obec, když tam pak přijde 500 lidí, tak vlastně každý tu vodu dostane, nebo každému ten pullitr po pívu omyjou v tý vodě, co tam je připojena. Ale to si myslím takhle rovnou z patra. Aby to zas někdo nevzal, že je j pomlouvám, to chraň pánbůh. Patří to asi k tý mentalitě těch lidí na té obci. Každý vidí vždycky ten svůj problém na prvním místě, pak dlouho dlouho nic a pak ten svůj a o tamtom můžu akorát nadávat, jak to dělá blbě. Ale ono to tak asi je v dnešní době. Vždycky je bližší košile než kabát v tomhle tom směru. Obec má být vlastně pro ty lidi, ta má udržovat. Všechny ty organizace jsou vlastně k rozvoji té obci. Měla by ta obec jakoby víc tlačit na tyhle ty dobrovolný organizace a udržovat je více v takový ty pohodě, než zamítat a říkat ne, nechceme to si to sami na tohle vydělejte. Ale ono bohužel to tak nejde. Protože obec je jakoby nad rámec všeho, obec je pro všechny. Ale jak říkám, záleží, kdo tam sedí a jak na to kouká, to je vždycky tak. Ale to je vláda, to je parlament, to je místní zastupitelstvo, to nemyslím jako kritiku, aby to nevyznělo špatně. Ta obec by vždy měla být nad věcí všech, když si to rozhodne že takhle to bude tak vlastně to tak je. Jsou tam zvolení a je to to gró, co tam je a ti by si takhle měli rozhodnou a říct, ano, je to pro blaho té obce. Je to v obci, jsou to hasiči, je to okrašlovací spolek a další, co přinášejí něco pro obec. Tak jim přidají nějakou korunu, Vydávali se nějaký noviny, dělají nějaký dětský dny, pochody, tak když půjde 30 lidí z obce na Kumburk a opečou si tam buřty, tak to je podle mě jediné dobře, žejo. Nebo se udělá lampiónový průvod, nebo dělaj nějakou stezku odvahy, nebo když si sebou a udělají si tady Kateřinskou zábavu v hospodě, tak proč bysme jim nějakou tu korunku nedali. Zaplať pánbůh za to, že tu chtějí něco dělat. A to si myslím že ta obec teďka jakoby nevidí, nebo spíše nechce vidět, protože „to je stejně jen pro pár lidí“ a tím se to právě zabije. Protože když půjde pár lidí, co přijdou poprvé, ono po druhý přijde o pár víc a po třetí tam může být už třeba třetina obce. Takže takhle to vidím asi já, jestli to vidím dobře.

Ot. č. 8: Vnímáte mezi sebou nějaké rozdílné úrovně postavení v rámci obce?

V tomhle směru ne.

Příloha č. 10: Rozhovor - MAS Brána do Českého ráje

Ot. č. 1: Jaký máte názor na obec jako celek?

Obec Úbislavice je členem MAS Brána do Českého Ráje s tím, že zástupce obce se pravidelně účastní valné hromady, která se koná jednou za rok. Obec jako taková se řadí spíše k těm menším členským obcím, protože členy MAS jsou i města, největší Nová Paka, Lomnice nad Popelkou, Lázně Bělehrad, Železnice. Takže my to vnímáme spíše jako obec menšího typu, na jejichž území působí MAS, která spolupracuje s vedením obce.

Ot. č. 2 Vnímáte některé problémy ve fungování obce?

Z našeho pohledu určitě ne, protože my se opravdu vídáme se zástupcem obce pouze v rámci valné hromady, s tím, že jsme v kontaktu spíše elektronicky. Informujeme obec o činnostech MASky, s tím, že když požadujeme od starosty, aby o nějakých aktivitách informoval místní spolky nebo místní podnikatele, tak si myslíme, že nám obec vychází vstříc a funguje ta spolupráce a informovanost mezi obcí a MASkou tak, jak má.

Ot. č. 3: Jakou činnost provádíte?

MASka je vlastně založená na nějaké metodě LEADER s tím, že se snaží spojit činnost neziskového sektoru, podnikatelů a veřejného sektoru. Hlavním smyslem je, aby se tyto 3 sektory podíleli na rozvoji venkova. Ten prostředek, jakým to ta MASka může dělat jsou finanční prostředky EU, které má MAS k dispozici a které formou svých výzev přerozděluje dále do území. V rámci těchto výzev může kdokoliv na území obce Úbislavice nebo i obec samotná a díky těmto prostředkům se může podílet na rozvoji ve svém území.

Ot. č. 4: Jak tyto činnosti ovlivňují rozvoj obce?

To je zejména třeba to přerozdělování prostředků EU. Jsou to i takové drobnější akce, jako že MAS podporuje každoročně konání kulturních a společenských akcí v území, takže zrovna tak může kdokoliv v území obce Úbislavice požádat o příspěvek. Už je to tuším 4 rok po sobě, kdy se na jednotlivé akce připisuje příspěvek 5 000,-. V letošním i loňském roce byl například podpořen Okrašlovací spolek Stav. Může o to požádat kdokoliv. Je to o tom, že se rozdělují ty „velké peníze“ z EU, kdy například Okrašlovací spolek stav měl příspěvek ve výši 100 000,- na nákup vybavení velkokapacitního stanu s pivními sety a elektrocentrálou, nějaké ozvučení na pořádání společenských akcí. Dále byl podpořen například i podnikatel, místní truhlář Marek John, kdy si nakoupil stroje do dílny. Podpořena byla i samotná obec Úbislavice, která z prostředků MAS dělala 2 obecní cesty. Na tom rozvoji se MASka určitě podílí finančně.

Ot. č. 5. Jaké mají aktéři mezi sebou navzájem vazby?

V okamžiku, kdy MASka vypíše nějakou výzvu, ať už je to pro podnikatele, veřejnou správu nebo neziskovky, tak všem bez rozdílu nabízí možnosti konzultace,

možnosti pomoci pro získání těch peněz. V okamžiku, kdy příjemce ty peníze získá tak ta MASka lidem pomáhá i s doplňováním různých požadovaných dokumentů s vyúčtováním. Ta spolupráce mezi tou MASkou a podpořenými subjekty je velmi úzká, ale je to na každém, jestli s tou MASkou chce spolupracovat nebo ne. Jak jsem říkal na začátku, ta MASka tu výzvu udělá veřejně, snaží se ty peníze nabídnou širokým řadám potenciálních žadatelů. Určit se preferuje to, aby bylo podpořeno více příjemců, než aby dostávaly peníze pořád jen jedni a ti samí. Pokud ti lidé jsou výzvou osloveni tak MASka dělá všechno pro to, aby ty peníze potenciální žadatelé získaly a udržely si je.

Ot. č. 6. Spolupracují spolu i nad rámec běžných vztahů?

Tak vzhledem k tomu, že ta MASka má více jak 40 obcí ve svém území, tak není úplně možné se všemi obcemi pracovat nad rámec. Myslím si, že některé služby poskytované tím sdružením jsou nad rámec v tom, že jim nabízejí tu úzkou spolupráci a ochotu, že třeba ti zaměstnanci MASky přijedou k tomu žadateli, proberou to s ním vše, zkonzultují, nabídnou mu varianty a možnosti řešení jeho problému. Ne ve všech MASkách to funguje takhle, řekl bych na přátelské úrovni.

Ot. č. 7. Jak hodnotíte úroveň vzájemných vztahů mezi klíčovými aktéry?

Z pohledu MASky se to úplně hodnotit nedá.

Ot. č. 8. Vnímáte mezi sebou nějaké rozdílné úrovně postavení v rámci obce?

Ve vnitřku obce nemůžeme soudit. Obec je řádným členem, mají jeden hlas v rámci hlasování valné hromady jako kdokoliv jiný.

Příloha č. 11: Rozhovor - DSO Novopacko

Ot. č. 1: Jaký máte názor na obec jako celek?

DSO Novopacko sdružuje dohromady 5 obcí, s tím, že všech 5 obcí se podílí velmi aktivně na činnosti svazku, protože si myslím, že ti starostové dobře vnímají, že jim svazek může pomoci. Určitě nejde popřít větší vliv města Nová Paka v tom, že činnost toho spolku financuje. Ale na druhou stranu tím šetří prostředky těch malých obcí. Je to spíše taková ta spolupráce jako „větší brácha živí menšího“. Není to určité o rivalitě, ale o tom, že menší obce jsou tak trochu pod křídly toho většího partnera a obec Úbislavice je jednou z těch menších obcí, jako kterákoliv z ostatních.

Ot. č. 2 Vnímáte některé problémy ve fungování obce?

Z pohledu spolku si myslím, že nejsem úplně schopni hodnotit fungování jednotlivých obcí, protože to je věc místních samospráv. Samozřejmě pokud nějaký problém na území té obce je, tak se snažíme starostovi pomoci, najít řešení s tím, že ta obec musí hlavně chtít a musí ten problém vnímat hlavně sama ta obec. My ty problémy nijak nezjišťuje ani se nesnažíme na ně poukazovat, spíše se snažíme řešit problémy, které starostové vnímají sami

Ot. č. 3: Jakou činnost provádíte?

Poměrně širokou. Ty naše stanovy, které spolek má obsahují od řešení ŽP přes společnou propagaci území a cestovního ruchu po vzdělání snad vše možné. Je to dáno záměrně tak trochu obecně, protože spolek, když vznikla v roce 2007, tak vznikala tak trochu účelově. Jeho záměrem bylo mít další právnický subjekt, který bude schopen získat dotační prostředky do území. Za tu dobu od roku 2007 se dělalo hodně projektů, ať už to bylo restaurování soch, kterých se udělalo v rámci 3 projektů 12 určitě. Jedním z největších projektů bylo třeba nákup kompostérů, které šlo ve 2 vlnách. První byla víceméně zkušební, kdy se nakoupilo 360 kompostéru za necelý milion, potom se jich nakoupilo za 3,5 milionu. Ve všech členských obcích se po domácnostech rozdělilo několik set domácích kompostérů s tím, že všechny jsou na základě smlouvy o výpůjčce. V rámci nějakých drobnějších akcí, v rámci Programu Obnovy venkova se vybavovaly dětská hřiště, sportovní hřiště. Dětské. Hřiště na Stavě v obci Úbislavice byly podpořeny v rámci tohoto programu, dále v Nové Pace. Aktuálně největším projektem, který svazek dělá je Místní akční plán vzdělávání na území ORP Nová Paka. Je to 4letý projekt řádově v 9 milionech a jedná se již o navazující projekt. Jsou do něho zapojeny všechny MŠ a ZŠ na území ORP. V rámci tohoto projektu vzniká kromě aktualizace samotného strategického dokumentu místního akčního plánu vzdělávání mnoho dalších aktivit. Funguje zde 6 pracovních skupin v jednotlivých oblastech, ať už to je čtenářská matematická gramotnost, rovné příležitosti, tak je to třeba i platforma pro rozvoj regionální identity v rámci které by měla vzniknout regionální učebnice pro Novopacko. Jsou tam další aktivity včetně třeba rodilého mluvčího, který působí na ZŠ, kdy jsme najaly rodilou Američanku, která vyučuje postupně na jednotlivých ZŠ v Nové Pace a je naší zaměstnankyní. Což je problém Úbislavic, kde není žádná škola ani školka, tady vlastně chybí jakékoliv školní či

předškolní zařízení, což si myslím, že je škoda, ale jak jsem říkal na začátku, je to věc každé té obce jak se k tomu staví. Na druhou stranu starosta obce Úbislavice je členem řídicího výboru tohoto projektu, zastupuje tam tedy obec, na jejímž území není žádné školské zařízení jako jediná. Obec je zapojena i do aktivity v tomto směru a projektu.

Ot. č. 4: Jak tyto činnosti ovlivňují rozvoj obce?

Viz. výše. V rámci vzdělávání nedokážeme ovlivnit, protože se tu žádná školská zařízení není, naopak ale je fakt, že se díky této aktivitě snažíme provázat komunikaci mezi obcí Úbislavice a školami a jejich zřizovateli v obcích ostatních. Určitě má obec možnost získat finanční prostředky na své nějaké záměry, které jsem již taky jmenoval. Například v rámci Programu Obnovy venkova dětská hřiště, ale i přímo na hřišti v Úbislavicích jsou z peněz svazku vystavěny záchody a celá dřevěná přístavba. Obec má možnost získat finanční prostředky. Určitě je to i o tom, že ta obec je informovaná prostřednictvím svazku o dotačních možnostech, o tom, jak třeba vyřešit nějakou legislativu, snažíme se dělat pravidelně schůzky mezi vrchními úředníky MÚ v Nové Pace a starostmi. Aby dokázaly starosty informovat o tom, co je nového v legislativě, jak se k tomu postavit, jak řešit třeba nějaké místní normy. Určitě pro ten rozvoj si myslím že svazek v rámci obce schopen udělat mnoho a dělá, ale je to vždy, jak se budu opakovat, o té chuti toho starosty.

Ot. č. 5. Jaké mají aktéři mezi sebou navzájem vazby?

V našem případě jsme v kontaktu pouze s těmi samosprávami, takže svazek sdružuje těch 5 obcí, scházíme se na pravidelných schůzkách, kde je 5 starostů. Tyto starostové tvoří valnou hromadu svazku. Scházíme se minimálně 4x ročně osobně, s tím, že jsme v kontaktu neustále. Určitě se necítí jako by byl něco méně. Myslím si, že mezi sebou ty starostové fungují dobře a mají stav. Jak jsem již říkal, Nová Paka má spíše takový nadstandartní trochu přístup „velkého bráchy“ v dobrém slova smyslu. Myslím si, že ten vztah mezi našimi členy je velmi dobrý až nadstandartní. Pokud je třeba řešit něco rychle, tak není problém si zavolat, říct si to po telefonu a vyřešit to bez zbytečných problémů.

Ot. č. 6. Spolupracují spolu i nad rámec běžných vztahů?

Určitě spolupracujeme. Měly jsme v rámci svazku projekt s geoparkem na Lesbosu, kdy jsme letěli se starosty na ro Řecku na Lesbos, což bude už více nežli 10 let. Jako svazek jsme měli projekt s geoparkem Norvegia, kde jsme byly v Larviku. Více méně se za Úbislavice nikdo neúčastnil ani jednou. Možnost účasti měli samozřejmě všichni, je to jen o tom zájmu. Dlouhodobě se chystám, abychom se starosty udělali takový poznávací zájezd do Bruselu, aby hlavně viděli jak funguje evropský parlament. Ale jinak nadstandartně si myslím, že to funguje nad rámec povinností, není to jen o tom, že se sejdou na valnou hromadu. Což si myslím, že jsou nadstandartní věci, kdy si myslím, že fungují a stmelují.

Ot. č. 7. Jak hodnotíte úroveň vzájemných vztahů mezi klíčovými aktéry?

Myslím, že jsou velmi kolegiální a dobré.

Ot. č. 8. Vnímáte mezi sebou nějaké rozdílné úrovně postavení v rámci obce?

Určitě ne, Někdy je možná možnost cítit, že Nová Paka je výš, ale není to tak, pořád má stejné hlasovací právo 1.

Příloha č. 12: Oblak kódů – všechny kódy

Příloha č. 13: Oblak kódů – Obecní úřad

Příloha č. 14: Oblak kódů – SDH Úbislavice

Příloha č. 15: Oblak kódů – SDH Zboží

Příloha č. 16: Oblak kódů – SDH Štěpanice – Česká Proseč

Příloha č. 17: Oblak kódů – Okrašlovací spolek Stav

Příloha č. 18: Oblak kódů – Podkumburský rozhled

Příloha č. 19: Oblak kódů – Agrochov Stará Paka

Příloha č. 20: Oblak kódů – Vodovod osada Zboží

Příloha č. 21: Oblak kódů – MAS Brána do Českého ráje

Příloha č. 22: Oblak kódů – DSO Novopacko

Příloha č. 23: Oblak kódů – Charakteristika obce

Příloha č. 24: Oblak kódů – Fungování obce

Příloha č. 25: Oblak kódů – Komunita

Příloha č. 26: Oblak kódů – Charakteristika aktérů

Příloha č. 27: Oblak kódů – Vztahy mezi aktéry

Příloha č. 28: Oblak kódů – Činnosti

Příloha č. 29: Oblak kódů – Podmínky pro činnost

Příloha č. 30: Oblak kódů – Finance

